

THE VOICE

50 TÜRSAB

HOW TO SEE
ISTANBUL
AND ET SES
ENVIRONS

OF TRAVEL

50 TÜRSAB

TÜRKİYE SEYAHAT
ACENTALARI BİRLİĞİ
50 YAŞINDA

TÜRKİYE SEYAHAT ACENTALARI BİRLİĞİ

50 YAŞINDA

1618 Sayılı Kanun'la kurulduğu 14 Eylül 1972'den bu yana, seyahat acentalarının meslek örgütü olarak faaliyet göstermenin yanı sıra ülkemizin en stratejik sektörü konumunda bulunan turizmin gelişmesi için durmaksızın çalışmaya devam eden Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) bugün 50'nci kuruluş yıldönümünü kutluyor.

Türkiye'nin sahip olduğu doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel değerleri dünyanın dört bir yanında tanıtarak ülkemize daha çok misafir getirmeyi ve döviz girdisi sağlamayı kendisine misyon edinen seyahat acentalarımızın ve Türk turizminin yarım asırdan bu yana hizmetinde olmanın gururunu yaşıyoruz.

Türkiye genelinde faaliyet gösteren 37 Bölge Temsil Kurulumuz ile turizmin ülkemizin her bir köşesinde gelişmesi için kararlılıkla çalışmaya devam ediyor, 16 İhtisas Başkanlığımızla da tüm turizm segmentlerinde ilerleme sağlanması ve Türkiye'nin uluslararası alandaki rekabet gücünün artırılabilmesi için mücadele veriyoruz.

Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da binlerce yıla uzanan tarihi mirasımızdan, ülkemizin kültürel birikiminden ve bu topraklardaki eşsiz misafirperverlikten ilham alarak yolumuza devam edecek, Türk turizminin gelişimi için çalışmayı sürdüreceğiz. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılına yaklaştığımız bir dönemde, yarım asırlık tecrübemizle Türk turizmini daha güzel yarınlara taşıyacağımıza söz veriyoruz.

FIRUZ B. BAĞLIKAYA
TÜRSAB YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Firuz Bağlıkaya

T.C.
Resmî Gazete

Kuruluş tarihi : 7 Ekim 1386 -1920

Yönetim ve yazı işleri için
Başbakanlık Neşriyat ve Müdevvenat
Genel Müdürlüğüne
başvurulur

28 EYLÜL 1972
PERŞEMBE

Sayı : 14320

KANUNLAR

Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu

Kanun No : 1618

Kabul tarihi : 14/9/1972

BİRİNCİ KISIM
Seyahat acentaları

1 - TANIM

Madde 1 — Seyahat acentaları kâr amacıyla turistlere ulaştırma, spor ve eğlence imkânları sağlayan, onlara turizmle ilgili hizmetleri gören ve turizm ekonomisine katkı sağlayan kuruluşlardır.

aracın Turizm ve Tanıtma Bakanlığınca tespit edilen vasıflara uygunluğu aranır.

İşletme belgeleri

Madde 4 — (A) grubu seyahat acentaları Turizm ve Tanıtma Bakanlığınca geçici işletme belgesi, (B) ve (C) grubu seyahat acentaları ise işletme belgesi aldıktan sonra faaliyete geçerler. Seyahat acentalığı belgesi almak isteyenler Bakanlıkça hazırlanan soru fişlerini doldurmak suretiyle Bakanlığa bir dilekçe ile başvururlar. Bakanlık bu konuda birliğün görüşünü de alır. Birlik gerekçeli görüşünü en geç 15 gün içinde Bakanlığa bildirir.

(A) grubu seyahat acentalarına ilk yıl süreli geçici işletme belgesi verilir. Bu süre içinde, yurt dışından tertipliyebilecekleri turistlik turlarla toplam 80 000 dolarlık döviz geliri temin eden (A) grubu seyahat acentaları işletme belgesine çevrilir. Yabancı seyahat acentalarının şu-

50 YILDA BİR OLDUK 'BİRLİK' OLDUK

The Voice of Travel dergimizin 50. yıl özel sayısı ile karşınızda olmanın gururunu yaşıyoruz.

Turizm sektörünün ve seyahat acentalarımızın büyümesine öncülük eden meslek kuruluşumuz TÜRSAB, bu yıl 50'nci yılını kutluyor. Kökleri yarım asır öncesine dayanan ve bugün turizmde referans kurum olarak kabul gören Birliğimiz, kurulduğu 1972 yılından bu yana ülkemizin her yanında büyüyüp gelişerek, seyahat endüstrisi başta olmak üzere ekonomiye can suyu taşıyor.

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB), geçen yarım asırda adeta ülke turizminin yolunu aydınlatan bir fener oldu. 50 yıllık tarihimize çok zorlu, fırtınalı dönemlerden geçsek de yılmadan omuz omuza mücadelemize devam ettik. Bundan sonra da ülke turizminin büyümesi, gelişmesi için yapılacak tüm işlerde elimizi taşın altına koymayı sürdüreceğiz.

Değerli meslektaşlarım, sevgili turizmciler; bildiğiniz üzere, son üç yıldır pandeminin de etkisiyle ciddi yaralar aldık. Her şeye rağmen bir olduk, Birlik olduk; sesimizi duyurmaya çalıştık. Ülke ve turizm aşkının verdiği güçle ayağa kalkarak yeniden yola koyulduk. Değişimin hayatımızın içinde ve her anımızda olduğundan hareketle; ulaştığımız noktada yeni şeyler söylemenin zamanı geldiğine inanıyoruz.

Turizmde yeni bir yol çizilecek, farklı bir hikâye yazılacaksa burada baş rol yine seyahat acentalarının olacaktır. Dolayısıyla turizmde yeni stratejileri, güçlü manifestoları seyahat acentalarımız ve sektör paydaşlarımız ile birlikte hazırlayacağız. Kimseyi ayırtırmadan, aklın ve bilimin ışığında üyelerimizden aldığımız güçle yolumuzu yürümeye devam edeceğiz. Hedefimiz; sadece rakamları yakalamak değil, iş hacmimizi artırırken mutlu, huzurlu, emeğinin karşılığını alan bir sektör olabilmek.

Ülke ekonomisinde oldukça geniş bir yelpazeye 50'den fazla sektöre kucak açan turizmin ışıltılı yıllara doğru yürüyor. Adım atacağımız ikinci 50 yılımız; çok daha renkli, hareketli ve sürükleyici olacak. İnanıyorum ki; bu hikâyenin aktörleri olarak, tüm dünyanın izlediği bu başarıyı yeni hedefler doğrultusunda hep birlikte büyüterek, güçlendirerek yeni bir seviyeye taşıyacağız.

Cumhuriyetimizin kuruluşundan bu yana var olan seyahat acentacılığı mesleğini, 50 yıl içinde ülkemizde sürdürülebilir ve değerli bir meslek haline getirerek dünyanın yolunu aldık. Ancak daha gidilecek çok yolumuz, yapılacak çok işimiz var. Köklerimizden, tarihimizden, ülkemizin cazibesinden, birleştiriciliğinden ilham alarak yolumuza devam edeceğiz.

İkinci 50 yılımızda da üyelerimizin bize verdiği güçle her türlü zorluğun üstesinden gelerek hep birlikte mesleğimize ve sektörümüze değer katmak için çalışacağız.

Birlikte nice güzel yıllara...

Firuz B. BAĞLIKAYA
TÜRSAB Yönetim Kurulu Başkanı

FİRUZ B. BAĞLIKAYA
TÜRKİYE SEYAHAT ACENTALARI BİRLİĞİ
(TÜRSAB) YÖNETİM KURULU BAŞKANI

TÜRSAB ADINA İMTİYAZ SAHİBİ

Firuz B. Bağlıkaya

SORUMLU GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Av. İlker Ünsever

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Mesut Kanat

KATKIDA BULUNANLAR

Fatih Gönül

Özlem Orhanlı

İsmail Toksoy

Erol Çulhacı

Serkan Tahmaz

Göçhan Yıldırım

BASKI

Oksijen Basım

YAYIN TÜRÜ

Yerel Süreli Yayın - 3 Aylık

TÜRSAB - TÜRKİYE SEYAHAT AÇENTALARI BİRLİĞİ

Dikilitaş Mah. Aşık Kerem Sk. No: 40

Fulya 34349 Beşiktaş / İstanbul

Tel: 444 45 50 - 0212 259 84 04

dergi@tursab.org.tr

basin@tursab.org.tr

The Voice of Travel Dergisi'nin
tüm yayın hakları TÜRSAB'a aittir.
İzin alınmadan kullanılamaz.

İÇİNDEKİLER

- 6 TÜRSAB 50 yaşında
- 10 Türkiye turizminin kısa tarihi
- 16 Seyahat Acentalarının hukuki tarihi
- 20 TÜRSAB'ın 50. Yıl etkinlikleri
- 24 TÜRSAB 50. yılında, Gastronomi treninin ilk seferini Afyonkarahisar'da başlattı
- 26 TÜRSAB 50'nci yılında 25'inci genel kurulunu yaptı
- 31 Seyahat acentalarını Mete Vardar temsil edecek
- 32 Firuz Bağlıkaya: TÜRSAB Türk turizminin öncü örgütü
- 36 Talha Çamaş: TÜRSAB Türkiye turizmi için vizyon koyucu bir kurum
- 40 Bahattin Yücel: TÜRSAB'ı hep kendi evim olarak gördüm
- 44 50 yılın en yakın tanıdığı: Başaran Ulusoy
- 48 Ertuğrul Günay: TÜRSAB'ın 50. Yaşını kutluyorum
- 50 Erkan Mumcu: TÜRSAB Türkiye demokrasisi için önemli bir örgüt
- 54 Prof. Dr. Numan Kurtulmuş: TÜRSAB'ın 50. yılı hayırlı olsun
- 57 Atilla Koç: TÜRSAB'ın başarısı Türkiye turizminin başarısıdır
- 58 TÜRSAB'a tebrik mesajları
- 62 İhtisas komitelerinin 50. Yıl mesajları
- 64 50 yıllık kurumun parçası olduklar
- 68 TÜRSAB'ın mottosu hizmet
- 72 50 yılda kimler geldi kimler geçti

Türkiye turizmi TÜRSAB'la büyüdü

TÜRSAB 50 YAŞINDA...

Türkiye'de seyahat kültürünün gelişmesinde, standartların oluşturulup tüketici dostu uygulamaların hayata geçirilmesinde ve nihayetinde turizmin büyüüp gelişmesinde önemli bir misyon üstlenen Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) 50'nci yılını geride bıraktı.

TÜRSAB'ın kuruluş yıllarında 1 milyon turistin ziyaret ettiği ülkemiz, Cumhuriyetimizin 100'üncü yılına girerken yılda 50 milyonu aşkın ziyaretçi hedefine doğru yürüyor. Yola çıkış hikayesindeki o ilk yıllarda turizm faaliyetleri seyahat acentalarından otellere, rehberlerden kamuya kadar her kesiminden bir avuç turizm profesyoneli tarafından fedakârlıklarla yapılıyorken bugün teknoloji ve dijitalleşmeyle yeni dünyanın koşullarına göre konumlanıyor kendisini. TÜRSAB'ın yarattığı örgütlü çalışma ruhu, tanıtım ve pazarlamada üstlendiği başat rollerle turizmin büyümesine kaynaklık etti. Bugün turizmin bir gelir kaynağı ve ülke ekonomisinin lokomotifini pozisyonunda olmasında TÜRSAB'ın verdiği katkıların önemi çok büyük. İşte bu adımlar 50 yılın sonunda ülkemizi, “ziyaretçi sayısında” dünyanın 10 büyük ülkesi listesine taşıdı.

Turist sayısı ve turizm geliri arttı

Turizm geliri, TÜRSAB'ın kuruluşunun 25. yılında 5,6 milyar dolardan, 50. yılında ise 34,5 milyar dolara ulaştı. Ziyaretçi sayısı 1 milyondan, 25. yılda 8,5 milyona, 50. yılda ise 45 milyon rakamını buldu. Türkiye hem turist sayısı hem de turizm geliri açısından, kendisine rakip olarak konumlandırılan ülkelerin bir kısmını hızla yakaladı, bir kısmını da geride bıraktı.

Bu başarı, birlik hâline gelmiş seyahat

Gelen Turist Sayısı* (Milyon Kişi)			
Ülkeler	Başlangıç 1972	25. Yıl 1996	50. Yıl Bugün
Türkiye	1	8,5	51,7
Yunanistan	2,4	8,9	31,3
Portekiz	3,9	9,9	24,6
Fransa	41,5	61,5	**84,9
İspanya	32,5	41,2	83,5
İtalya	34,9	32,8	64,5

*Pandemi nedeniyle 2019 verileri esas alınmıştır.
**UNWTO 2019 için Fransa verilerini açıklamadığından 2018 verileri alınmıştır.

Gelen Döviz Miktarı* (Milyon \$)			
Ülkeler	1972	1996	2019
Türkiye	103	5,962	34,520
Yunanistan	392	3,660	20,351
Portekiz	391	4,260	20,477
Fransa	3,5	28,200	63,507
İspanya	2,600	29,750	79,708
İtalya	2,174	24,349	49,596

* Pandemi nedeniyle son sütunda 2019 verileri esas alındı. / TÜRSAB AR-GE birimi.

acentalarının ve onlarla el ele vermiş turizm sektörünün başarısıydı. Özellikle yurt dışından, seyahat acentası organizasyonu ile gelen turistlerin oranındaki artış, TÜRSAB'ın başarı parametrelerinden biri oldu.

Krizler seyahat acentalarıyla aşıldı

90'lı yıllarda Türkiye, turizmi hedef alan terörle boğuşurken bile seyahat acentaları işlerini yapmaya devam ettiler. Türkiye turizmi, Saddam'ın Kuveyt'i işgaliyle başlayan bu dönemde, adeta bir beyin sarsıntısı geçirdi. Terör örgütünün özellikle doğu ve güneydoğu bölgelerinde turistlere yönelik saldırıları, tur otobüslerine dönük rehlin alma girişimleri, büyük kentlerdeki terör

eylemleri, ses bombaları, sinagolara yapılan saldırılar ve bütün bunların üzerine yaşanan deprem felaketlerinin yarattığı yıkıcı etkiler, büyük bir birlik hâlinde hareket eden seyahat acentalarının çabaları sayesinde bertaraf edildi. 2020'de başlayan ve küresel yaşam üzerindeki boğucu etkisini uzun süre devam ettiren COVID-19 pandemisi oldu. Bu süreçte, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de en büyük darbeyi turizm sektörü aldı. Ancak bu darbenin etkisi TÜRSAB'ın gayretleriyle bir nebze de olsa hafifletildi. Pandeminin toplumu en yoğun etkilediği 2020 yılı boyunca, üyelerinin

aidat ödemelerini iptal eden, pandemi sonrasında da aidat artış tutarlarını Cumhurbaşkanlığından alınan özel izinle yarıya düşüren tek birlik TÜRSAB oldu.

Avrupa seyahat pazarında etkili hale geldiler

Krizlerin yoğun olarak yaşandığı dönemlerde, yabancı tur operatörlerinin, Türkiye satışlarını en aza indirme eğilimlerine karşın, Avrupa'da öne çıkan Türk kökenli tur operatörleri hızla boşluğu doldurarak Türkiye destinasyonlarının satılmasını sağladılar. Öger Tur, Pacha Tours, Nazar Tours,

Gulet, Taurus, Tursem, Turtess, Oad gibi Türk turizmcilerin kurduğu şirketler, 90'lı yıllardan itibaren Avrupa seyahat pazarında etkili hâle geldiler. Özellikle 90'ların başında, I. Körfez Savaşı sırasında, Avrupalı tur operatörlerinin Türkiye satışlarını kısmalarına karşın, Türk kökenli tur operatörleri Türkiye satışlarını hızlandırarak bu kriz döneminde beklenenin aksine, Türkiye satışlarının artarak devam etmesini sağladılar. Siyasi yönetimin özel hava yollarının önünü baş döndürücü bir hızla toparlanma sağladı. Türkiye turizminin yabancı tur operatörlerine bağımlılığını azaltan bir yapı da böylece inşa edilmiş oldu. Öyle ki, 90'lı yılların ortasına gelindiğinde Almanya'da Öger, Nazar, Win Holidays, Öztürk Reisen ilk 50 seyahat acentası içinde yer alabilmişlerdi.

Turizmin farklı segmentlerinin gelişmesini sağladı

Turizmin çeşitlenmesi, TÜRSAB ve seyahat acentaları sayesinde oldu. Birçok yenilik, birçok ilk, seyahat acentalarının ısrarlı çabaları, yaratıcı, inovatif, cesur yaklaşımları ve emek-yoğun çalışmaları ile hayata geçti. TÜRSAB, merkezi yapısını ülke sathına yayarak önce 15 sonra 37 bölgede temsilcilikler oluşturdu. 1972'ye kadar sadece incoming üzerinden başlayan seyahat acentası yapılanmasının, iç turizmden gastronomiye, spor turizminden sağlık turizmine, MICE segmentinden İnanç turizmine varana kadar tüm segmentlerde çeşitlenmesini sağladı. Bölge Temsil Kurulları (BTK) yanında, 16 farklı ihtisas alanında, turizmin gönüllü neferleri olarak örgütlenmiş İhtisas Başkanlıkları çok değerli çalışmalar yaptı.

LÜTFİ KIRDAR, KONGRE TURİZMİNDE KİLOMETRE TAŞI OLDU

Türkiye'de kongre turizminin gelişimi, TÜRSAB'ın "Lütfi Kırdar Kongre Salonu"nun açılmasında yaptığı önderlik ve Bakanlığın verdiği destek sayesinde sağlandı. UKTAŞ'ın devreye alınmasıyla önemli bir kongre destinasyonu hâline gelen Türkiye, 20 yılda bir yapılan HABİTAT konferanslarından, NATO İstanbul Zirvesi'ne kadar birçok önemli buluşmanın ev sahipliğini yapar hâle geldi. Gelişen kongre turizmi, sadece otel ve seyahat acentalarına değil, ses ve görüntü sektöründen, gösteri sanatları ve hizmet sektörüne, dekorasyondan, üniformaya kadar birçok farklı hizmet noktasını besleyen bir kaynak hâline gelmiş oldu.

İç pazarda tüketicinin dostu oldu

Türkiye'nin turizm serüveninde TÜRSAB'ın en önemli fonksiyonlarından biri, tüketicinin, turizm sektörüne güven duymasını sağlamak oldu. Bu bağlamda TÜRSAB tarafından hazırlanan "Kütahya Çizelgesi" çok önemli bir kilometre taşıydı. Yargı tarafından hukuk kaynağı kabul edilen "Kütahya Çizelgesi" esas olarak, "acental-otel-tüketici" arasındaki ayıplı ürün sorunlarının tarifi ve çözümleri konularında kuralları netleştirdi. Başlangıçta, "Sektör paydaşlarına ceza mı veriyorsunuz?" biçiminde sorgulansa da zamanla tüketici güveni yarattı. Bu güven, tatil tercihini seyahat acentalarından temin etme yönünde artış sağlayarak tüketici haklarına saygılı yaklaşımın ne kadar yerinde olduğunu gösterdi. Bugün, yerli ve yabancı seyahat tüketicisinin, organize seyahate daha fazla yönelme eğiliminde izlenen artışın temelinde; Tüketici Birimi'nden Tahkim Kuruluna, TOAR çözümlerinden sigorta güvencesine, bu güvenin oluşturulması yatıyor.

DENETİMLE STANDARDI YÜKSEK TUTTU

TÜRSAB'ın hizmet alanı içinde yer alan önemli işlevleri arasında 1618 sayılı Yasa'nın belirlediği yetkiler çerçevesinde meslek disiplininin sağlanması, mesleğin gelişimine ilişkin faaliyetler, seyahat acentalarının karşılaştıkları sorunların çözümü yönünde yapılan çalışmalar yer alıyor. Kamu görevi yürüten birlik, TÜRSAB tabelasının asılması zorunluluğu ve belgesiz faaliyet gösteren sahte seyahat acentalarının engellenmesi çerçevesinde çalışmalar yapıyor. TÜRSAB'ın "denetim fonksiyonu" hem üyelerinin, hem tüketicinin haklarını ve hukukunu koruyabilmek için sürdürdüğü, her iki kesimi de haksızlıklardan korumaya yönelik bir faaliyet. Standardı yüksek tutmak denetimin temel amaçlarından birisi. Belge denetimi kadar haksız rekabetin denetlenmesi de seyahat acentasının güvenliğini ve güvenilirliğini sağlıyor.

Erken rezervasyon zili çaldı, sigorta güvencesi getirdi

Tüketicinin bireysel geziden, gitgide daha fazla organize seyahate doğru yönelmesini TÜRSAB'ın zaman içerisindeki etkili dokunuşları sağladı. Örneğin, tüketiciye ödeme avantajları, seyahat pazarına da önemli bir ön finansman sağlayan "Erken Rezervasyon" sistemi TÜRSAB'ın girişimi ile uygulamaya geçti. Sigorta güvencesi de TÜRSAB ve üyeleri tarafından getirildi. Seyahat acentalarının risklerini minimize eden, tüketicinin ise güvenini arttıran seyahat

sigortası, 1995 yılında ilk kez Şark Sigorta ve Emek Sigorta ile yapılan "Ayıplı İfa" ve "Geri Dönüş Teminatlı Tur" sigortalarını içeren özel poliçelerle sektöre girdi. İhtiyari nitelikteki bu sigorta, aynı yıl Avrupa Birliği ülkelerinde zorunlu olmuş, ülkemizde ise zorunlu hâle gelmesi 2007 yılındaki kanun değişikliği ile gerçekleşmişti. Sigorta, sadece seyahat acentalarını değil, ayıplı malı üreten konaklama ya da taşıma şirketlerini de kapsadığından, tüketicinin güven algısı yükseldi ve yine onların organize seyahat tercihlerinin giderek artmasına vesile oldu.

TÜRSAB'ın kuruluşuna giden yolda

TÜRKİYE TURİZMİNİN KISA TARİHİ

Anadolu'da turizmin 19'uncu yüzyılda Osmanlı'dan Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar uzanan bir hikayesi var. TÜRSAB'ın kurulduğu 1972 yılına gelinceye kadar belki de bugünün başarıları o yıllarda verilen uğraşların, büyük çabaların omuzunda geleceğe taşınıyor.

YAZAR: BÜLENT ÇELİK

Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren Milli Mücadele'nin hala Anadolu'da dumanı tüterken turizm adına bazı girişimlerde bulunulduğunu söyleyebiliriz. Osmanlı döneminde de bazı izler görmek mümkün. Anadolu coğrafyasında turizme ilişkin ilk resmi eylem olarak, 1890 yılında Osmanlı Devleti tarafından yürürlüğe konan, 5-6 maddelik "Seyyahine Tercümanlık Edecekler" adındaki nizamname rehberliğin çeşitli bakımlardan ülkemiz için ne kadar önemli bir iş kolu olduğu ve ehil kişiler tarafından usulünce yapılması gerektiği hatırlatılıyor. Nizamname 1894 yılında bazı ek ve değişiklikler yapılarak yeniden yürürlüğe konmuş.

Gazetede ilk otel reklamı

Anadolu'da turizm için bir başlangıç noktası aradığımızda 1863 yılında, Sultan Abdülaziz Dönemi'nde, Sultanahmet Meydanı'nda açılan büyük bir sergi -bir nevi fuar, panayır karışımı bir etkinlik-karşıma çıkıyor: Sergi-i Umumi-i Osmani. Gelenek olarak kökleri Mısır ve Mezopotamya'ya kadar giden ancak 19. yüzyıl ortalarında İngiltere'nin yeniden moda hâline getirdiği "sergi" kavramı, açıldığı ülkenin -başta üretim olmak üzere- her açıdan kendisini dünyaya tanıttığı etkinlikler hâline geliyor. Osmanlı basınında, turizme ilişkin ilk reklamlar ise 1860 yılında başlamış. Ruzname-i Ceride-i Havadis 6 Ocak 1862 tarihli sayısında Beyoğlu Galatasaray'da yer alan bir otelin reklamına yer verilmiş. Aynı yıl, Beyoğlu'ndaki Angleterre Otel'i'nin sahibi Mösyö Misiri de Avrupa şehirlerine bir organize tur düzenlemişti. 42 gün sürecek olan "Napoli, Marsilya, Lion, Paris, Londra, Belçika, Almanya ve Viyana da beşer altışar gün konaklandıktan sonra Tuna üzerinden Dersaadete avdet olunarak sonlanacağı..." ifade edilen bu gezi, katılanlara 75'er Osmanlı lirasına mal olmuş.

Orient Express ile doğu ve batı ilk kez birleşti

Orient Express seferleri başlamadan önce Avrupa ile Türkiye arasında seyahat ancak vapurlarla yapılıyordu. 1883

yılında Belçikalı bir girişimcinin kurduğu "Wagons- Lits" adlı Fransız demir yolu şirketinin, Paris'ten İstanbul'a ilk yolcu getiren trenine "Orient Express" ismi verildi. Orient Express seferleri ile doğu ile batı ilk kez turizm anlamında birleştirilmiş oldu. Bundan böyle İstanbul'un turistik sloganı "Where East meets West" (Doğu ve Batı'nın birleştiği yer) olacaktı. Orient Express yolculuğu o döneme göre oldukça hızlı bir seyahat sağlıyor, Paris'ten İstanbul'a, 82-87 saat süren zevkli bir yolculukla ulaşılmış oluyordu.

Cumhuriyet Dönemi'nde turizm

I.Dünya Savaşı sırasında hemen hemen bütün ülkelerde duraklayan turizm

savaştan hemen sonra hareketlenmeye başladı. Cumhuriyet Dönemi'nde kurulan yeni devlet ve sağlanan barış ortamı, Türkiye'nin de konuyu ele almasını hızlandırdı. Taşımacılık faaliyetleri millileştirilmeye çalışılırken tren ve vapur taşımacılığı ulaşıma entegre edilmeye çalışılıyordu. "Osmanlı Seyr-i Sefain İdaresi"nin adı da "Türkiye Seyr-i Sefain İdaresi" olarak değiştirilmişti. Cumhuriyet'in kurulmasıyla yeniden hareketlenen Türk turizminde ilk önemli girişim 1923 yılında Turing'in kurulması oldu. Bugün de varlığını sürdüren Turing, henüz turizmin adının konulmadığı dönemlerde, "Türk Seyyahin Cemiyeti" adıyla kuruldu. 1965 yılına kadar 42 yıl boyunca başkanlığını

üstlenen Reşit Saffet (Atabinen) ilk 5 yıl boyunca kurumun merkezi olan Galata Adalet İşhanı'ndaki ofisin kirasını bile cebinden ödemiş. Daha sonra, "Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu" adını alacak olan bu cemiyet o yıllarda bütün zorluklara rağmen ülkenin uluslararası tanıtımı için birçok sergi, kongre ve seminerler düzenlemiş ve tanıtım faaliyetlerinde bulunmuş.

Basın Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü kuruluyor

Turizmin devletin iktisat programına girmesi ve devletin turizme el atışı, 1930 yılında hem Dâhiliye Vekâleti Emniyeti Umumiye Müdürlüğü'nde, hem de İstanbul Belediyesi İktisat İşleri Müdürlüğü'nde birer "Turizm Şubesi" kurulurken 1933 yılında ise ülke tanıtımı için Matbuat Umum Müdürlüğü kuruluyor. 1934 yılında açılan Türkofis, daha sonra, ülkenin turistik değerlerini tanıtmayı amaçlayan ve sonradan "Turizm Dairesi"ne dönüşen bir de "Turizm Masası" oluşturuluyor. Turizm Dairesi de 4475 sayılı Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü Teşkilat Vazife ve Memurları Hakkında Kanun'un 12. maddesinde tanımlanan görevleri yerine getirmek

üzere 1943 yılında Basın ve Yayın Umum Müdürlüğüne bağlanıyor. 5392 sayılı Basın Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü Kanunu ile 1949 yılında Basın Yayın Umum Müdürlüğü, turizmi de bünyesine katarak Basın Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğüne (BYTGM) dönüştü.

Tanıtmada önemli bir isim: Vedat Nedim Tör

1933 yılında geldiği Matbuat Umum Müdürlüğü görevini 4 yıl sürdüren Vedat Nedim Tör, görevde olduğu süre boyunca birçok yabancı dilde ve çok sayıda yayın çıkartır. Bu yayınlar ülkenin yurt dışı tanıtımında çok önemli işlevlerde bulunur. Daha sonra Turizm Müdürü olarak da ülkenin tanıtımı yolundaki faaliyetlerini sürdüren Tör, hayatını kaybettiği 1984 yılına kadar çok sayıda kültürel faaliyet ve esere imza atmış olmakla birlikte, Cumhuriyet Dönemi'nin turizm tanıtımı alanında önemli kilometre taşlarından biri olmuştur.

İlk seyahat acentaları sahne alıyor

Türkiye'nin ilk önemli seyahat acentası olan NATTA (National Turkish Tourist Agency) 1925 yılında kuruldu. Uluslararası birçok kuruluşun da

temsilciliğini üstlenen NATTA yurt içi yazışmalarda "Milli Türk Seyahat Acentalığı" adını kullanıyordu. NATTA seyahat biletleri satışı yanında başka turizm faaliyetleri de gerçekleştirdi. Bu faaliyetleriyle yurt dışında da büyük ün kazanan NATTA, ilanlarında, "Dünyanın 200 oteline rezervasyon yapılır, otomobil temin edilir, rehber sağlanır" diyerek temel etkinliklerini duyuruyordu. Kadrosu, tercümanlar hariç 25 kişiyi bulan NATTA, o güne kadar sektör lideri olarak çalışan Vagon Litz'i de alıştığı modeli yenilemeye zorlamıştı. ATTA ile aynı dönemde kurulan, NATTA kadar olmasa da oldukça başarılı olan PASRAPID (PASSRAPIDE), H.W. FEUSTEL, CIT, TUTTA, LE GLOBE, BULEKS, İTA ve İNTURİST, NİHAD ve ŞEVKİ SEYAHAT ACENTASI gibi firmalar da sektörün ilk kurumları arasında yer alıyordu. 1923 yılında, 4'ü 5'i geçmeyen seyahat acentası sayısı, 1950'li yıllarda 100'ü bulmuştu. 1940-1955 arası aralarında DOK- TOROĞLU, MORIS, HITIT, GLOBTUR, KONTUAR. COVO, WANDER ZEE gibi acentaların ön sıralarda yer aldığı bir dizi yeni acenta faaliyete geçti. Birinci Dünya Savaşı sonrasında 5 binlerde olan turist sayısı, 50 binlere kadar

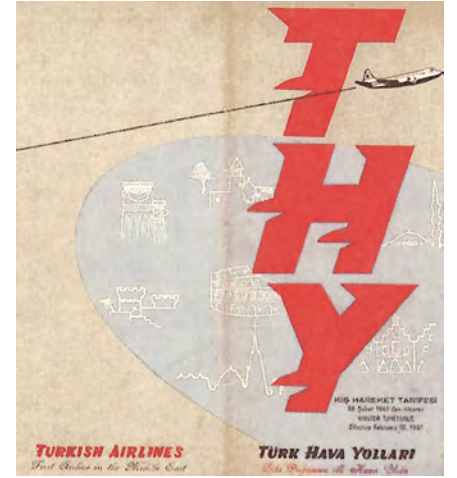
yükselmışti. Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu mecmuasında yayımlanan tablolara göre en fazla sayıda turist, 85 bin kişi olarak, 1934-1936 arasında gelmişti. Sonra II. Dünya Savaşı'na doğru, 1940'lı yıllarda sayı yeniden 5 binlere gerilerken II. Dünya Savaşı sonrası, 20 binli sayılarla yeniden yükselmeye başlayan gelen turist sayıları, 1957 yılında 100 bini yakaladı. İlk kurulan seyahat acentalarından bir bölümü, TÜRSAB'ın kuruluşundan 15-20 yıl öncesinde faaliyete geçmiş olanlar, 1973 yılında TÜRSAB'a ilk sıralarda kayıtlarını yapan seyahat sektörünün öncü kurumlar olarak 50. yıl itibarıyla sektörün öncü kurumları olarak faaliyetlerine devam ediyorlar. 1927 yılında Emniyet Seyahat Şirketi adıyla işe koyulup, kapandığı 1937 yılına kadar seyahat acentalığı faaliyetlerinde bulunan PASRAPID, yurt dışına gidenlerin pasaport işlemlerini yapıyor, yurt dışından gelenlere rehber sağlıyor, bunların yanında otel, pansiyon kiralama; vapur, tren bileti satma gibi hizmetler veriyordu.

İmtiyazlı Fransız: Vagon-Li Kook

Osmanlı İmparatorluğu'na, önce Orient Express sonrasında da işlettiği otellerle

giren Fransız Wa-gons-Lits şirketi, Türk turizm tarihinde hem turizm olgusunun gelişmesi hem de bu kadar uzun sürede yaşanan bazı olumsuzlukları da içeren ilginç serüveni nedeniyle bu hikâyede ayrı bir başlığı hak ediyor. Wagons-Lits, Cumhuriyet Dönemi'ne gelindiğinde, otel ve seyahat yanında "Cook" ile kurduğu ortaklık sonucu "Vagon-Li Kook / Wagons-Lits Cook" tabelasıyla seyahat acentalığı faaliyetlerine de başladı. Yerli personel de kullanan firmanın, şirket içi görüşmelerde "Fransızca konuşulması" gibi katı bir kuralı vardı. 1933 yılında yaşanan, bir Türk çalışanın bu kuralı ihlal etmesi yüzünden cezalandırılması olayı bir krize neden oldu. Olayın dışarıya

yansımaları sonucu, tepki gösteren kızgın kalabalıkların, şirket binalarını tek tek yıkıp dökmelerine rağmen, Vagon-Li Kook'un imtiyaz sözleşmeleri 1983 yılına kadar sürdü.

Bu firmaya, Osmanlı'nın son döneminde, turizm adına gerçekleştirdiği ilkler nedeniyle bir takım imtiyazlar verildi. Bunlardan biri de 1866'da Sultan Abdülaziz'in, 130 kilometrelik İzmir-Ödemiş-Aydın demir yolunun yapılması karşılığında verdiği, bu toprakların ilk "yap-işlet-devret" imtiyazıydı.

THY nasıl kuruldu?

1924 yılında, İtalyan Sivil Havacılık Şirketi Aero Espresso'nun deniz

uçaklarına, 11 yıl süreli bir uçuş imtiyazı tanındı. 1926'da hazırlıklarını tamamlayıp ilk uçuşunu yapan uçakların biletleri, biri Galata- Mumhane, diğeri Galatasaray'da olan Lloyd Triestino bilet satış acentalarında satılıyordu. Biletler oldukça pahalıydı. Sadece 10 yolcu kapasiteli, 172 kilometre hıza ve 3600 km menzile sahip uçaklar, Büyükdere önlerinde denize iniyor, yolcular oradan şehir merkezine otobüslerle taşınyordu. Air Espresso'nun uçuşları, "sözleşme dışı uçuşlar gerçekleştirildiği" gerekçesi ile sözleşmenin fesh edildiği, 1935 yılına kadar sürdü. İtalyan şirketin feshedilip tesislerinin 200 bin liraya millileştirilmesinden iki yıl önce milli işletme, Devlet Hava Yolları Umum Müdürlüğü'nün kuruluş kararı alınmıştı. II. Dünya Savaşı'nın ardından hızlı çoğalmaya başlayan seyahat acentalarının en çok yaptıkları iş, uçak bileti satmaktı. Savaş sırasında oldukça gelişen uçak sanayi, dünyanın barış ortamına geçmesiyle bu birikimini seyahate yani turizme yönlendirmiş oldu. Uçak firmaları ardi ardına Türkiye'de de şubeler açmaya başladılar. 1938 yılında, "Devlet Hava Yolları" kuruldu. 1956 yılında da THY adını aldı. Turizm faaliyeti bu yıllarda esas itibarıyla henüz yurt dışına yönelik olarak yapılmaktaydı.

TMTF ve TMGT önemli roller üstleniyor

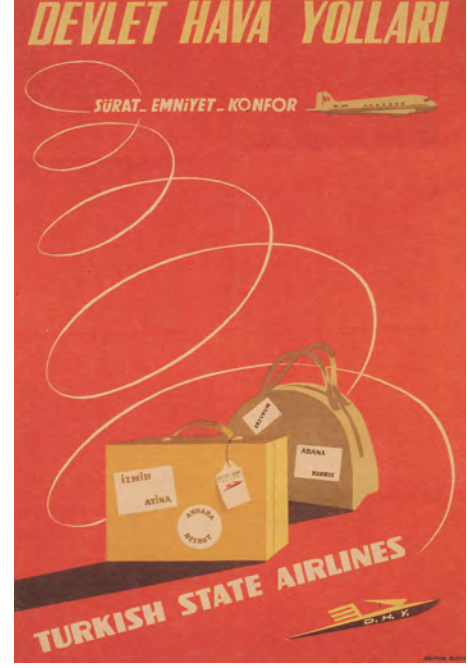
1916'da kurulmuş olan Türkiye Milli Talebe Federasyonu (TMTF) ve 1960'tan itibaren, 60'ların ortalarına kadar onun devamı niteliğindeki Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı (TMGT), 1946-1965 döneminde yoğun bir kültürel etkinlik içerisindeydi. Ülke çapındaki öğrenci birliklerinin çatı örgütü olan TMTF, tiyatro, müzik, folklor, basın-yayın faaliyetleri yanında turizm ile de ilgilenmeye başlamıştı. Bünyesinde, bir Turizm Müdürlüğü kurarak, tamamen gönüllü insanların görev aldığı organizasyonlar ile yurt dışından öğrencilerin getirilmesini, onların çeşitli turlar ile Türkiye'nin kültürel açıdan görülmesi gereken yerlerini gezmelerini sağlıyordu. TMTF içindeki

bu bölüm, sadece tur organize etmiyor, amatör rehber kurslarının açılması ve ülkeye rehber yetiştirilmesi gibi önemli sayılabilecek faaliyetlerde de bulunuyordu. 1950'ler boyunca etkili olan bu grubun çalışmaları, 1957 yılından sonra Demokrat Parti iktidarının müdahaleleriyle dağılma sürecine girdi. 1965 yılından itibaren, Demirel Hükümeti'nin etkisiyle TMGT'nin yapısı değiştirilecek, böylece asal faaliyet alanından çıkarılmış olacaktı. Bütün bunlara rağmen hem TMTF hem de TMGT, Türk turizm tarihinde hem insan kaynağını geliştirme hem de ülkenin tanıtımı açısından çok önemli rol oynamışlardır.

"Turizm ve Tanıtma Bakanlığı" kuruluyor

1949 yılında Basın Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü kurulmuştu ama bu müdürlük daha çok teorik çalışmalar yapıyordu. Çünkü henüz ortada ne doğru dürüst otel ne de üzerinde gidilecek nitelikte yol vardı. Bir ilden başka bir ile gidene kadar araçların lastikleri birkaç kez patlıyordu. 1963 yılında Basın Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü, bakanlık hâline getirilerek "Turizm ve Tanıtma Bakanlığı" kuruldu. Böylece turizm ilk kez 5 yıllık kalkınma planlarına giriyordu. Bu çok önemli bir gelişmeydi. "Turizm öncelikli alanlar" kavramı da bu dönemde

uygulamaya girdi. Bu Bakanlık daha sonra "Turizm ve Kültür Bakanlığı"na dönüştürülecek, 1989 yılında ise Turizm Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı olarak ayrılacaktı. Bu bakanlıkların 2003 Nisan'ında tekrar birleştiğini, 2018 yılında "Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" ile doğrudan Cumhurbaşkanlığına bağlandığını izleyecektik.

TÜRSAB için kronometre çalışmaya başlıyor

1953 yılında çıkarılan Turizm Endüstrisini Teşvik Kanunu, seyahat acentalarının gelişmesi yolunda atılmış önemli bir adım oldu. Bu dönemde öne çıkan acentalar arasında, çalışmalarını Cumhuriyet'in ilk yıllarından bu yana sürdüren Vagon-Li Kook ve daha sonra kurulan Van-Der-Zee, Türk turizmde en önde gelen iki seyahat acentasıydı. 1950'li yılların sonlarına doğru acentaların sayısı artmaya başladı. Aynı zamanda yabancı acentalar da Türkiye'ye ilgi göstermeye başlamıştı. Seyahat acentaları bu sıralarda, sektörün belirli bir düzen içerisinde hareket etmesini sağlamanın yollarını konuşmaya başladılar. 1950'li yıllara gelindiğinde sayıları 200'ü bulan seyahat acentaları henüz herhangi bir örgüte sahip değildi. Bir araya gelen seyahat acentası sahipleri, sorunları ve bu sorunların çözüme kavuşturulması

TÜSTAC'ın, Orhan Koraltan başkanlığında; Metin Sayalı, Çetin Kayra, Boğaç Yar, Jak Kasar, Aydın Turaman, Cevat Uğurdağ ve Ferit Epikmen'den oluşan son yönetim kurulu, TÜRSAB'ın ilk Genel Kurul tarihi 3 Temmuz 1973'e kadar görevini sürdürdü.

in için örgütlenme gerekliliğini tartışmaya açmışlardı. Turizmdeki gelişmeyi bir anda ivmelendirdiğini izleyeceğimiz; ülkemiz turizminin en önemli kilometre taşlarından biri olan TÜRSAB'ın kurulması için, kronometre çalışmaya başlamıştı. Acenta sayısının giderek artması mesleki örgütlenme ihtiyacını da ortaya çıkarıyordu. 1968 yılında TÜRSAB'ın ilk yönetim kurulu başkanı olan Ergun Göksan ile Erol Doktoroğlu, Ziya Algar ve Karel Dutilh önderliğinde ESAD, Ege Seyahat Acentaları Derneği'nin kuruluşu gerçekleştiriliyordu. 1967'de, 6/7516 sayılı Yasa ile Seyahat Acentaları Yönetmeliği yürürlüğe girdi. Bu Yönetmelik, birçok hükmüyle 1618 sayılı Kanun'da yer alan düzenlemelerin ilk hâlini içeriyordu. Öte yandan 1950 ortalarına doğru önde gelen seyahat acentalarının, bir cemiyet kurma kararı iyice belirginleşmişti. Söz konusu seyahat acentalarının yöneticileri bir araya gelip fikirlerini birbirleriyle paylaşmaya, çalışmalar yapmaya başladılar. Aydemir Seçmeer, Hakkı Şevki Lugal, Sami Doktoroğlu, Süreyya Türker ve Naci Varoler Türkiye Seyahat Turizm Acenteleri Cemiyeti'nin tüzüğünü

hazırladılar. 20 Ocak 1955 tarihli ve 207 no'lu dilekçe ile İstanbul Vilayeti'ne kuruluş başvurusunu yaparak TÜSTAC'ı kurdular.

Bakan Akçal döneminde TÜRSAB kuruluyor

Sonunda, Turizm ve Tanıtma Bakanı Erol Yılmaz Akçal'ın seyahat acentası temsilcilerine: "Bu kanun istediğiniz gibi çıkmaz. Meclis'in gündemi 12 Mart Yönetimi tarafından düzenlendi. Biz bunların arasından kanun çıkarmaya çalışıyoruz. Gelin bu fırsatı kaçırmayın. Kanun çıksın, ondan sonra düzeltiriz." önerisiyle kuruluyor. Kanun'un Resmi Gazete'de yayımlandığı 28 Eylül 1972 Perşembe günü nüshası hem TÜSTAC'da

hem de diğer derneklerde büyük bir mutluluk ve bayram havası yaratıyor. Sonunda, tam istedikleri gibi olmasa da yasa çıkıyor. 1618 sayılı Kanun, sadece acenta değil, acenta ve "Birlik" Kanunu olarak onaylanıyor. Böylece 14 Eylül 1972'de, bu Kanun'la birlikte, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği olarak TÜRSAB kuruldu. TÜRSAB'ın kurulmasıyla birlikte ülke turizmde yükseliş trendine girmeye başladı.

Görüntü 4: TÜRSAB'ın ilk yönetim kurulu gütüğü. (Kaynak: Milliyet gazetesinin arşivi)

1973'TEN BERİ FAAL OLAN ACENTALAR

1955 yılında, 5075 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile seyahat acentalarının nitelikleri tanımlanarak hizmet sınırları belirlenip, özellikle taşıma şirketlerinin seyahat acentası olma zorunluluğu ortadan kaldırılınca birçok firma seyahat acentası tanımı dışında kaldı. Böylece 281 olan seyahat acentası sayısı bir anda 126'ya düşmüş oldu. Bu kararnamenin çıkışı ile TÜRSAB'ın kuruluşu arasında geçen 17 yılda seyahat acentalarının sayısı zaman içinde artarak yeniden 200 civarına kadar çıktı. 1618 Sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun yayınlanması ile bu acentaların hepsi, TÜRSAB'a üye oldular ve 1973 yılının Ocak ayından itibaren, 701 sıra numarası ile başlayarak İşletme Belgesi aldılar. Bu 200 seyahat acentasının büyük bir kısmı bugün faal değil. İşte, TÜRSAB'a, 1973 yılında kayıt olup hâlâ faal olan yani İşletme Belgeleri aktif olan 49 seyahat acentasının listesi:

Belge N° tarihi	N°	Acenta Adı
26.1.1973	0807	ERİŞENTUR TURİZM
13.2.1973	0711	BALTAC TURİZM
12.3.1973	0716	SEVINÇ TURİZM
15.3.1973	0709	ORANTUR ORAN TURİZM
24.3.1973	0741	COVO TURİZM
27.3.1973	0717	BINTUR SEYAHAT
28.3.1973	0730	BAYTUR TURİZM
28.3.1973	0720	İTO SEYAHAT ORG.
29.3.1973	0721	TÜRK EKSPRES SEYAHAT
02.4.1973	0724	MORİS SEYAHAT VE TURİZM
02.4.1973	0723	TURİZM TRANSPORT
03.4.1973	0763	GLOBTUR TURİZM KARGO SER.
03.4.1973	0727	TRANS ORIENT TURİZM
06.4.1973	0729	VAN DER ZEE SEYAHAT
10.4.1973	0736	ALP REYAL TURİZM
12.4.1973	0750	AKDENİZ TURİZM
12.4.1973	0776	TRANSBALKAN TURİZM
12.4.1973	0734	PLANET SEYAHAT VE TURİZM
18.4.1973	0740	KONTUAR TURİZM
20.4.1973	0745	ULUSOY TURİZM
24.4.1973	0747	EKSPRES TURİZM
26.4.1973	0753	ANTUR TURİZM
26.4.1973	0752	SULTAN TURİZM
30.4.1973	0754	BUMERANG TURİZM S. VE V. A.
02.5.1973	0781	EMNİYET SEYAHAT
04.5.1973	0824	OTTOMANTUR TURİZM
05.5.1973	0759	ALM ALEMDAR TURİZM
08.5.1973	0765	ÇELEBİ TURİZM
17.5.1973	0817	İZMİR TURİZM
17.5.1973	0780	TURŞEN TURİZM
26.5.1973	0816	KARAVAN TURİZM
29.5.1973	0790	GLOBTUR TURİZM
31.5.1973	0826	ALTUR TURİZM
01.6.1973	0805	AST TURİZM
02.6.1973	0801	DORAK TURIST VE S. ORG.
09.6.1973	0820	MERHABA TURİZM
22.6.1973	0813	TUI DESTINATION S. T.
02.7.1973	0728	SETUR TURİZM
02.7.1973	0849	YEŞİL MARMARİS TURİZM
12.7.1973	0842	YÖRE TURİZM
13.7.1973	0836	RINALDO LEVANTE TURİZM
14.7.1973	0867	STAR TURİZM
21.7.1973	0818	ARKAS TURİZM
26.9.1973	0855	UÇARSOY TURİZM
03.10.1973	0859	CES TRAVEL AGENCY
05.11.1973	0865	MODA TURİZM
17.11.1973	0769	EMAN TURİZM
28.11.1973	0866	BAŞARAN TURİZM
07.12.1973	1033	TEKSER TURİZM
14.12.1973	0844	AKAY TURİZM

SEYAHAT ACENTALARININ HUKUKİ TARİHİ

2022 yılında 50 yaşına basan TÜRSAB, uzun ve meşakkatli bir mücadelenin ardından yasal statüye kavuştu. TÜRSAB Hukuk Başdanışmanı İlker Ülsever, seyahat acentacılığı faaliyetine dair ilk yasal düzenlemelerin yapıldığı 1943 yılından yasanın TÜRSAB'ın yasal statüye kavuştuğu 1972 yılına kadar geçen sürede yaşananları The Voice of Travel için kaleme aldı.

TÜRSAB Hukuk Başdanışmanı İlker Ülsever

Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu

Kanun Numarası :1618
Kabul Tarihi :14.9.1972
Yayımlandığı R. Gazete :Tarih: 9/28/1972 :14320
Yayımlandığı Düstur : Tertip: 5 Cilt: 11 Sayda : 3049

BİRİNCİ KISIM

1972'ye kadar seyahat acentacılığına ilişkin yasal düzenlemeler turizm kavramının tanımında insanların gezmek, görmek, eğlenmek ve benzeri amaçlarla geçici olarak yer değiştirmeleri (seyahat) unsurlarına vurgu yapılır. İnsanlık tarihinde göçler ve savaşlar dışında da görmek, öğrenmek, ticaret yapmak gibi amaçlarla bulunduğu yerden başka yerlere gidenler hep olmuştur. Bu insanlara seyyah, maceraperest (sergüzeşt) gibi isimler verilmiş olduğunu, kendi tarihimizde de Evliya Çelebi gibi bir kişiliğin kayıt altına alınmış seyahatleri olduğunu biliyoruz. Belki de Evliya Çelebi'yi tarihimizdeki ilk "turist" olarak tanımlamak gerekir.

Turizm hareketini başlatan unsur seyahat acentalarıdır

Turizm faaliyeti olarak tanımlanan kavramın bugünkü anlamıyla ortaya çıkışını "organize seyahat" olarak niteliyoruz. İnsanların "turistik" amaçla seyahatlerinin bir plan ve program doğrultusunda düzenlenmesi ile Dünyada turizm hareketinin başladığı kabul ediliyor. Turizm hareketinin başlangıcı ile seyahat acentası kavramının ortaya çıkışının aynı zamanda olması, turizm hareketini başlatan unsurun seyahat acentası faaliyeti olmasından kaynaklanıyor. Gerçekten, turizmi var eden ilk unsur seyahat organizasyonu faaliyettir ki bunun adı seyahat acentası faaliyettir. Ülkemizde bugünkü anlamına yakın olarak turizm faaliyeti Türkiye'ye yurt dışından denizyolu, demiryolu veya karayolu ile gelen turistlere hizmet vermek üzere kurulan seyahat acentaları ile başlamıştır. "Incoming" faaliyeti, havayolu biletleri temini, yurt dışına yönelik seyahat organizasyonu gibi faaliyetlerle genişlemiştir. Bu işleri yapan NATTA ve sonrasında kurulan seyahat acentalarının önemi ve işlevleri Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarından itibaren anlaşılmalı, seyahat acentalarının kuruluşu ve faaliyetleri mevzuatta yer almıştır.

İl yasal düzenlemeler 1943 yılında yapıldı

Turizm faaliyetleri 16/07/1943 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe giren 4475 sayılı Basın Ve Yayın Umum Müdürlüğü Teşkilat Vazife ve Memurları Hakkında Kanun kapsamında kurulan Turizm Dairesi'ne bağlı olarak düzenlenmiştir. Kanunun 12'inci maddesi ile Turizm Dairesi "turizm sanat ve meslekleri" ile ilgili düzenleme yapmak görev ve yetkisini üstlenmiştir.

Turizm faaliyetleri 1943 yılında kabul edilerek yürürlüğe giren 4475 sayılı Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü Teşkilat Vazife ve Memurları Hakkında Kanun kapsamında kurulan Turizm Dairesi'ne bağlı olarak düzenlendi.

24/05/1949 tarihinde 5392 sayılı Basın Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü Kanunu ile 4475 sayılı Kanun yürürlükten kalkmış, yapılan düzenlemede Genel Müdürlük bünyesinde kurulan Turizm Danışma Kurulu'nda "seyahat acentaları temsilcileri" ne de yer verilmiştir. Böylece ilk kez bir kanunda "seyahat acentası" ibaresi yer almıştır.

Seyahat acentalarına ruhsatname alma zorunluluğu

24/03/1950 tarihinde yürürlüğe giren 5647 sayılı Turizm Müesseselerini Teşvik Kanunu'nu değiştiren 6086 sayılı 13/05/1953 tarihli Turizm Endüstrisini Teşvik Kanunu'nun 34'üncü maddesi ile "Turizm Büro ve Seyahat Acentaları Basın - Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü'nden ruhsatname almaya mecburdur." hükmü getirilmiş, aynı madde ile seyahat acentalarının teminat verme yükümlülüğü de ilk kez mevzuatta yerini almıştır. Kanunun 34'üncü maddesinin son fıkrası ile bu yükümlülükler uymayan yerlerin kapatılacağı belirtilerek seyahat acentası faaliyeti özel bir izne tabi faaliyet halini almıştır. Böylece mevzuatta önceleri Belediye yetkisi altında "Turizm Büro ve Seyahat Acentası" adı altında işyeri olarak ruhsatlandırılan seyahat acentalarına

ilişkin kanunla yapılan ilk özel düzenleme, 1953 yılında yürürlüğe girmiştir.

İlk seyahat acentası tanımı

15/08/1955 günlü ve 5705 sayılı Bakanlar Kurulu, Kararı ile 19/09/1955 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Turizm Büro ve Seyahat Acenteleri hakkında Talimatname, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde seyahat acentalarına özgü olarak hazırlanıp

yürürlüğe konulan ilk düzenlemedir. Bu Talimatname esasen seyahat acentaları ile ilgili bugünkü düzenlemelerin, yani bundan yaklaşık 17 yıl sonra yürürlüğe girecek olan 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun da temelini oluşturmaktadır.

Talimatname'nin 1'nci maddesi seyahat acentasını tanımlamaktadır. Madde metnin aynen "Seyahlara seyahatleriyle veya bir yerde kalmalarıyla ilgili nakil vasıtalarını ve otel kolaylıklarını ve umumiyetle seyahat mevzularına dahil çeşit hizmetleri kâr kasti gütmek suretiyle ifa eden teşebbüslere turizm bürosu veya seyahat acentesi adı verilir." düzenlemesini içermektedir.

Acente mi acanta mı?

Bu talimatnamede daha önceki düzenlemelerde "seyahat acentası" olarak ifade edilen söylem, "seyahat acentesi" olarak kullanılmıştır. Ancak düzenlemenin isminde ve 1'nci maddesinde yer alan "acente" ibaresi 2'nci madde ve düzenlemenin devamında yine "acenta" olarak yer almaktadır.

Turizm Bakanlığı kuruluşu sonrası

1963 Yılında Tanıtma ve Turizm Bakanlığı'nın kurulması ile Basın -

Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü'nün yetkileri Bakanlık'a geçince 04/01/1967 tarihli ve 6/7516 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Turizm Büro ve Seyahat Acenteleri hakkında Talimatname yürürlükten kaldırılarak Seyahat Acentaları Yönetmeliği 24 Ocak 1967 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdi. Bu düzenlemede de ilk maddede seyahat acentası tanımına yer verilmiş ve Talimatnamedeki tanım "Seyahat acentaları kâr maksadıyla turizm alanında aracılık hizmeti gören ve kolaylıkları sağlayan ticari müesseselerdir." olarak değiştirilmiştir. Böylece tanım daraltılırken Talimatname'nin adında yer alan "seyahat acentesi" ibaresi tekrar "seyahat acentası" olarak kullanılmaya başlanmıştır.

1968'de yeni yönetmelik çıktı

Yönetmelik düzenlemesinin üzerinden bir yıldan biraz fazla bir süre geçtikten sonra, bu kez 6/9947 sayılı, 22/04/1968 günlü Bakanlar Kurulu Kararıyla mevcut yönetmelik yürürlükten kaldırılmış, yeni bir Seyahat Acenteleri Yönetmeliği 28 Mayıs 1968 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bakanlar Kurulu düzenlemesinde "Seyahat acentası" ibaresi bu kez "seyahat acentesi" olarak kullanılmıştır. Yeni Yönetmelikte seyahat

acentası tanımı "Seyahat acentaları kâr maksadıyla turizm alanında aracılık hizmeti gören, gezi imkânı ve kolaylıkları sağlayan ticari müesseselerdir." şeklinde değiştirilerek, "gezi imkânı" ibaresi eklenmiştir. Böylece seyahat acentelerinin sadece aracılık yapan değil, hizmet üreten yanı da vurgulanmış, özellikle 2'nci maddesinde yer alan düzenlemede seyahat acentelerinin hizmetleri geniş olarak sayılmıştır.

Seyahat acentalarının kanun talebi ve 1618 sayılı kanunun kabulü

Turizmin ülke ekonomisindeki önemi arttıkça turizmin lokomotifi seyahat acentalarının faaliyetlerinin yönetmelikle değil, kanunla düzenlenmesi ve seyahat acentaları birliği kurulması talep ve ihtiyacı sonucu özellikle seyahat acentalarının kurduğu sivil toplum kuruluşları ki bunların başında Turizm Seyahat Acentaları Cemiyeti (TUSDAC)

22.06.1972 tarihinde "Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu Tasarısı" Mecliste görüşülmüş, kanun maddeleri tek tek ve akabinde tümüyle oylanmış ve kabul edilerek Meclis tarafından 28.06.1972 tarihli üstyazı ile Cumhuriyet Senatosuna gönderilmiştir.

ile Ege Seyahat Acentaları Derneği (ESAD) geliyordu, kanun çalışması için çalışıyorlardı. O dönemde 1961 Anayasası'nın 92'nci maddesi uyarınca kanun teklif ve tasarıları Millet Meclisinde görüşülüp kabul edildikten sonra Cumhuriyet Senatosu'nda da kabul edilerek kanunlaşıyordu. Millet Meclisi gündemine ilk kez 15/12/1969 tarihinde Seyahat

Acentaları Kanun Tasarısı getirilmiş, bu tasarıda meslek birliğine ilişkin düzenlemenin yer almaması nedeniyle seyahat acentalarının talebiyle tasarı Başbakan Nihat Erim'in yazılı talebi üzerine görüşülmeden geri çekilmiştir. TUSDAC ve ESAD başta olmak üzere seyahat acentalarının yoğun kulis çalışmaları ve Ankara'daki seyahat acentalarının da desteği ile hazırlanan kanun tasarısı Bakanlar Kurulu tarafından 02.02.1972 tarihinde

"Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu Tasarısı" ismi ile Meclis Gündemine taşınmıştır. Tasarı 04.04.1972 tarihinde ilgili komisyonda görüşülerek "Geçici Komisyon Raporu" ile Meclis'e sunulmuştur. 22.06.1972 tarihinde "Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu Tasarısı" Mecliste görüşülmüş, kanun maddeleri tek tek ve akabinde tümüyle oylanmış ve kabul edilerek

Meclis tarafından 28.06.1972 tarihli üstyazı ile Cumhuriyet Senatosuna gönderilmiştir. Kanun Tasarısı 12.09.1972 tarihinde Cumhuriyet

Senatosunda görüşülmeye başlanmış, açık oylamada gerekli sayı bulunmadığından oylama bir sonraki birleşime bırakılmıştır. Kanun Tasarısı 14.09.1972 tarihinde Cumhuriyet Senatosunda görüşülmüş ve kabul edilerek kanunlaşmıştır. 14.09.1972 tarihinde kanunlaşan 1618 Sayılı Kanun 28.09.1972 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

tt İzmir

16. ULUSLARARASI TURİZM
TİCARET FUAR VE KONGRESİ

16TH TOURISM TRADE INTERNATIONAL
FAIR AND CONGRESS

16. ULUSLARARASI TURİZM TİCARET FUAR VE KONGRESİ
16TH TOURISM TRADE INTERNATIONAL FAIR AND CONGRESS

8-10

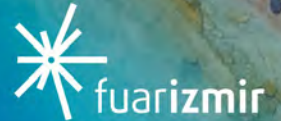

ARALIK
DECEMBER • 2022

travelturkeyexpo.com

ENDLESS
DISCOVERIES
SONSUZ KEŞİFLER

Fethiye / Ölüdeniz

travelturkeyexpo.com

HİMAYELERİNDE
UNDER PATRONAGE OF

EY SAHİPLİĞİNDE
HOSTING

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

ORGANİZATÖRLER
ORGANIZERS

DESTEKLEYENLER
SUPPORTERS

HAVA YOLU SPONSORU
AIRLINE SPONSOR

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) DENETİMİNDE DÜZENLENMEKTEDİR.
THIS FAIR HAS BEEN ARRANGED ACCORDING TO THE LAW OF 5174 BY TOBB (THE UNION OF CHAMBERS AND COMMODITY EXCHANGES OF TÜRKİYE)

TÜRSAB 50. YILA ÖZEL ETKİNLİKLER DÜZENLİYOR

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği, kuruluşunun 50. yılına özel çeşitli etkinlikler gerçekleştirdi. Anıtkabir'de Ata'yı ziyaret eden TÜRSAB heyeti, Darüşşafakalı öğrencilere İstanbul'u gezdirdi, Düzce Korugöl Tabiat Parkı inceleme gezisi düzenledi.

TÜRSAB Yönetim Kurulu Başkan Firuz Bağlıkaya liderliğindeki TÜRSAB heyeti 50. yıl kutlamaları etkinlikleri kapsamında, Anıtkabir’de Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ü ziyareti etti. Ziyarete yönetim kurulu üyeleri, Bölge Temsil Kurulu başkanları ve çalışanlar katıldı. Cumhuriyete ve Atatürk ilkelerine bağlı olduklarını ifaden eden Bağlıkaya şu ifadeleri kullandı:

“Cumhuriyetimizin Kurucusu, Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği’nin 50’nci kuruluş yılını idrak ettiğimiz bugün, Türkiye’nin aydınlık yüzü turizm sektörünün itici gücü seyahat acentaları temsilcileri olarak manevi huzurlarınızda bulunmaktan büyük onur duyuyoruz. Çetin mücadelelerle kurarak bizlere

emanet ettiğiniz Cumhuriyetin ışığında, barış ve huzurun geliştirdiği ülke turizmimizi tüm dünyaya tanıtırken, yol gösterici ilkelerinizin daima koruyucusu ve kollayıcısı olacağız.

Eşsiz vatanımızı muasır medeniyetler seviyesinin üzerine çıkarma hedefiniz doğrultusunda durmaksızın çalışmaya devam edeceğimize huzurunuzda söz veriyor, aziz hatıranız önünde saygıyla eğiliyoruz.”

TÜRSAB heyeti, Ankara temaları kapsamında daha sonra TBMM Başkanı Mustafa Şentop’u ve Başkan Vekili Haydar Akman’ı ziyaret etti. Görüşmede, artık çağın gereksinimlerini karşılamayan mevcut 1618 Sayılı Kanun’un seyahat acentelerinin talepleri doğrultusunda güncellenmesinin gerekliliği konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

“Seyahat acentaları başrolde”

TÜRSAB heyeti, Anıtkabir ziyaretinin ardından Ankara Kent Konseyini ziyaret etti. Bağlıkaya, TÜRSAB'ın yarım asırlık geçmişine değinerek yaptığı konuşmasında, “1972 yılında Türkiye’ye gelen ziyaretçi sayısı 1 milyon kişi, ülkemizin turizmden elde ettiği gelir ise yalnızca 103 milyon dolardı. Bugün 50 milyonu aşan ziyaretçi sayılarına ve yaklaşık 35 milyar turizm gelirin e ulaşma başarısını gösterdik. Türk turizminin bu yükselişinde şüphesiz ki seyahat acentalarımız başrolde yer aldı” dedi.

Darüşşafakalı öğrencilere İstanbul gezisi

TÜRSAB'ın 50. yıl etkinlikleri ve sosyal sorumluluk projeleri kapsamında Darüşşafakalı öğrencilere Panorama 1453 Müzesi ve Miniaturk gezileri ile İstanbul Boğazi'nin kültürel mirasları ve değerlerinin tanıtımını yaptı. TÜRSAB, söz konusu etkinliğin düzenlenmesine TURSAV Bağış ve

Kaynak Geliştirme Koordinatörü Çetin Gürcün, İstanbul Fatih BTK Başkanı Gürkan Özcan, İstanbul Rehberler Odası Yönetim Kurulu Üyesi Gökhan Çelikaş, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Darüşşafaka Cemiyeti destek verdi.

Düzce Korugöl Tabiat Parkı inceleme gezisi

Düzce Korugöl Tabiat Parkı inceleme

gezisi de yapılan bir başka etkinlik oldu. Düzce Belediyesi ve TURSAV iş birliği ile açılan Korugöl Yaşam ve Tabiat Parkı Projesinin açılışı vesilesi ile düzenlenen geziye Düzce Belediye Başkanı Dr. Faruk Özlü, TÜRSAB Yönetim Kurulu Başkanı Firuz B. Bağlıkaya, yönetim kurulu üyeleri, Denetim ve disiplin kurulları, BTK başkanları ve TÜRSAB çalışanları katıldı.

TÜRSAB 50. yılında, Gastronomi treninin ilk seferini Afyonkarahisar'da başlattı

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği'nin (TÜRSAB) turizme yeni bir ivme kazandırmak amacıyla hayata geçirdiği Gastronomi Treni, 4. Uluslararası GastroAfyon Turizm ve Lezzet Festivali kapsamında ilk seferine Afyonkarahisar'da başladı.

Gastronomi turizmini geliştirmek ve Türkiye'nin dört bir yanındaki birbirinden güzel lezzetleri misafirleriyle buluşturmak amacıyla TÜRSAB ve TCDD iş birliğiyle hayata geçirilen "TÜRSAB Gastronomi Treni" projesinin lansmanı Afyonkarahisar'da gerçekleştirildi. Proje, 7-9 Ekim tarihleri arasında Afyonkarahisar Motor Sporları Merkezi'nde düzenlenen GastroAfyon 2022 IV. Uluslararası Turizm ve Lezzet Festivali ile eş zamanlı olarak başladı. Projenin lansmanına yoğun ilgi gösterildi Afyonkarahisar Motor Sporları Merkezi'nde gerçekleştirilen lansmana, Afyonkarahisar Valisi Kübra Güran Yiğitbaşı, Afyonkarahisar Belediye Başkanı Mehmet Zeybek, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Firuz B. Bağlıkaya, Dumlupınar Bölge Temsil Kurulu Başkanı Bilal Şenel, Eskişehir Bölge Temsil Kurulu Başkanı Özgür Ersoy, Pamukkale Bölge Temsil Kurulu Başkanı Turan Köseoğlu, Gastronomi Turizmi İhtisas Başkanı Ömer Kartın ve Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Murat Doğdubay katıldı.

Ali Çetinkaya Tren Garı'ndan hareket öncesi düzenlenen törende bir konuşma yapan Afyonkarahisar Valisi Kübra Güran Yiğitbaşı, trenlerin Türklerin geleneğinde, edebiyatında ve türkülerinde

yer aldığını ifade ederek, trenlerin; ayrılıkların, kavuşmanın, özlemlerin, bir arada olmanın, hasretin bir ifadesi olduğunu söyledi. Gastronomi Treni fikrinin, bu ülkede yaşayanların kendi kültürünün, kendi değerlerinin gastronomi ve mutfak vesilesiyle hatırlanmasına imkan sağladığının altını çizen Yiğitbaşı, gastronomi treni projesini hayata geçiren TÜRSAB'a teşekkür etti.

"Ülkemizin yerel lezzetlerini çok daha iyi değerlendirmeliyiz"

Projenin açılışında bir konuşma gerçekleştiren TÜRSAB Başkanı Firuz B. Bağlıkaya şunları kaydetti: "Türkiye'nin her köşesinde, bölgesinde, yöresinde o bölgeye, o yöreye özel, o bölgeden başka bir yerde bulunmayacak lezzetler, tatlar keşfediyoruz. Biz de TÜRSAB olarak elimizden geldiği kadar her bölgeye yetişerek, oralandaki ürünleri tanıtmaya

çalışıyoruz. Gastronomi deyince akla sadece yiyecek, içecek geliyor, karın doyurmak geliyor. Oysa gastronomi çok geniş, çok derin bir alan. Bizim de bu alana dair keşfedecek çok şeyimiz var. Ülkemizde, Osmanlı'dan günümüze kadar ulaşan bir saray mutfağı var. Yapılan bir araştırmaya göre, ülkemizde 2 bin 200'ün üzerinde yerel lezzet, yiyecek ve içecek olduğu söyleniyor. Dolayısıyla bu lezzetleri mümkün olduğu kadar çok değerlendirmemiz gerekiyor."

Farklı rotalar ve lezzetlerle yolculuğuna devam edecek

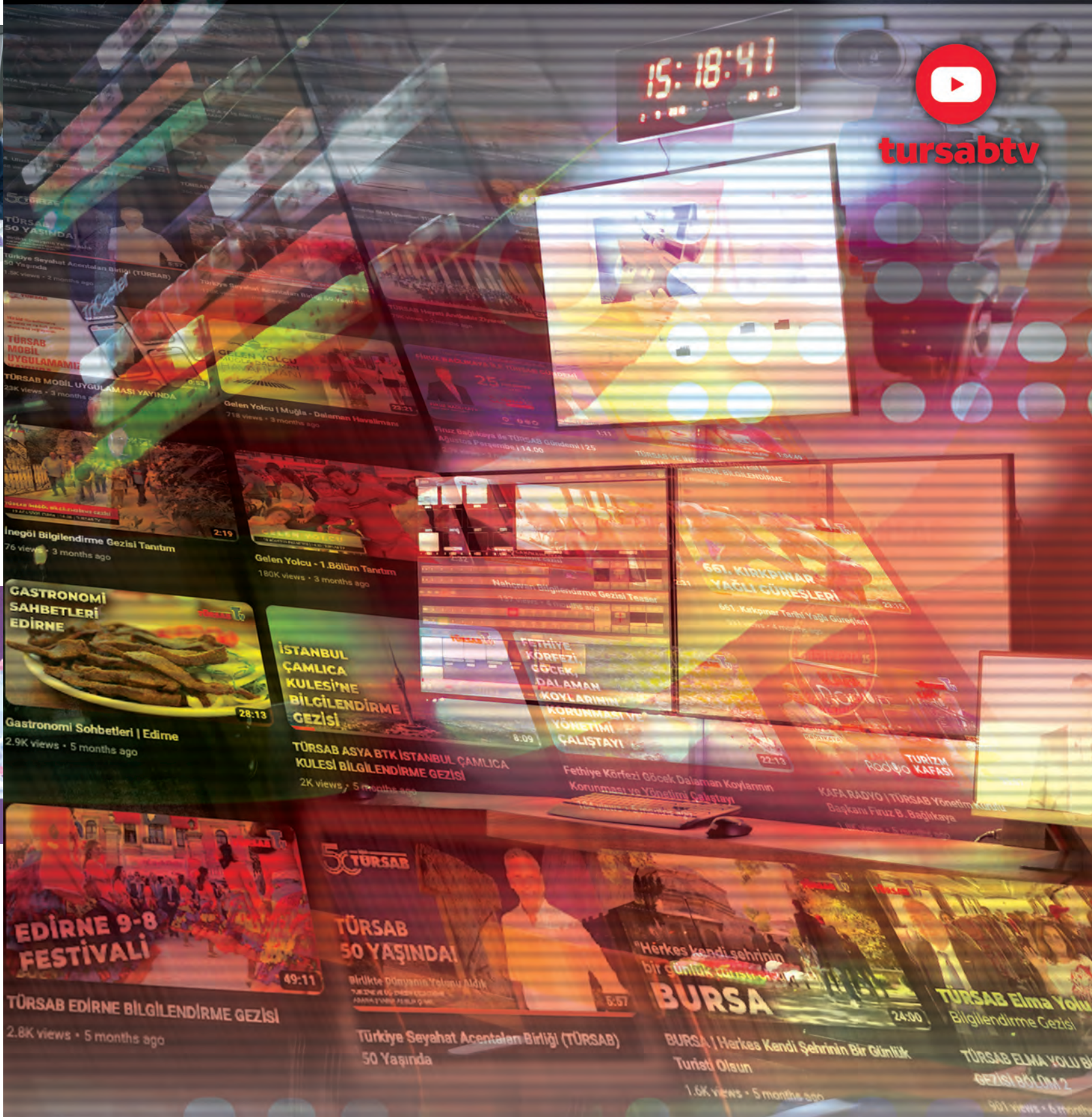
Deneme gezisi Adana'da yapılan TÜRSAB Gastronomi Treni, ilk seferini Afyonkarahisar'dan Denizli'ye yapıyor. Yolculuğa katılan misafirlere tren rotasındaki yöresel lezzetler sunulacak. TÜRSAB Gastronomi Treni, lezzet yolculuğuna farklı rotalar ile devam edecek.

tursabtv

15:18:41

TAKİP ET

50 TURSAB TV

HABERDAR OL!

Bir
DÜNYANIN Y

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği, 25'inci olağan genel kurulu Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'nda yapıldı. Genel Kurul'da delegelere seslenen TÜRSAB Başkanı Firuz B. Bağlıkaya, Türkiye'de turizmin gelişmesinde TÜRSAB'ın rolüne dikkat çekti.

TÜRSAB 50. YILINDA 25. GENEL KURULUNU YAPTI

Birlikte YOLUNU ALDIK

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği, kuruluşunun 50. yılında 25'inci genel kurulunu yaparak 3 yıllık yeni yönetimini belirledi. Başkan Firuz Bağlıkaya dahil 5 adayın yarıştığı genel kurulda 3 bin 924 oy kullanıldı. Turizm Eski Bakanı Bahattin Yücel başkanlığındaki divanın yönettiği genel kurulda geçerli oyların 2 bin 331'ini alan Firuz Bağlıkaya üçüncü kez Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinin yönetim kurulu başkanlığına seçilirken, adaylardan Ali Bilir 1.206, Aydın Yayılacıklılar-Bilal Korkmaz ittifakı 333 ve Eyüp Kartal da 54 oy aldı. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı Yücel Yılmaz, Turizm Eski Bakanı Bahattin Yücel, milletvekilleri ve turizm STK'larının katılım sağladığı genel kurulda

delegelere seslenen TÜRSAB Başkanı Firuz Bağlıkaya, 50 yılı geride bırakan TÜRSAB'ın bu özel genel kuruluna katılan herkese teşekkür etti.

“Seyahat acentaları muassır medeniyet yolcuğundaki yerini alını teriyle almıştır”

Dünyanın ikinci büyük turizm meslek örgütü olan TÜRSAB'ın 50'nci yılında 25'inci genel kurulunu yaptığını kaydeden Firuz Bağlıkaya, “Türkiye'nin her köşesinden binlerce seyahat acentası genel kurulumuza katılarak sorumluluk üstleniyor ve kurumuna sahip çıkıyor. Maalesef birliğimizin ellinci yılında Türkiye'de varlıkları yüz yıla yaklaşan seyahat acentalarının önemini anlatmak zorunda olduğumuz günleri yaşıyoruz. Her şeye rağmen turizm hareketlerini organize eden, turizm hizmetlerini

birleştirip bir ürün haline getiren, pazarlayan, operasyonunu gerçekleştiren seyahat acentaları ülkemizin muassır medeniyet yolculuğundaki yerlerini alını terleriyle almıştır.” diye konuştu. Lise yıllarından bu yana turizmin içinde olduğunu ve sektörün değişik alanlarında çalıştığını ifade eden Bağlıkaya, “Gördüm ki kimse bulunmaz Hint kumaşı değil. Hiçbir sektör de kendi başına tamam değil. Aslolanın ahenk olduğunu, aslolanın tamamlamak ve tamamlanmak olduğunu, farklılığın kıymetli olduğunu gördüm. Turizm bu ahengin ve aslında bu mucizenin adıdır.” dedi.

“Turizm panzehirdir; iyi gelir, iyileştirir”

Turizm sektörünün duvar ören değil köprüler kuran bir sektör olduğunu dikkat çeken Bağlıkaya, “Bizim işimiz

ayrılıklarla değil buluşmalarladır. Bizim için asolan vurmak değil dokunmaktır. Bizim pusulamızda yolculuk, bulmak değil daima aramaktır, donmak değil, erimek, eritmektir. Elimizden gelen bağlamak değil çözmektir. Dilimizden gelen de daima iyiliktir ve sevgidir. Dünyada suların ısındığı, gerginliğin, kutuplaşmanın, zıtlaşmanın öne çıktığı dönemleri, aşmamızı sağlayacak iş bizim yaptığımızıdır. Turizm panzehirdir, iyi gelir ve iyileştirir.” ifadelerini kullandı. Turizm tarihinin organize seyahat ile başladığına ve 1841 yılının esas alındığına vurgu yapan Firuz Bağlıkaya, Türkiye’de de 1899 tarihli İstanbul turu broşürlerine rastlandığını söyledi. Şimdi anlamı ile seyahat acentacılığının 1929 büyük buhran dönemine denk geldiğini belirten TÜRSAB Başkanı, “Türkiye turizm tarihinin başlangıcını seyahat acentaları

Turizm sektörünün duvar ören değil köprüler kuran bir sektör olduğuna dikkat çeken TÜRSAB Başkanı Firuz Bağlıkaya, “Bizim işimiz ayrılıklarla değil buluşmalarladır” dedi.

oluşturuyor. Seyahat acentası sayısının 1950’lerden sonra artışı ile ülkemizde turizmin gelişimini karşılaştırmak seyahat acentalarının önemini anlaşılmasına yetecek bir gerçekliktir. Turizm-seyahat acentası ilişkisini anlamak için TÜRSAB’ın kurulduğu 1972 yılı öncesi ve sonrası turizm gelişmelerini incelemek yeterlidir.” değerlendirmesini yaptı. Pandeminin ardından dünya turizmindeki hareketlenmenin özellikle organize seyahat olarak ilerlediğine işaret eden

Bağlıkaya, “Ülkemizde sektörün bütün unsurlarının koordineli çalışmasıyla pandeminin yaralarını sarmaya başladık. Pandemi sonrasında dünyanın her yerinde adeta bir seyahat çılgınlığı yaşanıyor. Ülkemiz de bu artıştan hak ettiği kadar olmasa da bir pay alıyor. Maalesef 2022’deki turizm geliri artışında rakiplerimizin çok gerisinde kaldık. Ülkemizin 2022 yılı turizm gelir beklentisi tüm yukarı yönde revizelere rağmen 40 milyar dolar civarında.” şeklinde konuştu. Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinin gücü ve geleceği için Türkiye’nin her köşesinden yollara düşüp kongreye gelen delegelere teşekkür eden Bağlıkaya, devamında şu noktaların altını çizdi: TÜRSAB bu gücünü korudukça mesleğimize, seyahat acentacılığına yapılan saldırılara boyun eğmeyeceğiz. Biz bir arada olduğumuz sürece emeğimize ve ekmeğimize uzanan elleri mutlaka durduracağız. Bizi bir arada tutan birliğimiz TÜRSAB’ın etrafında gücümüzü ortaya koyacağız. 1972 yılında kurulan birliğimiz, kurulduğu günden bu yana Türk turizminin lokomotifi olmuş, Türk turizmüne yol gösteren, yön veren, fırtınalardan çıkaran pusulası olmuştur. Bu kutlu günde hep birlikte, kardeşçe mesleğimiz için aday olan arkadaşlarımızla bir yarışa girdik. Burada önemli olan dostu düşmana seyahat acentalarının birliğini ve gücünü göstermek, mesleğimizi layık olduğu yere getirmek için hep beraber çalışmaktır.

Ellinci yılını idrak eden bu büyük kurumun başkanı olarak önce sizlere hizmet etme şansını bana veren rabbime, sonra da bu onuru yaşamamı sağlayan sizlere müteşekkirim. Genel kurulumuzun mesleğimiz ve birliğimiz için hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Hepinizi saygı ve sevgi ile selamlıyorum.”

Ekrem İmamoğlu: Turizm belki de ülkenin en fazla değer yaratan sektörü

TÜRSAB genel kuruluna katılan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu da turizm sektörünün Türkiye için önemine dikkat çekti. İmamoğlu, “Turizm ülkenin önemli ve belki de en yüksek değer yaratan sektörü. 1980’de ülkeyi yöneten kadronun bu sektörü geliştirmek için büyük bir makro plan yaptığı için Türkiye en büyük destinasyonlardan biri olma yolcuğuna başladı.” dedi.

“Turizm dışında dünyada ilk 5’te olduğumuz başka bir sektör yok.” diyen İmamoğlu, hem istihdam yaratıyor, hem vergi veriyor hem de cari açığımızın kapanmasında çok kıymetli stratejik bir katkı sağlıyor. O nedenle turizm sektörüne bacasız sanayi diyebiliyoruz.” şeklinde konuştu.

“Maalesef birliğimizin ellinci yılında Türkiye’de varlıkları yüz yıla yaklaşan seyahat acentalarının önemini anlatmak zorunda olduğumuz günleri yaşıyoruz.”

“İstanbul dünya çapında çok önemli bir destinasyon”

Pandemi döneminde yaşana kayıpların telafi edilmeye başladığını kaydeden

İmamoğlu, “Pandemi sonrası değişimleri ve yeni trendleri iyi ve seyahatçilerin endişelerini iyi anlamalıyız. İstanbul dünya çapında çok önemli bir destinasyon. Bunu anlamak için dünya haritasına, Türkiye’nin değerini anlamak için de dünya tarihine bakmak yeterlidir.” dedi. İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu şunları kaydetti: “Pandemi öncesinde 52 milyona yaklaşan toplam ziyaretçi sayısından epey uzağız ama ben kısa sürede doğru stratejilerle bu rakamları hızla geride bırakacağımıza umutluyum. Ancak bunun için, pandemi sonrası oluşan durumu, bu durumun

yarattığı trend ve anksiyeteleri iyi anlamalıyız. Çeşitli ziyaretçi kesimlerinin başta hijyen olmak üzere güvenlik endişelerini dikkate almalıyız. Yeni nesil ziyaretçilerin kitlesel turizm yerine bireysel çözüm istediklerini, temassız hizmet, online hizmet, küresel yerine yerel, kitlesel yerine bireysel çözüm aradıklarını dikkate almalıyız. Daha çok açık hava, daha çok tolerans, daha çok özgürlük ve daha çok demokrasi arayışlarına cevap vermeliyiz. Bu yeni bir dönem. Elbette eskinin dinamiklerinin üzerinde gelişiyor. Turizm sektörü daha çok yaşam kalitesi, keşif duygusu, eğlence ve bireysel mutluluk yaratan bir sektöre dönüşüyor.

İstanbul'un ve Türkiye'nin değerini anlamak için...

Pandemi öncesinde 1,5 milyara yaklaşan büyük bir nüfus uluslararası alanda seyahat ediyordu. Ne yazık ki pandemi etkisiyle 2020 yılında bu sayı birden 380 milyona geriledi. Şimdilerde pandeminin neden olduğu yaralar, odağına yeni

“İstanbul üst gelir grubunu alma konusunda sorunlu bir dönem yaşadı. ABD, Kanada, Avrupa gibi ülkelerden gelen ziyaretçi sayısında gerileme olduğunu görüyoruz.”

ziyaretçinin beklentilerini koyarak global ölçekte de sarılıyor. Turizm sektörü Türkiye için olduğu kadar İstanbul için de önemli ve stratejik bir sektör. Zira İstanbul dünya çapında bir önemli bir destinasyon. İstanbul'un ve Türkiye'nin değerini anlamak için dünya haritasına bakmak yeterlidir. İstanbul'un ve Türkiye'nin değerini anlamak için dünya tarihine bakmak yeterlidir. Kültürümüzün ve mutfağımızın renkliliğine ve çeşitliliğine bakmak yeterlidir.” Türkiye'ye gelen her 3 yabancı turistten birinin İstanbul'a geldiğini kaydeden

İBB Başkanı İmamoğlu, “Ancak son zamanlarda yabancı ziyaretçi profilinin değiştiğini görüyoruz. İstanbul üst gelir grubunu alma konusunda sorunlu bir dönem yaşadı. ABD, Kanada, Avrupa gibi ülkelerden gelen ziyaretçi sayısında gerileme olduğunu görüyoruz.” ifadelerini kullandı.

TGA'nın yeni temsilcisi belli oldu!

Seyahat acentalarını Mete Vardar temsil edecek

TÜRSAB 25'nci Olağan Genel Kurulu ile eş zamanlı olarak yapılan Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nın (TGA) Yönetim Kurulu asil ve yedek üyeliklerini kazanan isimler de belli oldu. Jolly Yönetim Kurulu Başkanı Mete Vardar asil üye olarak temsil hakkı kazanırken Gelişim Turizm Seyahat Acentası Yetkilisi Mert Vardar da yedek üye olarak seçildi.

TÜRSAB'ın 26-27 Kasım'da Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nde yapılan 25'inci Olağan Genel Kurulunda TGA temsilciliği için de yarış vardı. Seçim sonuçlarına göre Mete Vardar oyların 1756'sını alarak galip gelirken, yarıştığı adaylar Nezhir Hacialioğlu 995, Emin Çakmak ise 742 oyda kaldı. Mert Vardar ise 1346 oy alarak yedek üye seçildi. Böylece TÜRSAB'ı TGA'da Mete Vardar temsil etme hakkı kazandı.

Genel kurulda divan heyetinin sonuçları açıklamasının ardından kürsüye gelerek kısa bir konuşma yapan Mete Vardar, "Ben, ailem ve çalışma arkadaşlarım için çok önemli bir gün. Kardeşim Mert Vardar ve bana bugünleri sağladığı için babam Sinan Vardar'a ayrıca teşekkür ederim. Aynı zamanda seçim döneminde rekabet ettiğim meslektaşlarım; Nezhir Hacialioğlu, Esra Sadıkoğlu, Emin Çakmak, Ünal Kirmiş'e ve yine son güne kadar sürecin içinde olan Abuzer Aydın'a da ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Firuz başkanımızla birlikte seyahat acentelerinin özgüvenini artıracacağız. Hepinize teşekkür ederim" diye konuştu.

"Tüm sektör için mücadelemi vereceğim"

Genel Kurul'un ardından yazılı bir açıklamada bulunan Mete Vardar, kongrede çok güzel dostlukların oluştuğunu belirterek şunları söyledi: "27 Kasım Pazar günü 17.00 itibariyle seçim bitti ve pazartesi günü işlerimize döndük. Artık seçim döneminde yaşanan olumlu, olumsuz izlenimleri bırakıp tüm seyahat acentalarıyla bir bütün olarak

daha güçlenmek, sesimizi daha güçlü çıkarabilmek için el ele, kol kola birlik ve beraberlik içinde mücadele etmemizin zorunlu olduğunu bir kez daha söylemek istiyorum. Bugün itibariyle, tüm seyahat acentaları ve tüm sektör adına aldığım görevin bilinciyle hareket ederek katkı sağlayacağımı da belirtmek isterim. Ocak ayı gibi başlaması muhtemel süreçte emin olun ki kendim için değil tüm sektör için tüm mücadelemi vereceğim ve değerli fikirlerinizi her zaman bekliyorum. Bu vesileyle Türkiye Seyahat Acentaları Birliğimizin yeni döneminde başkanlık yapacak Firuz Bağlıkaya'ya ve Yönetim Kuruluna, BTK Başkanlarımıza ve yeni görev alacak İhtisas Başkanlarımıza başarılar diliyorum. Bu yeni dönemde hep beraber gayret göstereceğiz, kişilerin değil kurumların adamları olduğumuzun bilincine varacağız. Tüm seyahat acentaları olarak çok daha güçlü bir birlik olacağımızı umut ederek; Hep birlikte 'güçlü', hep birlikte 'var' olduğumuzu tekrar ifade etmek istiyorum."

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Başkanı Firuz B. Bağlıkaya:

TÜRSAB TÜRK TURİZMİNİN ÖNCÜ KURULUŞU

“Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Başkanı Firuz B. Bağlıkaya, 100. yılını karşılamaya hazırlanan Türkiye Cumhuriyeti’nin 50 yıllık bir kurumu olan TÜRSAB’ın önemine dikkat çekiyor. 12 bini aşkın üyesiyle TÜRSAB’ın dünyanın ikinci en büyük meslek örgütü olduğuna olduğunu belirten Bağlıkaya, kurumun Türk turizmindeki öncü rolünün altını çiziyor.

Türkiye turizminin yazdığı başarı hikayesinde baş rolü oynayan seyahat acentalarının örgütlü yapısı TÜRSAB 50 yıldır Türkiye turizm sektörü için çalışıyor. Kurum bir yandan Türkiye turizminin gelişimi için çalışmayı sürdürürken, diğer yandan yasal alt yapısını yenileyerek seyahat acentalarının önündeki engelleri kaldırmaya çalışıyor.

100 yıllık cumhuriyetin 50 yıllık kurumu

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği, 1972 yılında 28 Eylül günlü Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 1618 sayılı kanunla kurulduğunu belirten TÜRSAB Yönetim Kurulu Başkanı Firuz B. Bağlıkaya, “Yani tam 50 yıl önce bugün... Türkiye Cumhuriyeti’nin 100’üncü yılını karşılamaya hazırlanırken Türkiye Seyahat Acentaları Birliği bu yıl 50’nci yılını tamamladı. 50 yıllık bir kurum olmak 100 yıllık Türkiye Cumhuriyeti’nin 50 yaşında bir kurumu olmak son derece önemli” ifadelerini kullanıyor.

“Türkiye turizminin başarısında kuşkusuz en büyük pay seyahat acentalarının örgütü TÜRSAB’ındır”

Kuruluşunun 50. yılını kutlayan TÜRSAB’ın geride kalan 50 yılda anayasal bir kurum olarak Türk turizmine, Türkiye’nin turizmde geldiği noktaya erişmesine yadsınamayacak katkılar sunduğunun altını çizen Bağlıkaya, “Türk turizmi bugün dünyada önemli bir yere gelmişse şüphesiz bu başarıda en büyük pay seyahat acentaları ve onların meslek örgütü

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılını karşılamaya hazırlanırken Türkiye Seyahat Acentaları Birliği bu yıl 50'nci yılını tamamladı.

TÜRSAB'ındır. Her ne kadar 1618 sayılı kanun 1972 yılının Eylül ayında mevzuatta yerini alsada seyahat acentası kavramı ve turizm pratiği 1930'lara dayanan bir geçmişe sahiptir." diye konuşuyor.

"TÜRSAB 12 bin üyesiyle dünyanın ikinci büyük meslek kuruluşu"

1972 yılında TÜRSAB'ın kurulmasıyla Türkiye'nin turizmde hızlı bir yükselme sürecine girdiğine işaret eden Başkan Bağlıkaya, "Turizmde başarı ivmesi, seyahat acentaları 1972 yılında 1618 sayılı kanunla meslek örgütüne kavuşunca hızla yükselmiş ve 50 yılda Türkiye, dünya turizmde söz sahibi hale gelmiştir. Bugün 50'nci yılını kutlayan bir kurumun başkanı olarak şunu inanarak ifade ederim ki TÜRSAB, Türk turizminin öncüsü ve lideridir. 12 bini aşkın

üyesiyle TÜRSAB, turizm meslek örgütleri arasında dünyada ikinci büyük meslek örgütüdür. Emek, bilgi ve cesaretleri ile dünyanın her noktasına ulaşarak Türkiye'ye turist getiren ve ülkemizin insanlarını yurt dışına götüren, seyahat acentalarının önem ve değerini en başta devletin ve herkesin anlaması için 50 yıldır çalışan TÜRSAB, bugün önüne çıkan bütün engelleri aşacak güce erişmiştir" diyor.

"TÜRSAB turizm sektörünün öncü kuruluşudur"

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği'nin sadece meslek örgütü olarak seyahat acentaları için değil aynı zamanda Türk turizm sektörünün öncü örgütü olarak da çalıştığına işaret eden TÜRSAB Başkanı Firuz B. Bağlıkaya, "Bugün, nereye bakarsanız TÜRSAB'ı ülkemizi dünyada temsil ederken, turizm

sektörünün diğer bileşenleri ile iş birliği kurarken, devletin turizm politikaları için görüş oluştururken, akademik çalışmalarını desteklerken görebilirsiniz” diye konuşuyor.

“50 yıllık yasamız çağın gereksinimlerini karşılamıyor”

TÜRSAB’ın 50’nci yaşında çağa uygun, değişen ihtiyaçları karşılayan bir yasaya gereksinim duyduğunu dile getiren Bağlıkaya; “50 yıllık tarihimizde edindiği bilgi birikimi ve kurumsal tecrübesiyle birliğimiz, bir yandan kanunda kendisine tanınan yükümlülükleri hakkıyla yerine getirirken diğer yandan çeşitli sıkıntı ve sorunlarla da baş ediyor. Mevcut yasamızın Birliğe ve seyahat acentalarına dar geldiğini, çağın gereklerini karşılamadığını görüyoruz. Kanunumuzun günümüz anlayış ve ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yenilenmesi ile ilgili çalışmaların bundan üç yıl önce tamamlandığını ancak bir türlü Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne getirilmediğini hatırlatmaktan üzüntü duyuyorum. TÜRSAB’ın 50’nci yaşında yeni bir yasaya hakkı var. Çağa uygun, değişen ihtiyaçları karşılayan, mesleğimizi ve kamuyu koruyan, tüketici haklarına saygılı, uzmanlaşmayı özendiren, işlevsel ve etkin sigortaları düzenleyen bir kanunla gücümüz artacaktır. Gücümüzle beraber ödemeler dengesine katkımız da artacaktır” diyor .

“Seyahat acentaları teşviklerle desteklenmeli”

Seyahat acentalarının teşviklerle desteklenmesinin önemine dikkat çeken TÜRSAB Başkanı Bağlıkaya sözlerine şöyle devam ediyor: “Unutulmamalıdır ki Türkiye’ye gelen her turist bir seyahat acentası aracılığıyla, seyahat acentalarından hizmet alarak ziyaretini gerçekleştiriyor. Herhangi bir teşvikten yararlanmaksızın çalışan seyahat acentalarının teşviklerle desteklenmesi halinde yapabilecekleri için 50 yıllık serüvenin sonuçlarına bakmak yeterlidir. Turizm gemisinin yelkeni, turizm ağacının kökleri ve gövdesi seyahat acentaları ve onların örgütlü gücünü temsil eden TÜRSAB turizmin ana direğidir.”

“Seyahat acentaları turizm sektörünün can damarıdır”

50’nci yıl mesajında seyahat acentası temsilcilerine de bir mesaj veren Bağlıkaya; seyahat acentaları için “Ülkemizin geleceğinde turizmin çok önemli bir rolü olduğunu biliyorsunuz. Sizler, turizm sektörünün can damarlarısınız. Bu sektörü yaşatanlarsınız” cümlelerini kullandı. Firuz B. Bağlıkaya; “TÜRSAB’ın gücünü, büyüklüğünü seyahat acentaları ve kurumsal yapısı oluşturur. 50’nci yaşında TÜRSAB, 37 Bölge Temsil Kurulu, 16 İhtisas Başkanlığı ve her biri çok değerli fedakâr çalışanları ile dev bir kurumdur. Bizler, sizin seçiminizle göreve geldik. Kişiler gelip gidecek ancak TÜRSAB, daha çok 50 yıllar var olacaktır. Bu nedenle Birliğimizin gücünün, öneminin ve değerinin farkına vararak ona sahip çıkmak, saygınlığını korumak hepimizin ortak ödevidir. TÜRSAB’ı kuranlara, ona hizmet edenlere burada hangi sıfatla olursa olsun görev yapanlara minnet duyuyoruz. Onlara şükranlarımı sunuyorum” ifadeleriyle seslendi.

“Ülke turizmi için çalışmaya devam edeceğiz”

Seyahat acentalarının ülke turizmine katkısının çok büyük olduğunun altını çizen Firuz Bağlıkaya, “Ülkemizde endüstriyel turizmin başlamasında lokomotif rolü oynayan, birçok bölgenin turizm

destinasyonu olarak dünyada markalaşmasını sağlayan seyahat acentalarımızdır. Bu emeği görmezden gelmek büyük haksızlıktır. Biz tek yumruk olarak, bu ülkenin incoming, sağlık, gastronomi, inanç, alternatif ve iç turizmine hizmet ediyoruz. Elini taşın altına koyan, fuar fuar dolaşarak ülkemizi tanıtan turizm neferleriyiz. Biz çalışacağız ki ülkemize turist gelsin. Biz çalışacağız ki ekonomiye katkı sağlayalım. Küçüğünden büyüğüne tüm seyahat acentalarımız, bu misyonla çalışıyor ve ülkemize döviz kazandırmaya devam ediyor. İyi ki varsınız.” diyor.

TÜRSAB Onursal Başkanı Talha Çamaş:

TÜRSAB TÜRKİYE TURİZMİ İÇİN VİZYON BELİRLİYOR

1991-93 yılları arasında TÜRSAB genel sekreterliği, 93-99 yılları arasında ise 3 dönem TÜRSAB başkanlığı yapan ve şu anda da TÜRSAB'ın onursal başkanı olan Talha Çamaş, kurumun 50 yılını The Voice of Travel'a anlattı.

Duayen turizmci, “Seyahat acentelerini ve Türk turizmini geleceğe taşıyacak yasayı çıkarma şerefine keşke sektörün içinden gelen Bakan Ersoy erişseydi, hala zaman var.” diyor.

TÜRSAB hem ülkeye hem üyelerine karşı sorumlu

Kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü olan TÜRSAB'ın hem ülkeye hem Türk turizmine hem de üyelerine karşı sorumlu olduğunu ve bu sorumluluklarını yerine getirmesini bildiğini belirten Talha Çamaş “Turizm sektörü henüz örgütlü değilken, konaklama sektörü ‘Otelciler Hancılar Birliği’ adıyla birleşmişti. Orient Express ile beraber Türkiye’ye dönük turist akışının artması ve Hilton Otelinin açılması ile birlikte bölgede hareketliliğin artması, yer hizmeti gereksinimini de beraberinde getirdi. O dönem dil bilen insanların arasında bu seyahat acentacılığı hizmetini verme ve bir örgütlenme başladı. İlk zamanlarda buraya gelen insanlara hizmet verirken, dünyaya açık oldukları için sonrasında ‘buraya nasıl turist getiririz’ diye düşünmeye başlamışlar. O dönem turistler daha çok ABD’den geldiği için, Amerika ile ilişkisi olanlar biraz daha aktif olmuş ama aynı zamanda İngiltere ve Avrupa ülkelerinde de faaliyette bulunmaya başlamışlardır.” diyor.

“O dönem bu işi başlatanlar o kadar

vizyon sahibi insanlar ki Türkiye'nin geleceğinde turizmin önemli rol oynayacağını ve bunda da öncü rolün seyahat acentalarında olacağını ta o zaman görmüşler.” diyen Talha Çamaş seyahat acentacılığını ilk başlatanların örgütlü çalışılması durumunda daha başarılı olunacağına inandıklarını ifade ediyor. İyi eğitilmiş, bilgili ve vizyoner, birbiri ile rekabet içerisinde olan bu insanların bir araya gelerek ‘Nasıl bir meslek oluşturabiliriz?’ diye çalışmaya başladığını kaydeden Talha Çamaş şunları söylüyor: “TÜRSAB’ın öncüleri rekabet üstü ama rekabet kurallarını belirleyebilecek, kamu yönetimi ile meslek kuruluşları arasındaki ilişkileri geliştirecek ve bu ilişkiyi güçlü bir şekilde götüreceği yapıyı nasıl oluştururuz diye düşünürken, o dönemin kamu yönetimi içindeki temsilciler de bu anlayışa inanmışlar. Ve nihayet TÜRSAB’ı kurmak isteyen büyüklerimiz ile kamu yönetimindeki ilgili bürokratlar, ‘kamu kurumu niteliğinde bir örgüt olursa daha aktif ve daha faydalı olur’ diyerek 1618 sayılı özel bir yasa ile TÜRSAB’ın kurulmasını sağladılar.

“TÜRSAB Türkiye turizminin geleceği için öncü bir kuruluştur”

O dönem TÜRSAB’ı kuranlar ülkede turizmin gelişmesinde kurumun oynayacağı rolü çok güzel bir şekilde tanımlamışlar. Tabii bu işler bugünden yarına olmuyor. TÜRSAB, dönemin Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ile birlikte ülke turizminin gelişmesinde büyük rol oynamıştır. Dolayısıyla TÜRSAB hala Türkiye turizminin geleceği için öncü bir kuruluştur. Bu öncülüğünü, deniz-kum-güneş gibi kabul görmüş bir turizm modelinin dışında, Türkiye’nin sahip olduğu turizm potansiyelinin çok farklı bir şekilde de ilgi çekebileceğini, bu yönde de bir turizm hareketi yaratılabileceğini görmüş ve üyeleri ile birlikte Türkiye’de turizmin çeşitlenmesini başlatmıştır. Bunun en başında da MICE turizmi gelmiştir. Günümüzde her yıl büyüyen sağlık turizmi de gene seyahat acentalarımızın

başlattığı ve büyüttüğü bir segment.”

Peki TÜRSAB kongre turizminin gelişmesinde nasıl bir rol oynadı?

Bilindiği üzere o dönemler İstanbul’da bir kongre sarayı yoktu. Atatürk Kültür Merkezini kullanırdık, ona da izin verilerse. O dönemde Başaran beyle beraber TÜRSAB yönetimindeydik. Ben kongre turizminin içinde olduğum ve Başaran bey de buna inandığı için önce İstanbul Büyükşehir Belediyesini sonra da Turizm Bakanlığını ikna ederek Lütfi Kırdar’ı kongre merkezine dönüştürmeyi başardık. Bu projeye inananların katkıları, Bakanlığın desteği ile TÜRSAB’ın öncülüğünde UKTAŞ’ı kurarak burayı bir kongre merkezi haline getirdik. Bu

bile TÜRSAB’ın ne denli öncü ve önemli olduğunu gösteren bir örnektir. Bunun gibi iç turizmde erken rezervasyonu başlatan, turizmin çeşitlenmesini sağlayan, Türkiye’de ilk turizm fuarını (Voyager – Tepebaşı TÜYAP Merkezinde) yapan TÜRSAB’dır. Evet, şu anda EMITT olarak devam eden fuarın içinde yok ama fuarı esas başlatan bizzat TÜRSAB’dır. Aynı şekilde İzmir’deki fuarı da. Bunlar da gösteriyor ki TÜRSAB Türkiye turizmi için öncü, olmazsa olmaz, vizyon koyucu bir kurum. TÜRSAB’ın bu görevi bundan sonra da devam edecektir.”

O dönem TÜRSAB’ın kurulmasına kimler öncülük etti?

Ergun Göksan, Metin Sayalı, Özcan Yuvalı, Aydın Turaman, Cemal Özcivelek, Gencer Koyuncuoğlu, Fikret Ervardar, Fethi Pirinçcioğlu, Halit Cura, Orhan Sulayıcı, Güngör Su, Oktay Nalçaoğlu var. O dönemin bakanı ise Yılmaz Akçal’dı. Bunların arasından Ergun Göksan, Metin

Sayalı, Özcan Yuvalı ve Aydın Turaman TÜRSAB yönetim kurulu başkanı olarak da görev yaptılar.

1618 sayılı yasanın çıkması seyahat acentelerinin faaliyetlerini nasıl etkiledi?

Bir kere örgütlü olmanın gücünü hissediyorsunuz. İkincisi Bakanlık gibi bir yapıyla çalışan bir örgüt olduğu için gücünüzü aşan konuları daha rahat çözüyor. Tabii serbest çalışırken bir anda kriterler getirilmesi ve tariflenmiş çalışmaya geçilmesi ilk başta insana dar bir elbise giymiş hissi yaratabilir ama bir süre sonra bakmışsınız o elbise sizi daha sık ve daha dingin hale getirmiş, başarılı olmanızı sağlamıştır. 1618 sayılı yasa da aynen böyledir.

Turizm sektörünün gelişmesinde devlet öncü oldu

Kamu tarafının turizme o günkü yaklaşımı ile bugünkü yaklaşımı arasında fark var mı?

Türkiye’de kamu her sektörde öncülük yapmıştır ve bu turizm için de geçerlidir. Emekli sandığı üzerinden İstanbul’da Hilton Oteli, Büyük Efes, Tarabya, Maçka Oteli, Ankara’da Stat Oteli, Bursa’da Bursa Çelik Palas, Samsun’da Büyük Samsun Oteli gibi oteller kamu tarafından yapılmış ve değişik işletmeler bunların işletme kısmını üstlenmiştir. İkincisi TURBAN kanalıyla tatil turizmi için benzer şeyler yapılmış; Marmaris, Kuşadası, Antalya gibi yerlerde TURBAN tatil köyleri kurulmuştur. Hatta daha sonra TURBAN isminde bir de seyahat acentesi kurulmuş ama zaman içinde bunun yanlış olduğu fark edilmiştir. Çünkü işin bu tarafının devletin değil özel

sektörün yapması gerektiği görülmüştür. Diğer taraf (konaklama) yatırım gerektirdiği için devlet işi içine girmek zorunda kalmıştır. Hatta kamu yönetimi o kadar ileri görüşlüdür ki Türkiye’de fuar olgusunun da çok önemli olduğunu görerek İzmir, Samsun ve Bursa’ya birer fuar şehri olarak belirlemişlerdir. Barlas Küntay’ın bakanlığı döneminde yapılan ufak tefek değişiklikler bile ciddi şekilde sektörün önünü açmıştır. Güney Antalya projesi de kamunun bir projesidir. Artık turizm öyle bir yol almıştır ki, bundan sonra kendi ayaklarının üzerinde durabilecek duruma gelmiştir. Meslek örgütleri oluşmuştur, dünya ile rekabet edebilen şirketler kurulmuştur. Hatta Türk turizmci pazarlama yapmaya gittikleri ülkelerde yerleşik tur operatörlüğünü başlatmışlardır. Yabancı tur operatörleri

yapan Talha Çamaş, “Türk turizmi pes etmedi, bunları aştı. Bunların her biri bir stres ve dayanıklılık testiydi. Evet sektör çok yara aldı, çok kayıpları oldu ama tüm bunlar onu güçlü ve dayanıklı yaptı. Turizmin en büyük yatırımları Antalya’da. O dönemde, İçişleri Bakanlığı Terör Daire Başkanı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve TÜR SAB olarak biz bütün ülkelerin büyükelçilerini Antalya’da misafir ettik. Bütün yetkililer güvenlik alanında alınan önlemlerle ilgili briefing verdi. Bu tutum yurt dışında ‘Türkiye bu işin farkında ve gerekeni yapıyor’ imajını oluşturdu.” diyor. O dönem seyahat acentelerinin iki masa bir kasa olarak anıldığını kaydeden Çamaş, “Bu çok rahatsız edici bir şeydi. Evet, sermaye olarak sektörün en zayıf kesimi seyahat acentalarıydı ama burası

hale getirilmesinin, günümüz anlayışı ve koşullarını karşılayan bir şekilde dönüşmesinin gerekli olduğu herkesçe malum. Gönül isterdi ki, Türkiye’nin geleceğini hazırlayacak olan, sektörün en önemli kurumlarından TÜR SAB’ın ve seyahat acentelerinin 21. Yüzyıl iş anlayışına ve yeni gerçeklerin getirdiği rekabet ortamına uygun yapılanmasını sağlayacak olan yasanın çıkması sektörün içinden gelen bakana nasip olsun. Ancak bunun olması için hala zaman var. **TÜR SAB’ı birkaç cümle ile tanımlayacak olsaydınız nasıl tanımlardınız?** Türkiye’nin sürdürülebilir ve dayanıklı turizm hedeflerini koyabilmesi için artık senaryolar üretmesi gerektiğine inanıyorum. Bu sektör artık başı boş büyüyecek bir sektör değil. Turizmin artık getirisi kadar götürüsü de var. O

terör olayları olduğu dönemde Türkiye’yi kataloglarından çıkarırken Türk tur operatörleri Türkiye’yi satmaya devam ederek ülkenin gündemden çıkmasını engellemişlerdir. Turizmde pazarlama söz konusu olduğunda bu iş seyahat acentelerinin. Ancak devlet en büyük emlakçı durumunda. Eğer bir bölge turizme kazandırılacaksa orada arazi üretmek, yatırımcıya destek olmak ve sektörü regüle etmek kamunun görevi. Öte yandan bütünsel bir ülke algısı oluşturmak da devletin görevi.

Stres ve dayanıklılık testlerinden geçtik

Terörün turizmi hedef aldığı, Körfez Savaşının ve büyük depremlerin yaşandığı zor bir dönemde TÜR SAB Başkanlığı

farklı bir alan. Burada emek ve bilgi yoğun bir yapı var. Onun için göreve gelir gelmez kendime birinci görev olarak seyahat acentelerine hak ettikleri itibarı iade etmek olarak belirledim. TÜR SAB itibarlı olursa üyeleri de itibarlı olur. TÜR SAB bunu sağladı.” değerlendirmesini yapıyor...

Gönül isterdi ki bu onuru sektörün içinden gelen bakan yaşasın

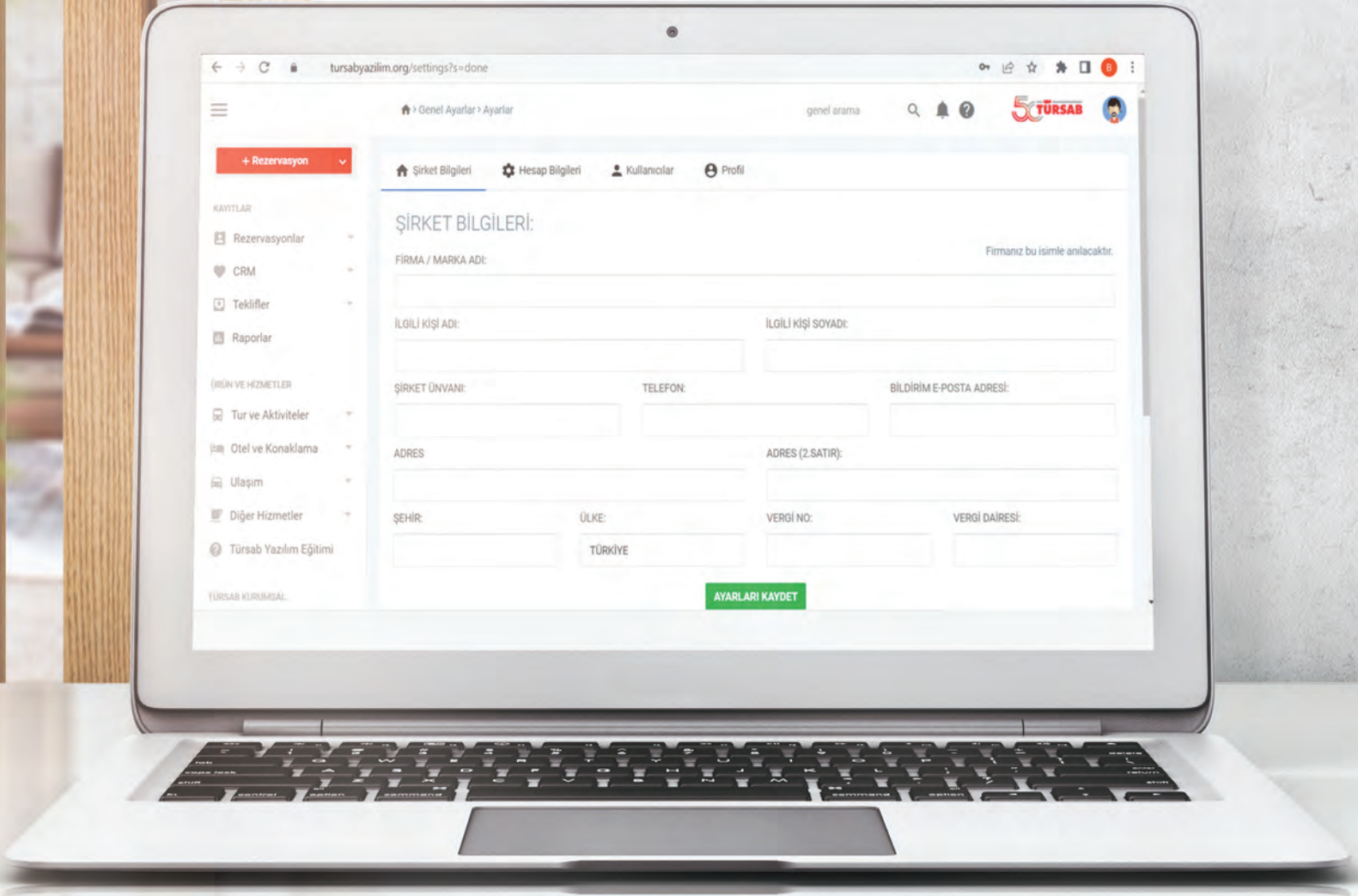
Bildiğiniz üzere seyahat acentelerinin yaşadığı sorunları çözecek olan yeni yasa bir türlü çıkmıyor. Bu konuda ne söylemek istersiniz?

Her yasanın bir ömrü vardır, her yasa aş ve yenilikler gerektirir. Bugün de artık TÜR SAB yasının buna ihtiyacı vardır. TÜR SAB yasının 21. Yüzyıla uygun

nedenle artık turiste gelme demek değil, onu yönetmek gerekiyor. Mercedes benim arabamı almayın demiyor. Viton benim çantamı almayın demiyor. Benim ürünümü almak istiyorsan beklemeyi, sabretmeyi, biraz daha fazla ödemeyi göze almalısın’ diyor. Türkiye’yi ziyaret etmek de işte böyle prestijli bir ürün haline gelmeli. Bunun için turizmde politika koyucuların yeni bir yapılanmaya gitmesi gerektiğine inanıyorum. Kamu yönetimi ve özel sektör Türk turizminin geleceğini modellemek için farklı bir yapılanmaya gitmesi gerekir. Burada TÜR SAB sektör adına öncü rol oynamak durumunda. Ama TÜR SAB’ın da kendisini turizmin geleceği için politika koyan, senaryo yazabilen, geleceği okuyabilen ve sektörün gelişimi için yol haritaları çizen bir kurum haline getirmesi lazım.

50 TÜRSAB

**50. YILDA
ACENTALARIMIZA ÖZEL
ÜCRETSİZ YAZILIM**

Turizm Eski Bakanı ve TÜRSAB Eski Başkanı Bahattin Yücel:

TÜRSAB’I HEP KENDİ EVİM OLARAK GÖRDÜM

Siyaset yaptığı yıllar dışında aktif turizm hayatında hep TÜRSAB’la ilişki halinde olan ve TÜRSAB’ı evi gibi gördüğünü söyleyen Turizm Eski Bakanı ve TÜRSAB Eski Başkanı Bahattin Yücel, Türkiye turizminin ‘yeni bir yola’ ihtiyacı olduğunu ve 50. yaşını kutlayan TÜRSAB’ın 25. Genel Kurulu’nun bunun için bir fırsat olabileceğini söylüyor. Yücel, “Bu Genel Kurul’da turizm için yeni bir manifesto çıkabilir” diyor.

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) tarihine tanıklık eden isimlerden biri olan, kurumda hem genel sekreterlik hem de yönetim kurulu başkanlığı yapan Bahattin Yücel ile TÜRSAB'ın 50. yaşını konuştuk. 19. ve 20. dönem İstanbul Milletvekili ve 1996 yılında Turizm Bakanlığı görevlerini üstlenen, sektörün içinden gelerek ve seçilerek en üst makamda görev yapan ilk isim olan Yücel, TÜRSAB'ı her zaman evi gibi gördüğünü söylüyor ve mesleğe başlama hikâyesini ve TÜRSAB'la yolunun kesişmesini şöyle anlatıyor:

“Benim mesleğe başladığım tarih 1 Ekim 1971. Bir seyahat acentasında çalışmaya başladım. Aynı zamanda kiralık otomobil hizmeti veren bir seyahat acentasıydı. 1972 yılında da TÜRSAB Yasası çıktı. Yasayla seyahat acentalarına bir düzen verilmek istendi. Burada iki önemli nokta vardı; ilki döviz gelirini disiplin altına almak diğeri ise seyahat acentalarının çalışmalarını yasayla düzenlemektir. 12 Mart 1971 askeri rejimi dönemindeki hükümet zamanında bu yapıldı. Adalet Partisi milletvekili, Erol Yılmaz Akçal'ın bakanlığı dönemi idi. Tabii o yıllarda yasa yapılırken sivil toplumun görüşü alınmıyordu. Böyle basma kalıp bir yasa yapılmıştı. Seyahat acentalarını sınıflandıran ve bakanlığın kati disiplin altına almak istediği bir yasaydı. Ben 1977'den sonra TÜRSAB'la ilgilenmeye başladım. Önce yönetim kurulu üyesi, sonra genel sekreter oldum. Genel sekreter Ersan Atsür vardı, o askere gidince ben görevi üstlendim. Genel sekreterlik 2-3 yıl kadar sürdü, sonra yapılan oylamada yönetim kurulu başkanı oldum. 1983 yılıydı. Tabii bu tarihten itibaren 1991 yılına kadar TÜRSAB'la ilişkim devam etti. 1991'de milletvekilliği seçimi nedeniyle TÜRSAB'la ilişki kestim. 1992 yılında da bu defa TBMM'nin Bayındırlık, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu üyesi oldum. Orası turizmle ilgili bütün yasal düzenlemelerin görüşüldüğü yerdirdi. Ardından Turizm Bakanı oldum. Dolayısıyla sektörden gelip seçilerek bu görevi yaptım. Siyaseti bıraktıktan sonra da TÜRSAB'ı hep kendi evim olarak gördüm.”

TÜRSAB'ın Cumhuriyet'in yarısında var olan bir kurum olduğunu ve bu 50 yıllık süreçte turizm adına pek çok girişim yapıldığını vurgulayan Bahattin Yücel, şunları söylüyor: “1983 yılından itibaren pek çok girişim var;

öncesinde de çok ciddi yatırımlar yapıldı. Türkiye'de Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinden kalma turizm ve seyahatle ilgili girişimler söz konusu. Atatürk'ün hocalarından Reşit Saffet Atabinen öncülüğünde özel bir yasayla kurulan Türkiye Turing Otomobil Kurumu var. Bunlar hep turizmi desteklemek adına yapılan girişimler. Yani aslında Türkiye'nin uzun bir yol haritası olduğunu söyleyebiliriz. Anadolu'daki savaşın henüz dumanının tüttüğü 1925 yılında, Cumhuriyet 2 yaşındayken New York'ta meşhur bir sergi yapıldı; buraya katılma durumu var. Yani bu şekilde bazı girişimler olmuş, bunları inkâr etmemek gerekir.”

“Turgut Bey bizi haklı buldu”

Turizmin bakanlık düzeyinde temsiline yönelik çaba harcadıklarını belirten Yücel, “Rahmetli Turgut Özal, turizmin bir yatırım konusu olduğu, yatırımın da fiziki bir yatırım gerektirdiği için İmar ve İskan Bakanlığı'na bağlı olması gerektiği yönünde bir görüşe sahipti. Bu epey destek de gördü ama o zaman biz TUROB'la oturup başka STK'ları da yanımıza alarak bunun böyle doğru olmayacağını söyledik. Bakanlık olarak kalması gerektiği yönünde girişimde bulduk. Turgut Bey de bizi dinledi ve haklı bularak Turizm Bakanlığı korundu. Bir ara Kültür Bakanlığı ile birleşti. Bu gibi birleşme ve ayrılmalar oldu. Tabii şöyle de bakmak lazım, dünyanın gelişmiş hiçbir turizm ülkesinde turizm bakanlığı yok. En çok turizmde adı geçen ülkelerden, ABD, Fransa, İtalya, İngiltere ve daha çok turist gönderen ülke olsa da Almanya'da turizm bakanlığı şeklinde bir örgütlenme yoktur. Çünkü turizm ayrı ve tek başına bir sektör değil. Turizm aslında bir ülkede üretilen bütün mal ve hizmetler, bir ülkenin yaşam biçimi olarak kabul edilir. Ülkedeki kültürel alışverişin, dış politikanın, kişi hak ve özgürlüklerine, arkeolojiye, farklı kültür ve inançtan insanlara gösterilen saygılı bir toplumun ortak paydasıdır” diye konuşuyor.

“TÜRSAB varlığını kanıtladı”

TÜRSAB'ın kurulduğu ilk yıllarda hayata farklı bakan, siyasal olarak da farklı düşünen arkadaşları olduğunu söyleyen Bahattin Yücel, bu süreçte yaşananları şöyle anlatıyor: “Onlar açıkçası kültür turizminde başarılı

“Seyahat acentalığı mesleğinin nereye gideceği noktasında TÜRSAB, mesleğin gelecekte alabileceği şekli ve biçimi tanımlayacak birtakım simülasyonlar yapmalı.”

oldular. Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı'nı buna örnek verebiliriz. Onların ortaya koyduğu, öğrencilik döneminden beslenen o damar aslında Türkiye'de turizme sahip çıktı. Tabii işin otelcilik tarafı çok farklı. Orada da neredeyse okullaşmış girişimler var; biz hâlâ onlardan yararlanıyoruz. Kültür turuyla ilgilenen arkadaşlarımızın özellikle frankofon ülkelerden bu bölgeye olan ilgiyi çok başarılı bir şekilde yönettiklerini görüyoruz. Tabii bu dönem çalışmaları biraz da seyahat acentalığını bir meslek olarak kabul ettirme mücadelesi biçiminde sürdürdük. Bence önemli bir mücadeleydi ve sonuçta bunu kabul ettirdik. TÜRSAB özel yasayla kurulduğu için o dönemde Anayasa hükümlerine göre kamu kurumu niteliği taşıyan bir meslek kurumuydu. Bu kanunda açıkça yazılmasa da kanunu tanımlayan bütün yönetmeliklerde hep bu şekilde geçtiği için bunun da mücadelesini verdik. Buradaki en büyük engel ki bugün de bu devam ediyor; Odalar Birliği'nden çıkıyor. Onlar bu hiyerarşi içinde farklı bir kurumun karşısına çıkmasını istemediler ama TÜRSAB'a hiçbir şey yapamadılar. TÜRSAB kendi varlığını kanıtladı.”

TÜRSAB 90'lı yıllarda kötü yönetildi

TÜRSAB'ın hâlâ güçlü bir kurum olarak kamuoyunda, tüketiciler nezdinde ciddi bir ağırlığı olduğuna işaret eden Yücel, “TÜRSAB tabii ki kendi üyelerinin haklarını korurken aynı zamanda tüketicilerin de haklarını en az onlar kadar koruyacak. Bu konuda yasal düzenleme yapılırken maalesef biraz basma kalıp yapılmış. 1990'lı yıllarda görev yapan bakanlar TÜRSAB'la çok fazla içli dışlı oldular ancak buna karşın konuya hâkim olamadılar. O zamanki TÜRSAB yönetimi ve başkanı da ahbap-çavuş ilişkisiyle işlerini götürmeye çalıştı. O dönemde görev alan arkadaşlarımızın büyük kusuru olduğunu söyleyebilirim. Başaran Ulusoy, benmerkezci yönetim anlayışına sahipti. Kurumun ne kadar kötü yönetildiğini bu anlayışın şu anda yargıda olmasından anlayabilirsiniz. Yapılan birçok usulsüzlük, yolsuzluk yargıda, o yüzden fazla bir şey söylemek istemiyorum” diyor. TÜRSAB'ın seyahat acentalığı mesleğinin gelecekte alacağı şekli iyi tanımlaması gerektiğini söyleyen Yücel, sözlerine şunları

ekliyor: “Bildiginiz üzere 1993 Antalya'da Dönerciler Çarşısı'nda yabancı istihbarat servislerinin yaptığı girişimi hatırlarsanız, Türkiye turizmine büyük darbe vurmuştu. Hatta bu olayın ardından turist profilimiz değişti. 90'lı yıllar kriz yılları oldu. Körfez Krizi en büyüklerinden biriydi. TÜRSAB bu dönemde sabahlara kadar çalışarak bence çok başarılı bir mesai verdi. Seyahat acentalarını koruyup, kolladılar. TÜRSAB'ın oradaki başarısını takdir etmek lazım. Pandemi zamanında da TÜRSAB'ın başarılı bir çalışma yürüttüğünü söyleyebiliriz. Tabii dünya çok başka bir yere gidiyor. Seyahat, yeniden geçtiğimiz yüzyılın başlarındaki gibi pahalı bir etkinlik haline geliyor ve giderek üst gelir grubunun bir etkinliği halini alıyor. Burada seyahat acentalığı mesleğinin nereye gittiği noktasında TÜRSAB, mesleğin gelecekte alabileceği şekli ve biçimi tanımlayacak birtakım simülasyonlar yapmalı. Özellikle pandemi süreci insanların hijyen anlamında kendilerinin kontrol edebilecekleri bir tatil anlayışını geliştirdi. Büyük oteller yerine evlerde tatil yapıldığını gördük. Online rezervasyon kanalları büyüdü. O yüzden seyahat acentalarının nasıl bir iş yapacakları, ürüne ve bölgeye göre nasıl iş birlikleri oluşturacakları çok iyi tanımlanması lazım. Burada TÜRSAB açısından en çok dikkat edilmesi gereken nokta ise standart denetimi.”

“Adem-i merkezi bir modele ihtiyaç var”

TÜRSAB'ın yasası ve dolayısıyla yönetim anlayışında yapılması gereken değişiklikten söz eden Yücel, şu noktalara dikkat çekiyor: “Yasada yapılması gereken bence seyahat acentalarının buldukları bölgelerdeki sayılarına göre iki dereceli seçim yapacak biçimde örgütlenmeleridir. Örneğin Antalya bir bütün olarak belirlenmeli, genel kurula gidecek delege sayısı orada seçilmeli. TÜRSAB'ın gelirlerinin o bölgeyi ilgilendiren kısmı da oraya verilmeli. Oradaki üyelerin de onlar üzerinde denetimleri olmalı. Binlerce kişiyi İstanbul'da toplayıp seçim yapmak anlamsız. Yasada yapılan değişiklikle başkan ayrı seçiliyor, yönetim ayrı seçiliyor. Bu belki başkana bir rahatlık sağlar ama yönetim acaba başkanları yeterince yönlendirebilir mi bilmiyorum. Burada TÜRSAB'ın acil yapması gereken şey bölgelere göre temsilcilerini

“Dijital enstrümanların kullanıldığı yeni bir dünyaya giriyoruz. Yeni bir yol bulunması gerekiyor. Türkiye turizminin yeni bir yola ihtiyacı var. TÜRSAB'ın bu genel kurulu bunun için bir fırsat olabilir.”

seçmesi. Kendi bütçelerini o bölgelerin yapıp yönetmeleri yani adem-i merkezi bir yapının olması lazım.”

“Göz yumuldu”

TÜRSAB genel kurullarının hep demokratik olduğunun altını çizen Turizm Eski Bakanı Bahattin Yücel, “TÜRSAB seçimleri hiç aksamamıştır. Sadece önceki dönem başkan ve yönetimi zamanında siyasi ahlaka uymayan bir şekilde seçimler 3 ay ertelenmiştir. Giden yönetim seçimi kaybedeceğini anlayınca, salonda güvenliği sağlayamayız diyerek, orada o kararı veren yargıçları da aldatarak ayıp bir şekilde kayyum atanmasına vesile oldu. Kayyum atandıktan sonra TÜRSAB’ın kaynakları 1,5 ay içinde çarçur edildi. Ben yönetimde olsam o kayyum heyetine zimmet davası açardım. Orada bir ahlaksızlık var ve göz yumuldu. Tabii şu anki yönetim, daha iyi bir organizasyon yaptı ve başarıyla işleri yürütüyor” diyor.

“Yeni bir yol bulunması gerekiyor”

TÜRSAB’ın turizm sektörünün lokomotifini olduğunu belirten Yücel, sözlerini şöyle sonlandırıyor: “Ne yaparsanız yapın pazarlama olmadan turizm olmaz. Burada tabii farklı şeyler de oldu. Tur operatörlerinin kaynak pazarlara girmeleri ve her alana müdahil olarak zarar edip battıklarını gördük. Konaklamaya girdiler, yer hizmetleri vermeye girdiler, uçak işine girdiler; sonra döndüler kendi ülkelerinde satış işine girdiler, işler kötü gidince de battılar. Dünyanın ilk seyahat acentası Thomas Cook battı. Piyasa kuralları işler ve hiç kimsenin gözünün yaşına bakmazlar. Bence seyahat acentalarının birlikte çalışabilecekleri koşulları yaratması ve TÜRSAB’ın da bunun önünü açması gerekiyor. Dijital enstrümanların kullanıldığı yeni bir dünyaya giriyoruz. Yeni bir yol bulunması gerekiyor. TÜRSAB’ın bu genel kurulu bunun için bir fırsat olabilir. Türkiye turizminin yeni bir yola ihtiyacı var. Bu konuların tartışılması lazım. Turist alan ülkeler için şu an pazar daraldı. Tüm dünyada turizm için yeni bir stratejiye ihtiyaç var. Ekonomiler de keza aynı şekilde bir daralma sürecinde. Turizme olan talebin düşeceği görülüyor. Orta sınıf ve ortanın altı olan sınıfın yılda birkaç defa tatile gitmesi bitti. Hava taşımacılığı pahalandı. Enerji maliyetleri olağanüstü artış gösterdi. Tatile ayrılacak bütçenin eskisi gibi olmayacağını görmek lazım.

Turizm Eski Bakanı ve
TÜRSAB Eski Başkanı
Bahattin Yücel

TÜRSAB’ın oturup bunları konuşması gerekir. Enflasyon en ağır ve en haksız vergidir. Tüm bu ekonomik gelişmelerin turizmi etkilememesi mümkün değil. Metaverse diye bir şey çıkıyor ve tatil deneyimini bunun üzerinden satmaya başlayacaklar. İşte TÜRSAB’ın tüm bunları değerlendirmesi lazım. Öte yandan şunu da söylemeliyiz, kültür turizmi ölmez. Bunu talep eden kesim daha farklı davranır, gitmek görmek isterler. Gastronomi yine farklı bir boyut almalı. Tabii burada yerel yönetimlerle ilişkiler ve diğer hususlar bakanlık ve belediyelerle oturulup konuşulmalı. Maalesef bakanlıkla yerel yönetimler arasında itilaflar var. İmardan denizin ve kıyıların kullanımına kadar birçok konuda itilaflar var. Türkiye’de bütün kıyıları parsellendi, kimse kıyıya giremiyor. Anayasa’da askeri amaçlar hariç kıyıları kimseye kapatılmaz yazıyor ama bakıyorsunuz kimse kıyıya giremiyor. Gidilecek yer kalmadı. Bu konuları TÜRSAB masaya koyup konuşmalı. Sonuçta TÜRSAB ülkenin bütününe pazarlayan konumda. Ülkede işler iyi gitmiyorsa sen istediğin kadar işleri büyütme, seyahat isteğini artırmaya çalış, yapamazsın, çünkü talep olmaz.”

**“TÜRSAB
gerek Körfez
Savaşı’nın
yaşadığı 90’lı
yıllarda gerekse
son yaşadığımız
pandemi krizinde
çok başarılı
sınavlar verdi.”**

Başaran Ulusoy:

50 YILIN EN YAKIN TANIĞI

50 yıllık kurumun 20 yıl başkanlığını yapan Başaran Ulusoy ile TÜRSAB'ı konuştuk. TÜRSAB'ı, 80 metrekarelik bir dairedeyken teslim alıp bugünlere getirdiğini söyleyen Ulusoy, "Ben sadece binalar bırakmadım; ben bir TÜRSAB ailesi bıraktım" diyor.

TÜRSAB'ın yarım asırlık tarihinin en yakın tanığı... 50 yıllık yolculuğun tüm kilometre taşlarında ya izi ya da tanıklığı var. Başaran Ulusoy'la Harbiye'de Cumhuriyet Caddesi'ndeki ofisinde görüştük. Hatıratını bir röportaja sığdırabilmenin mümkün olmadığını bile bile sorduk... O da tüm nezaketi ile hatırlayabildiği kadarını The Voice of Travel'a anlattı.

“TÜRSAB'a kaç yılınızı verdiniz...” diye başladığımız ilk soruyu keserek, “Önemli olan ben değilim. Önemli olan turizm sektörünün Türkiye'deki yeri ve TÜRSAB'tır” diye konuşan Ulusoy, hikâyesinin başladığı o yılları şöyle anlattı: “TÜRSAB'dan önce Turizmi Geliştirme Derneği vardı. 1972 yılında TÜRSAB kuruldu. Ben o yıllarda taşımacılık yapıyordum. Taşımacılar turizm için çok önemliydi. Bu önemin yanı sıra genç ve atak gördükleri için olsa gerek, beni TÜRSAB'a üye yaptılar. 1972 yılında başlayan maceramız 2018 yılına kadar devam etti.”

“Tatlı rekabete girdik”

“1972 yılından bugüne kadar bütün genel kurullara katıldım. Galiba da tüm genel kurullara katılan tek başkan ben kaldım” dedikten sonra bir an duraksayarak şöyle devam etti: “İlk kez 1980 yılında yönetime girdim ve muhasip üye olarak görev yaptım. 1991-1993 yıllarında ilk başkanlığımı yaptım. Kuşadası'nda yapılan genel kurulda eski başkanlarımızdan Ferit Epikmen ile tatlı bir rekabete girdik. Hatırladığım kadarıyla, Ferit Ağabey 297 oy, ben de 340'a yakın oy almıştım. 6 kişi benim listemden 3 kişi de Ferit Bey'in listesinden olmak üzere koalisyon kurarak yönetim oluşturduk. Ben Başkan oldum, Ferit Bey'in oğlu da (Rıza Epikmen) ikinci başkan olarak yönetime girdi. O yönetim TÜRSAB tarihindeki ilk ve son koalisyondu. 1993 yılında ise İstanbul'da Harbiye'deki Askeri Müze'de kongre yaptık. Benim yanımda Talha Çamaş, Süha Uyar ve Hüseyin Kurtoğulları vardı. Fakat o genel kurulda benim listem delindi. 8 kişi benden 1 kişi karşı taraftan seçildi. Bu durumu hazmedemeyip, şahsıma yönelik itimatsızlık olarak kabul ederek istifa ettim. Yerime de Talha Çamaş'ı bıraktım.”

O yıllarda gösterdiği tepkiyi bugün, yersiz

ve fevri bulan Ulusoy, kararının gerekçesini “Kendimi çok başarılı buluyordum. Üye bana, seni seçiyoruz ama Demir'i de yönetimde görmek istiyoruz dedi. Ben buna isyan etmedim, ama kabul da edemedim” şeklinde açıklıyor.

“Camia imza toplayarak aday olmamı istedi”

Kendisinden sonra Talha Çamaş'ın iki dönem kongre kazanarak başkanlık yaptığını anlatan Ulusoy, altı yıllık “kırgınlığın” ardından geri dönüşünü şöyle anlattı: “O kırgınlıkla kendimi işlerime verdim. Sonra 1999 yılında camia imza toplayarak tekrar aday olmamı istedi. Karşımda Bahattin Yücel vardı. Çetin Gürcün de onun yanındaydı. Benim yanımda ise Hülya Aslantaş ve Selim Selimoğlu vardı. O kongreyi de 676 oyla kazandım.”

“Ben TÜRSAB'ı, Cumhuriyet Caddesi'nde 106 numarada bulunan binanın 3. katında yer alan 80 metrekarelik bir dairede teslim alıp, 2018'de merkez binası, okulu, kongre merkezleri, oteli olan kamuoyunda herkesin tanıdığı ağırlığı olan bir kurum olarak bıraktım.”

“Hiç kongre kaybetmedim”

TÜRSAB'da hiç kongre kaybetmediğini birkaç kez tekrarlayan Ulusoy, diğer başarılarını ise şöyle anlattı: “2001 ve 2005 yıllarındaki kongreleri de kazandım. 2007'de kongre oldu onu da kazandım. Ben TÜRSAB'da peş peşe 9 kongre kazandım. Bir de daha önce kazanmıştım. Toplamda 10 kongre kazanmış adamım. 2 sene de muhasip üyeliğimi sayarsak toplam 22 sene TÜRSAB yönetiminde bulundum.”

Seçim kazanmadaki başarısını sordüğümüzda ise vakur ve kısa cevap vermeyi tercih ederek, “Ben liderliğimi cesaretim ve merhametimle kurdum” demekle yetindi.

“TÜRSAB'ı apartman dairesinden bugünlere getirdim”

Ulusoy 1991'de başkan olarak devraldığı TÜRSAB'ı 2018 yılında ne şekilde bıraktığını ise şöyle anlattı: “Ben TÜRSAB'ı, Cumhuriyet Caddesi'nde 106 numarada

“TÜR SAB Meslek Lisesi’ni kurucusu olmak da onur duyduğum işlerden biridir. Mezun olan çocuklara diplomalarını vermek benim için çok büyük bir mutluluktu.”

bulunan binanın 3. katında yer alan 80 metrekarelik bir dairede teslim alıp, 2018’de merkez binası, okulu, kongre merkezleri, oteli olan kamuoyunda herkesin tanıdığı ağırlığı olan bir kurum olarak bıraktım.”
Uzun yıllar başkanlığını yaptığı kurumda kendisini en mutlu edenleri ise şöyle anlattı: “Meslektaşlarımdan birinin bir işini, bir sorununun çözdüğümde arayıp ‘Helal olsun Başkan’ demeleri benim en büyük yaşam sevincimdi. Kolay değil, 50 senenin 22 senesi benimle geçmiş... Fakat TÜR SAB’ı bize bırakanların da hakkını teslim etmek lazım. Onlar da az mücadele etmedi.

“Üyelerimize müze biletiyle 780 milyon TL kazandırdım”

Yaptıklarım arasında en fazla övündüklerimden biri de müze biletlerini TÜR SAB’a almaktır. 10 yıl içinde sağladığımız indirimlerle üyelerimize 780 milyon TL civarında para kazandırdım. Lütfi Kırdar Kongre Merkezi’ni TÜR SAB’a kazandırdık. Orada da Nurettin Sözen’e çok şey borçluyuz. Onun sayesinde kongre merkezini yaptık, kongre merkezi sayesinde de HABİTAT’ı İstanbul’da kazandırdık. Beyoğlu’nda Garibaldi binasını alıp restore ettik. Libya’da mahsur kalan 200 civarındaki İtalyan’ı işlettığımız Ankara ve Samsun gemileriyle tahliye ettik. İtalyan devleti bu çabalarımız için bana şövalye nişanı verdi. Esentepe’de satın aldığımız arsaya ilk genel merkezimizi inşa ettik. Sonra TÜR SAV’ı kurduk. En çok mutlu olduğum ve gurur

duyduğum işlerden biri de vakıftır. Orada 500-600 talebeye burs verdik. Şehit ailelerinin çocuklarına burs verdik. İhtiyaç duyan turizmcilerin çocuklarına burs verdik. Türkiye’nin tanıtımı için kitaplar yaptık. Şehirlerimizi tanıtmak için organizasyonlar yaptık. TÜR SAB’ı kamuoyunun tanıdığı güçlü bir kurum haline getirdik. Antalya’daki binamızı aldık. İzmir’de bina aldık, Adana, Afyon’da Kütahya’da otelimizi yaptık. Efes’in aydınlatmasını yaptık. Beşiktaş’taki genel merkez binamızı büyük güçlüklerle yaptık. Arsayı alırken paramız yoktu. 1,5 milyon TL’ye ben kefil oldum. C vizelerini TÜR SAB’a alıp acentalarımıza gelir kapısı oluşturduğum. Bunlar hatırlayabildiklerim. Çoğunu da unutuyorum...

“Arabamda yastık ve yorganım vardı”

Bunları başarabilmek için çok çalıştım. Aynı gün içinde üç defa Ankara’ya gidip geldiğimi hatırlıyorum. Arabamda bir yastık ve yorganım sürekli vardı.

Ankara’daki binamızı aldık. TÜR SAB Meslek Lisesi’ni açtık. Okulun kurucusu olmak da onur duyduğum işlerden biridir. Mezun olan çocuklara diplomalarını vermek benim için çok büyük bir mutluluktu.”

“Yaşam Evi Projesi’ni yapamamam içimde ukde kaldı”

Ulusoy’un yapmadığı için içinde ukde kalan şeyler de var... Bunların başında

yaşlı ve bakıma muhtaç acenta sahipleri için yapmayı planladığı yaşam evi geliyor. Projenin fikri doğuşunu şöyle anlatıyor: “Bir gün Darülaceze’ye ziyarete gitmişim. Orada bir meslek büyüğümün bana görünmek istemediğini fark ettim. Bu durumu hissettiğim için ben de yanına gidip rahatsız etmek istemedim. Yaşadığım olay beni derinden yaraladı ve o gün yaşam evi projesini yapmayı kafama koydum. Şile veya Kemerburgaz’da Darüşşafaka’nın tesisleri gibi 50-60 odalı bir tesis yapıp camiamıza kazandırmayı çok istiyordum. Fakat yapamadım. Gerçekten içimde ukde kaldı...”

“Meslektaşlarımdan birinin bir işini, bir sorununu çözdüğümde arayıp ‘Helal olsun Başkan’ demeleri benim en büyük yaşam sevincimdi.”

“TÜRSAB için taş üstüne taş koyanın elini öperim”

Firuz Bağlıkaya yönetiminin benzeri bir projenin üzerinde çalıştığını hatırlatınca: “Hayal ettiğim projeyi yapmak için çalışıyor olmaları çok hoşuma gitti. Kim TÜRSAB için taş üstüne taş koyarsa elini öperim. Bunu Firuz Bey’e de söyledim. Fakat benim hayalimdeki yaşam evi, şehre daha yakın bir yerd. İnsanların hayattan kopmaması lazım. Firuz Bey’in planladığı yer biraz uzak, ama buna rağmen destekliyorum” dedi.

“Ben sadece bina bırakmadım”

Günümüzde uzun yıllarını geçirdiği TÜRSAB genel merkez binasına girdiğinde hissettiklerini ise şöyle anlatıyor Ulusoy: “Kapıdan içeri girdiğimde herkesin beni güler yüzle karşılıyor olması, ‘Başkan hoş geldin’ demesi, iyi bir eser bıraktığımı gösteriyor. Yıllar sonra anlaşılıyor ki, ben sadece bir bina bırakmadım, ben bir TÜRSAB ailesi bıraktım. Biz kongrelerde kavga edip ertesi gün barışıyorduk. Kırgınlıkları kongre salonunda bırakıyorduk. Böylece kavgalarımız da aile içi kavgalar gibi yaşandı ve hızla unutuldu. Bundan sonra da böyle olmalı.” Ulusoy bu aralar mesaisinin büyük bir kısmını, hazırlıkları devam eden iki kitap için harcıyor. Otobiyografi formatındaki birinci

Başaran Ulusoy

kitapta anılarını anlatacak. İkinci kitap ise Karadeniz Fıkraları...

Başkanlığı döneminde anlattığı fıkraların da eleştirildiğini hatırlattığımız Ulusoy, toplantılarda sık sık fıkra anlatmasının sebebini de şöyle açıkladı: “Toplantılarda üyelerimizin yüzüne bakardım. İçlerinde bana kızgın veya kırgın olanlar var ise gergin havayı dağıtmak için fıkra anlatırdım. Büyük sorunlarla uğraşıyorduk. Büyük streslerimiz vardı. Fakat birlikte gülmeye de ihtiyacımız vardı. Fıkraları sorunları geçiştirmek için değil, ortamı yumuşatmak için anlatıyordum.”

Kültür ve Turizm Eski Bakanı Ertuğrul Günay:

TÜRSAB'IN 50. YAŞINI KUTLUYORUM

1972 yılında kurulan TÜRSAB'ın Türkiye turizminin örgütlenmesiyle tarihsel olarak özdeş olduğuna dikkat çeken Kültür ve Turizm Eski Bakanı Ertuğrul Günay, “Bir kurum için, bir sivil toplum örgütü için 50 yıllık tarih çok önemli bir tarihtir. Burada önemli gelenekler ve bir birikim de oluşuyor. TÜRSAB'ın 50. yaşını kutluyorum” diyor.

Kültür ve Turizm Eski Bakanı Ertuğrul Günay ile 50. yaşını kutlayan TÜRSAB'ı konuştuk. 2007-2013 yılları arasında en uzun süre bakanlık yapan isimlerden biri olan Günay, hem turizm hem de seyahat acentalığı mesleğinin geleceğine dönük önemli saptamalarda bulundu. TÜRSAB'ın Türkiye turizmi ile neredeyse yaşıt olduğuna dikkat çeken Günay, TÜRSAB'ın varlığının önemiyle ilgili şu tespitlerde bulunuyor: “Öncelikle TÜRSAB'ın 50. yaşını kutluyorum. Turizm esas itibariyle 20. yüzyılda gelişen, hızla büyüyen bir sektör. Türkiye bu yüzyılın ikinci yarısında, turizmi hem ekonomik hem de sosyal açıdan toplumu geliştiren temel bir politika olarak sahiplendi ve bu konuda kamusal destekli çalışmalar yapmaya başladı. TÜRSAB'ın kuruluş tarihi 1972. Aslında bir anlamda turizmin örgütlenmesiyle, Türkiye'de Turizm Bakanlığı'nın devletin asli kurumlarından biri haline gelmesiyle özdeş bir zamanlama. Bir kurum için, bir sivil toplum örgütü için 50 yıllık bir tarih çok önemli bir zaman dilimidir. Burada önemli gelenekler ve bir birikim de oluşuyor. Ben TÜRSAB'la 5 yıldan uzun bir zaman Kültür ve Turizm Bakanı olarak çalıştım. Turizm alanında birçok konuda iş birliği yaptık. Esas itibariyle kâr amacı gütmeyen, bütün

**Kültür ve Turizm Eski Bakanı
Ertuğrul Günay**

gelirlerini turizmin gelişmesi için sarf etmesi gereken bir kurum TÜRSAB. Bu görevlerini büyük bir özen ve gayretle yerine getirmeye çalıştıklarına tanık oldum. Tabii 50 yıl içinde yeni ihtiyaçlar ortaya çıkıyor. Teknoloji çok gelişti o tarihten bu yana. Seyahat acentalığı mesleği insani ilişkilerle yürütülen bir meslekti, şimdi teknoloji işin içine girdi. Bu çerçevede hem TÜRSAB'ın mevzuatını hem de seyahat acentalarının çalışma yöntemlerini teknolojinin gereklerine göre yenilemek gerekiyor. Bunlar da adım adım yapılmaya çalışılıyor.” TÜRSAB'ın turizmde yasayla oluşturulan bir örgüt olduğunun altını çizen Günay, turizmin

tüm sektörlerini kapsayan bir yasanın olmadığını belirterek, hem yasa çıkarma hem de çatı örgüt oluşturma konusunda attıkları adımları şöyle anlatıyor: “Bu alanda yatırımcılar var, otelciler var, ulaşımçılar, yeme-içme sektörü var; çeşitli sektörler var ama hiçbirisini kapsayan ne yazık ki turizmin bir yasa yok. Sadece bizim dönemde rehberler için böyle bir çalışma yapıldı. Onların da mesleki formasyonları belirsizdi, bizim dönemimizde bir yasa ile meslek statüsü kazanmaları sağlanabildi. Ama bir turizm yasa, bir çatı yasa çıkarma konusundaki gayretimiz ne yazık ki sonuçlanmadı çünkü benim dışındaki bakan arkadaşlar meslek birliklerinin çatılarda buluşmasından çok hoşnut değillerdi. Bu hoşnutsuzluk artarak sürüyor. Yasa olmasa bile bunu sivil bir çerçevede sürdürmek konusunda bir çaba harcadık. ‘Türkiye Turizm Meclisi’ adıyla bir girişimde bulunduk. Turizm adı altındaki bileşenlerin bir çatı altında toplanacağı, yasa olmasa bile kendi aralarında bir tüzük, bir statü oluşturacağı ve belli periyodlarla çıkıp turizmin sorunlarını yüksek sesle ve bir ağızdan söyleyebilecekleri bir çatı oluşturmaya kalktık. Başlangıcını yaptık, ortak imzalarını da attık ama ne yazık ki bu çalışma benden sonra yeteri kadar sahiplenilip sürdürülmedi. O yüzden bugün hâlâ turizmin bir çatı örgütü yok. Yasa olmasa bile TÜSİAD gibi etkili bir kurum olabilirdi. Turizm, otomotiv sektöründen fazla gelir getiren, üstelik sosyal yapıyı değiştirmek konusunda da olumlu etkileri olan bir sektör ama bu yarım kaldı. Bugün cirolardan pay alan Turizm Geliştirme Ajansı diye başka bir örgüt var; turizm sektörüne danışmayan başka bir örgüt var. Turizmi yapan özel sektör olduğu için işin karar sürecinde turizmcilerin olmasını vazgeçilmez sayıyorum. Maalesef öyle bir çatı örgüt olamadı, belki ileride olacaktır. Çünkü turizmin önemi bu kriz zamanlarında bile çok daha fazla anlaşılıyor.”

“Marka değerini yükseltecek projelere yönelmeliyiz”

Seyahat acentalarının dijital dünyaya uygun şekilde kendilerini yenilemesi gerektiğini söyleyen Eski Bakan Günay, “Türkiye’nin 1970’lerde başlayan ve 80’lerde kitle turizmi konusunda atılan adımlarla iyi bir yere geldiği kanısındayım. Bir başarı öyküsü görüyorum. Çünkü 80’lerde terör nedeniyle bireysel turizm

geriledi. Ancak kitle turizmi çok büyük boyutlara geldi. Gelen turist itibarıyla dünyada altıncı sıradayız. Zaman zaman bocalıyoruz ama istikrarlı bir şekilde ilk 10’un içindeyiz. Turizm gelirleri noktasında da ilk 10’a yakın yerlerdeyiz. Kitle turizmini bu boyutlarda sınırlayıp bundan sonra daha çok butik turizme, Anadolu’ya yayılan, farklı mevsimlere yayılan spor, sağlık, kongre, kültür gibi farklı alanlara yayılan bir çeşitlenmeye gidilmesi gerekiyor. Bunca yıllık birikimden ve dünyada geldiğimiz bu seviyeden sonra Türkiye turizmi, bundan sonra gelenlerin sayısını değil marka değerini yükseltecek yeni projeler geliştirilmeli” diye konuşuyor.

“Yeni konsept oluşturulmalı”

Türkiye’nin kitle turizm ülkesi görüldüğünü belirten Ertuğrul Günay, turisti hayatın içine taşıyacak yeni konseptlerin oluşturulması gerektiğini dile getiriyor ve ekliyor: “İtalya, Fransa ve İspanya gibi turizm ülkelerini çok yakından biliyorum. Birçoğuyla ilgili gözlemlerim var. Turisti, şehir merkezleri, doğa ve günlük yaşam içine çekiyor. Biz bunu henüz sağlayamadık. Bize gelen turistler oteller ve otellerin düzenlediği etkinliklerle sınırlı bir deneyimle ülkelere dönüyorlar. Otellerin dışındaki hayat, kentler, kasabalar ne yazık ki gelen yabancıları pek içine çekemiyor. Turizmde yerel yönetimleri, okulları ve farklı bakanlıkları da dahil ederek daha büyük bir iş birliğine ihtiyacımız var. Tarihi ve doğayı önemseyen yeni konseptler geliştirmeliyiz. Bu şekilde yeni açılımlar yapmaya ihtiyaç var. Antalya 10 milyonlar civarında turist alabiliyor. Bu rakam yukarılara çıkabiliyor. Ancak Antalya’nın kasabalarının arka sokaklarında doğru düzgün bir turist kafesi, gezenler, fotoğraf çekenler görmüyorsunuz. Oysa İtalya’nın, İspanya ve Fransa’nın böyle bir farklılığı var. Hayatın içine turisti taşıyacak yeni kentleşme biçimleri yaratmamız gerekiyor. Kültürle, sanat ve doğayla zenginleştirmemiz gerekiyor. Bu potansiyelimiz var ancak ne yazık ki kamu da özel sektör de bu potansiyelin yeterince farkında değil. Sadece gelenlerin sayısını artırmak asıl ihtiyacımıza cevap verir. Gelenlerden daha fazla gelir elde etmemiz ve gelenlerin sadece turizm işletmecilerine değil bütün topluma katkı sağlayacak bir sektöre dönüşmesine yol açabilmeliyiz.”

“50 yıl içinde yeni ihtiyaçlar ortaya çıktı. Seyahat acentalığı mesleği insani ilişkilerle yürütülen bir meslekti, şimdi teknoloji işine girdi. Bu çerçevede hem TÜRSAB’ın mevzuatını hem seyahat acentalarının çalışma yöntemlerini teknolojinin gereklerine göre yenilemek gerekiyor. Bunlar da adım adım yapılmaya çalışılıyor.”

Kültür ve Turizm Eski Bakanı Erkan Mumcu:

VARLIĞINI 50 YILDIR KORUYAN TÜRSAB TÜRKİYE DEMOKRASİSİ İÇİN ÖNEMLİ BİR ÖRGÜT

Kültür ve Turizm eski bakanlarından Erkan Mumcu, TÜRSAB'ın 50. yılı, Türkiye'nin turizm perspektifi ve seyahat acentelerinin turizmdeki rolleri ile ilgili dikkat çeken açıklamalarda bulundu.

28 Mayıs 1999 – 8 Ağustos 2001 ve 29 Nisan 2003 – 15 Şubat 2005 yılları arasında Kültür ve Turizm Bakanlığı görevinde bulunan Erkan Mumcu, Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinin Türkiye turizmindeki rolü, birliğin ihtiyaç duyduğu dönüşüm ve gelecek perspektifine ilişkin The Voice of Travel’a konuştu.

“Tekel kırıcı ya da oyun bozucu bir unsur”

TÜRSAB’ın kendisi için ‘varlığı yasayla teminat altına alınmış bir sektör örgütü’nü ifade ettiğini belirten Erkan Mumcu, “Bu, 1961 Anayasasının öngördüğü sivil toplumu güçlendirme yöneliminin az sayıdaki örneklerinden biri. 1962 Anayasasının amaçlarından biri de, meşru çıkar gruplarının örgütlülüğünü sağlamaktı. TÜRSAB da bu alanda örnek gösterilebilecek istisnai kurumların arasında. TÜRSAB, çeşitli meslek odalarını bir konfederasyon çatısı altında örgütlemiş olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından varlığı yadsınmış, tekel kırıcı ya da oyun bozucu bir unsur olarak görülen örgüttür.” diyor.

TÜRSAB’ın hukuksal ve örgütsel varlığını 50 yıl sürdürmesinin Türkiye demokrasisi açısından önemli bir olgu olduğunu kaydeden Mumcu, işin bu tarafının kamuoyunda çok dikkat çekmediğini ifade ediyor.

“TÜRSAB meşru çıkar ve anayasal baskı grubu”

Turizm sektöründeki konaklama ve havacılık gibi paydaşların yasal alt yapıya sahip olmamasından dolayı TÜRSAB’ın gelişimini tam olarak tamamlamadığına dikkat çeken Erkan Mumcu, “İlk kuruluşundan itibaren yakaladığı ivmeyi son 10 yıllarda sürdürememiş, sektördeki değişim ve gelişmelere uyum sağlaması ne yazık ki çok mümkün olmamıştır. Fakat her halükarda varlığı sektöre çok şey kazandırmış bir örgüttür. Ancak altını çizmekte fayda var; TÜRSAB’ın bir meşru çıkar ve anayasal baskı grubu olarak varlığını sürdürmüş olması sektöre kazandırdıklarından çok daha önemlidir.” şeklinde konuşuyor. Turizmin bir bütün olduğunun ve sektörün

tüm paydaşlarının takım oyunu oynaması gerektiğinin altını çizen Turizm Eski Bakanı, “Olmaması gereken şey bu. Az önce TÜRSAB’ın kendisi gibi örgütlenmiş muhatap bulamamış olmasıyla bunu kastettim. Her şey dahil odaklı deniz turizminin Türkiye turizminin karakterini belirler hale gelmiş olması seyahat acentelerini sektörde ikincilleştirdi. Ama bu da bir devirdi. Ben bu dönemin boş, gereksiz ve anlamsız bir dönem olduğunu düşünmüyorum.” diyen Mumcu, gerekçe olarak da şunları söylüyor:

“Avrupa’dakine benzer bir turizm kültürü kazanamadık”

“Türkiye turizmde hem yatırım hem de birikim ve tecrübe açısından çok gerideydi. Bu yaşadığımız dönem bize çok şey öğretti, çok şey de kazandırdı. Birincisi Türkiye’ye özel bir rekabet gücü yaratıldı, ikincisi biz bilmediğimiz bir turizmi öğrendik. Türkiye’nin siyasi-iktisadi koşulları ile de paralel olarak Avrupa’daki örneklerine benzer bir turizm kültürü kazanamadık. Neyi kastediyorum? Türkiye’de Avrupa’dakinin tersine kongreler, incentive’ler, fuarlar, kültür turları, her türlü münferit seyahatler gelişemedi. Gelişememenin birçok nedeni var. Öncelikle diğer sektörler bu segmentlerin önemini anlayamadı. İkincisi kamu sektörü bunun önünü açacak tedbirleri almadı. Üçüncüsü ise özellikle turizm ürünlerinin sunulduğu kıyı kentleri ve İstanbul dışında alt yapı gelişmedi. Daha doğrusu ürün çeşitlenmesine gidilemedi. Halbuki Türkiye’ye baktığımızda ürün çeşitlendirme konusunda olağanüstü potansiyellere sahip bir ülke. Saymakla bitmeyecek kadar ürün potansiyeli var Türkiye’nin.

“Ürünü geliştiren ve pazarlayan seyahat acentesidir”

Peki bunu kim geliştirir? İşte bunu tam da seyahat acenteleri geliştirir. Çünkü ürün dizaynını yapacak, paket haline getirip pazarlayacak, hizmeti verecek ve misafir memnuniyeti yaratacak olanlar seyahat acenteleridir. Dolayısıyla şimdi tam da TÜRSAB’ın ve ona bağlı seyahat

TÜRSAB’ın hukuksal ve örgütsel varlığını 50 yıl sürdürmesi Türkiye demokrasisi açısından önemli bir olgu.

**Kültür ve Turizm
eski bakanlarından
Erkan Mumcu**

acentelerinin önemi ve işlevi üzerinde durmak zorundayız. Bunları TÜRSAB'ın dergisine konuştuğum için söylemiyorum. Beni sektörün tamamı tanır. Kimsenin hatırı için konuşmam, gerçeği kimsenin hatırı için değiştirmem.

Bu nedenle diyorum ki, tam şimdi! Artık Türkiye'nin ulaşım altyapısı Avrupa'nın gerisinde değilken, güvenliği sağlanmışken, seyahat acentalarının ürün çeşitliliği, turizmi tüm yıla ve tüm ülkeye yaymak için gaza basılması gereken dönem.”

“Teşvikler artık deniz turizmine verilmemeli”

Turizmde teşviklerin artık deniz tatili modeline yapılmaması gerektiğini savunan Erkan Mumcu, “Deniz turizmi kendi piyasa dinamikleri ile kendini sürdürebilecek, geliştirebilecek ve rekabet edebilecek yetkinliğe ulaştı. Artık orada bir teşvik

gereksinimi yok. Şimdi asıl gereksinim, turizmi tüm yurda ve tüm yıla yayarak turizm gelirlerini büyütme. Antalya'da turizm gelişti. Bu gelişmeyi neden Van'da, Konya'da, Kastamonu'da sağlamayalım? Bütün ekonomik modeller en başta bir girişimcinin varlığı ile hayata geçerler. Yaratıcı, risk alan, çaba sarf eden bir girişimci olmaksızın siz başarılı bir iş modeli kurulmasını bekleyemezsiniz. Bu nedenle seyahat acentelerine önem ve öncelik vermemiz gereken bir dönemdeyiz. Bunu hem TÜRSAB'ın kendi misyonu hem de Bakanlığın kendi yaklaşımı bakımından söylüyorum ve hatırlatıyorum. TÜRSAB'ın da artık üyelerinin haklarını koruyan bir tür sendika gibi davranmak yerine dönüp üyelerin iş geliştirmelerini teşvik edecek bir role bürünmesi kamu ile ilişkisini de bunun üzerinden kurması gerekiyor. Artık soyut bir turizmden değil, o turizmi yapan öznelere,

acentaların kendisinden bahsetmeliyiz. Amaç bu öznelerin yaratıcılıklarını ve mutluluklarını artırmak olmalı” ifadelerini kullanıyor.

“Zamanın ruhunun talep ettiklerini anlamamak geri kalmışlıktır”

Mumcu, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile TÜRSAB tarafından birlikte hazırlanan ancak bir türlü Meclis’e gönderilmeyen 1618 sayılı yasanın gecikmesinin sektöre etkileri ile ilgili soruya ise şu yanıtı verdi: Yasalar regülasyon sağlayıcı oldukları için önemlidirler. Güncellenmeleri, günün gereklerine uyarlanmaları ve hatta gelecekteki hayata uyumlu olmaya izin veren yapıda olmaları önemlidir. Ancak siyaset her zaman bu duruma uyum göstermeyebilir. Geri kalmışlık nedir? Zamanın ruhunun sizden talep ettiklerini anlamamanız, anlamakta geç kalmanız, zamanın dışında bir duruş göstermenizdir. Bu da sürekli enerji, güç kaybetmeniz, fırsat tepmeniz anlamına gelir. Adam bir accelerator sistemi kurmuş, buna bağlı 1200 cc 160 beygir güç üretiyor üstelik bunu da minimum yakıt tüketerek yapıyor. Ama siz hala hantal, karbüratörlü, 6 silindiri çok yakıt tüketen ve az güç üreten bir motorda ısrar ederseniz ne olur? Çok yakıt tüketirsiniz, çok gürültü, çok atık üretirsiniz, az güç üretirsiniz, hızlı gidemezsiniz, arızalarla uğraşmaktan işinizi yapamazsınız... Ancak şunu söylemeliyim. Bu sadece TÜRSAB’ın yönetimi ve başkanı ile olmaz. Bu konuda tüm üyelerin fikir ve ülkü birliğinde ve talepkar olmaları gerekir. Anayasal baskı grubu budur.” şeklinde konuşuyor.

“Bugün ulaştığımız büyüklüğün 5 katına ulaşmak işten bile değil”

Son olarak Türkiye turizminin mevcut durumu ve kısa vadede nasıl bir noktada olacağı ile ilgili de değerlendirme yapan Mumcu, şu

noktaların altını çiziyor:

“Türkiye turizmini, sahip olduğu potansiyel ve imkanlar göz önüne alarak değerlendirdiğimizde başka, toplam ekonominin içinde gösterdiği başarılarla işaret edersek başka bir şey söylememiz gerekir.

Türkiye turizmi, turizmin biraz ayıp ve lüzumsuz olarak görüldüğü bir kültürün içinde var oldu. Dolayısıyla bu kültürün içinde var olmuş turizmin cari açığın kapatılması noktasında can simidi olarak görülen bir büyüklüğe ulaşması alkışlanacak bir başarıdır ve bunu herkes takdir etmelidir. Bugün turizm gelirinin cari açığı kapatmadaki rolünü alkışlayanlar dün ‘Turist döviz getirir ama ahlakı götürür’ diyorlardı. Ama sahip olduğu imkanlara bakıldığında başarısı hala çok geride. Bu bir eleştiri gibi görünse de amacım eleştirmek değil, ufku göstermek. Yani bugün eriştiğimiz ekonomik büyüklüğün 5 katına ulaşmak işten bile değil. Kamu-özel sektör işbirliğinde 10 yıllık bir programla bu hedef gerçekleştirilebilir. Bu hedef gerçekleştirilirken, artık daha ‘dünya vatandaşı’ kimliği taşıyabilen genç kuşakların turizm sektöründe girişimci olarak teşvik edilmelerinin hayati bir önemi olduğunu düşünüyorum.

“Seyahat acentacılığında gençlere imkanlar yaratılmalı”

Birkaç dil konuşan, dünyadan haberdar, dünya ile etkileşim kurabilen, dünyadaki uygulama ve örneklerden haberdar gençlerimiz var. Hem sektörün gelişmesi hem de sektörle birlikte kendilerinin gelişmesi için imkanlar yaratılmalı. Kıtık ve darlık yaratıcı kısıtlamalardan, mesela TÜRSAB’a üyeliği zorlaştırmaktan kaçınmak lazım. TÜRSAB üyeliğini önceden belge edinenlerin imtiyazı haline getirmemek gerekiyor. Gölde su çekilirse hepimiz hayata veda ederiz. Kamunun da, her ne olacaksa, bunun girişimci insan varlığı ile olacağını anlaması gerekir. Başarının sırrı önce insan, daima insan demekten geçiyor.”

Altını çizmekte fayda var; TÜRSAB’ın bir meşru çıkar ve anayasal baskı grubu olarak varlığını sürdürmüş olması sektöre kazandırdıklarından çok daha önemlidir.

Kültür ve Turizm Eski Bakanı Prof. Dr. Numan Kurtulmuş:

TÜRSAB'IN 50. YILI HAYIRLI OLSUN

Turizmin kültürler arası bir iletişim olduğuna dikkat çeken Prof. Dr. Numan Kurtulmuş, TÜRSAB'ın değerlerimizin taşınmasında ve tanıtılmasında önemli bir misyon üstlendiğine işaret etti.

Seyahatin genel anlamının ötesinde kültürel bir olgu ve farklı kültürler arasındaki iletişim olduğunu ifade eden eski bakanlarımızdan Ak Parti Genel Başkanvekili Prof. Dr. Numan Kurtulmuş, sahip olduğumuz kültürel değerlerin geçmişten geleceğe taşınmasında TÜR SAB'a da roller düştüğünü ifade ediyor.

TÜR SAB'ın 50. Kuruluş yıldönümü nedeniyle Prof. Dr. Numan Kurtulmuş'un kaleme aldığı makale şöyle:

Yaşadığımız çağın daha öncekilerden farkı baş döndürücü bir "hız"a sahip oluşudur. Dijital çağın küresel hayat tarzı olarak bizlere vadettiği yeni keşifler, yeni ülkeler, yeni insanlar, yeni coğrafyalar, geçen yüzyılın ajandalarındaki sınırları zorlayacak, hatta fersah fersah aşacak çeşitliliktedir. Yeniliklerden haberdar olmak kadar yenilikleri tecrübe etme amacı ile ortaya çıkan küresel yönelimler içinde seyahat ve keşif, turizme yeni anlamlar katmış; turizm, bir yerden bir yere seyahat edebilmenin ötesinde, kültürel tanıtım, özgürleşme, evrensel dair algı dünyasının genişlemesi ve dünya barışının imkânı olarak da bünyesini yeni anlamlarla çoğaltmıştır. Turizmin yeni anlamlarıyla çeşitlenmesi, yeni ihtisas sahalarının oluşması ve kurumlaşmasını da elzem hale getirmiştir.

"Turizm sektörü durağan değil, tam aksine sürekli bir devinim içinde"

Turizmin etkili bir temsilcisi olma gayesiyle yola çıkan her teşebbüsümüzün ülkemiz için değeri tartışılmaz. Elbette temsilci olmanın anlamı, yüklenilen sorumluluklarla da orantılıdır. Turizm konusundaki bilincin, hizmet alan ve hizmet veren düzeylerinde genel anlamıyla yükseltilmesi, turizm sektöründe çalışanların performanslarının geliştirilmesi, rekabet ortamının kontrolü, acentaların mesleki anlamda gelişimine dair tüm alt yapı diyebileceğimiz çalışmalarını da üstlenmiş geniş bir hizmet çatısıdır. Eğitim, denetim ve kaliteyi sürdürme sorumluluğu en az hizmet sorumluluğu kadar önemlidir. Dünyadaki teknolojik gelişmeleri takip ederek, insan sağlığı ve güvenliğini ve çevreyi koruyarak, hizmet anlayışını sürdürülebilir kılarak ve sürekli geliştirerek büyümek gibi misyonlar, günümüzde turizm sektörünün

durağan değil, tam aksine sürekli devinim içinde olduğunun da göstergesidir. 1980'lerde, turizm dendiğinde güneş ve kumsaldan ibaret olan bakış açısı yerini çok çeşitli dallarla adeta bir yaşam tarzına dönmüş yeni turizme bırakmış ve seyahat imkânları arttıkça dünya eskisine göre çok daha küçülmüştür. Ülkemiz kıyı turizmi yanı sıra, alternatif turizm türleri açısından da eşsiz imkânlarla sahip bulunmaktadır.

"Turizm ülkemiz için gelir kaynağı olmaktan öte ekonomik gücün de bir göstergesidir"

Pandemi ve Ukrayna krizi dolayısıyla tüm dünyada azalan turizm hareketliliğine karşın, 2022 ocak-ekim ayları arasında ülkemizi ziyarete gelen turist sayısı 45 milyondur. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) rakamlarına göre turizm geliri üçüncü çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 27,1 artarak, 17 milyar 952 milyon 361 bin dolar olmuştur. Turizm gelirin yüzde 14,3'ü Türkiye'yi ziyaret eden yurtdışı ikametli vatandaşlardan elde edilmiştir. Sadece şu kısa bilgiler bile, turizmin Türkiye ekonomisine katkısını gözler önüne sermektedir. Turizm ve seyahat sektörünün son yıllarda gelişmesi ve bu alanda Türkiye'nin önündeki imkanların büyüklüğü dünyadaki gelişmelerle birlikte her geçen gün daha da çok önem arz ediyor. Yeni havalimanlarımız,

Pandemi tecrübesiyle birlikte yeni pazarların ne kadar önemli olduğunu ve aslında pazarın tüm dünya olduğunu bir kez daha deneyimledik.

otoyollarımız, köprülerimiz, hızlı trenlerimiz ve her alandaki ulaşım ve haberleşmedeki güçlü ağıımız sayesinde turizm ülkemizin bir gelir kaynağı olmaktan öte ekonomik gücünün de bir göstergesi olmaktadır.

“Kısa zamanda çok büyük hedefleri gerçekleştirdik”

Turizmde nereden nereye geldiğimizi bir de siyaset üzerinden hatırlayacak olursak,

kısa zamanda çok büyük hedefleri gerçekleştirdiğimiz de ortaya çıkacaktır. Rahmetli Cumhurbaşkanımız Turgut Özal, zamanın Antalya Valisi Saffet Arıkan Bedük’ü, Başbakanken ziyaret ettiğinde; “benim bir hayalim var, Antalya’da bir havaalanı olsun istiyorum” diyor. “Antalya’da senede 5 milyon yolcu kapasiteli bir havaalanı olsa, 2 milyon da turist gelse...” diyor. Derken, 1985’te, Antalya havalimanı uluslararası seyahatlere açılıyor. 2002’de 39 havalimanımız vardı, şu anda sivil hava trafiğine açık 62 havalimanımız var. Biz geçmişe dair bu değerli hayalleri, hem gerçekleştirmiş hem de aşmış olarak yarınlara güvenle bakıyoruz.

Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’la birlikte başlayan dönemde Türkiye’imiz, turizm için gerekli olan altyapıda devrim niteliğinde, fevkalade önemli mesafeler kat etmiştir. Hem havacılık hem denizcilik hem karayolları bağlamında, seyahatler ve seyahat organizasyonları, turizmimizin atar damar

ağlarını oluşturmuştur.

Turizm’de üç önemli stratejimizi de bu bağlamda zikretmek isterim. Bunu seyahat acentalarımız ve turizm dünyasıyla da istişare etmiştik. İlki; turizme dair pazarları çeşitlendirmek zorunda olduğumuzdur. Sadece Avrupa’dan değil, Asya, Afrika,

Amerika kıtalarındaki ülkelerden de turist çekebilmenin planlamalarını, pazarlamaya has yeni söylemleri hayata geçirebilmeliyiz.

“Dünyadaki Türkiye’nin algısını, daha da pozitif hale getirmeliyiz”

Pandemi tecrübesiyle birlikte yeni pazarların ne kadar önemli olduğunu ve aslında pazarın tüm dünya olduğunu bir kez daha deneyimledik. Stratejilerimizden bir diğeri de ürün çeşitlendirmek üzerine olmalı... Dağ turizminden, kongre turizmine, fuar turizminden kış sporları turizmine kadar, sağlık turizminden yaşlı bakımını da kapsayacak sosyal içerikli yeni turizmlere, inanç turizminden gastronomi ve sanat turizmine kadar çok geniş alanda büyük imkânları olan bir ülkeyiz. Üçüncü stratejik konu ise tüm bu kaliteli turizm faaliyetleri ekseninde, dış dünyadaki Türkiye’nin algısını, daha da pozitif hale getirmek, olumlu anlamda markalaşmak, özellikle son yıllarda Türkiye karşıtlığı üzerinden nemalanan çevrelere de fırsat vermeden, ülkemizin pozitif tanıtımını sağlayacak bir turizm stratejisini kurmak ve sürdürmek olmalıdır. Sonuç olarak turizmdeki gücümüz Türkiye’nin gücüdür.

“Türkiye Yüzyılında güçlü hizmetleri ile TÜRSAB’a da büyük sorumluluklar düşmektedir”

Seyahat, yolculuk, yol, istikamet, vasıl olma, misafirperverlik, tanrı misafiri anlayışı, ikramı bol sofrası herkese açık olma gibi konulara değer veren geniş bir geleneksel kültürel mirasımız var. Türkiye Seyahat Acentaları Birliği’nin geçmişten geleceğe taşıması gereken bu değerler, bizi biz yapan değerlerdir ve ülkemize geleceğe taşıyacak yol haritasının yapı taşları da bunlardır...

Türkiye Yüzyılında güçlü hizmetleri ile TÜRSAB’a da büyük sorumluluklar düşmektedir. Çalışkanlık, güvenilirlik, temiz hizmetle dünden yarınlara hep birlikte!

“Dünyadaki teknolojik gelişmeleri takip ederek, hizmet anlayışını sürdürülebilir kılarak ve sürekli geliştirerek büyümek gibi misyonlar, turizm sektörünün durağan değil, tam aksine sürekli devinim içinde olduğunun da göstergesidir.”

Kültür ve Turizm Eski Bakanı Atilla Koç:

TÜRSAB'IN BAŞARISI TÜRKİYE TURİZMİNİN BAŞARISIDIR

21 Şubat 2005 - 29 Ağustos 2007 yılları arasında Kültür ve Turizm Bakanlığı yapan Atilla Koç, TÜRSAB'ın başarılarının Türkiye turizminin de başarıları olduğunu söyledi.

TÜRSAB'ın 50. kuruluş yıldönümüne ilişkin değerlendirme yapan isimlerden biri de Kültür ve Turizm Eski Bakanlarından Atilla Koç oldu. TÜRSAB'ın Türkiye turizmi iyi ve faydalı bir kuruluş olduğunu belirten Atilla Koç, "TÜRSAB turiste ve turizme hizmet edenlerin kurmuş olduğu bir sektör örgütü. Onun için TÜRSAB'ı hep Kültür ve Turizm Bakanlığının bir yan kuruluşu olarak gördüm. TÜRSAB'ın başarıları Türk turizminin de başarısıdır." diyor. Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinin deniz-kum-güneş turizminin yanında kültür turizmini de dikkate alan bir çalışma içinde olmasının kendilerini daha çok memnun edeceğini anlatan Koç, "Türkiye'de deniz-kum-güneş turizmine önem verilirken diğer alanlar ihmal ediliyor. TÜRSAB, başta kongre ve sağlık olmak üzere doğa, kültür, gastronomi gibi turizm alanlarını geliştirmeyi bir görev olarak bilmeli. Yani deniz-kum-güneş turizmini ihmal etmeden kültür varlıklarımızın tanıtılması konusunda da TÜRSAB'ın görevli olması gerektiği kanaatindeyim." ifadelerini kullanıyor. TÜRSAB gibi kuruluşları hep Kültür ve Turizm Bakanlığının yan kuruluşları olarak gördüğünü kaydeden Atilla Koç, "Bu nedenle ilişkilerimiz gayet iyidi. Zannediyorum benden önceki ve sonraki bakanlarımız da TÜRSAB ile ilişkilerini hep iyi tutmuştur ve bu bizim bakanlık geleneğimiz haline gelmiştir." değerlendirmesini yapıyor. Seyahat Acentaları Birliği kanununda ihtiyaca dönük değişiklikler yapılabileceğini söyleyen Koç, oteller ile seyahat acentalarının birbirini tamamlayan unsurlar olduğunu ifade ediyor.

Kültür ve Turizm Eski Bakanı Atilla Koç

Yerli ve yabancı turizm örgütlerinden

TÜRSAB'A TEBRİK MESAJLARI

Türkiye'nin en eski ve en köklü turizm örgütü TÜRSAB'ın 50. kuruluş yıldönümü için yurt içindeki ve yurt dışındaki pek çok turizm örgütünden mesajlar geldi. Mesajlarda, TÜRSAB'ın Türkiye turizminin gelişmesindeki rolüne dikkat çekildi.

**P. OYA NARİN / TÜRKİYE TURİZM
YATIRIMCILARI DERNEĞİ BAŞKANI:
TÜRSAB İLE İŞBİRLİĞİMİZ
ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEMDE DE
ARTARAK DEVAM EDECEK**

Türkiye turizmi, önemli atılımlar gerçekleştirdiği 1980-1990 arasında yıllık ortalama 2.2 milyon turist ve 1 milyar dolar gelir sağlarken, bugün ise 50 milyon turist ve 44 milyar dolar gelir seviyesini konuşabiliyoruz. Ülkemiz artık dünyanın önde gelen turizm merkezlerinden biri konumunda ve daha da önemlisi Türkiye turizminin halen ulaşabileceği çok önemli bir potansiyeli bulunuyor. Bu önemli gelişimde, 1972 itibari ile Türkiye Seyahat Acentaları Birliği TÜRSAB'ın, Türkiye turizmine zenginleştirme, yaygınlaştırma gibi birçok alanda yaptığı önemli katkıların hiç şüphesiz büyük payı bulunuyor. Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği TTYD olarak, ülkemiz turizminin 2028 yılında 100 milyon ziyaretçi ve 100 milyar dolar gelire ulaşabileceği görüşündeyiz. Ülkemiz ve sektörümüz için bu çok önemli hedefe ulaşılması, ancak derneğimiz ve diğer sektör paydaşlarımızın yanı sıra TÜRSAB'ın da özel ve güçlü çalışmalarıyla mümkün olabilecektir. Kuruluşlarının 50. yılında ülkemize, sektörümüze yaptıkları önemli katkılarından dolayı TÜRSAB Yönetim Kurulu ve tüm üyelerine teşekkürlerimizi sunuyor, tebrik ediyoruz. TTYD olarak bugüne kadar TÜRSAB'la yakın iş birliği ile sürdürdüğümüz Türkiye turizminin gelişimine yönelik çalışmalarımızın, önümüzdeki dönemde artarak devam edeceğine olan inancımız tamdır.

**MÜBERRA ERESİN / TÜRKİYE
OTELCİLER BİRLİĞİ BAŞKANI:
DÜNYANIN EN BÜYÜK VE EN KÖKLÜ
MESLEK ÖRGÜTLERİNDEN BİRİ**

Türk turizmi geçtiğimiz 30 yılda eşine az rastlanır gerçek bir başarı öyküsüne imza atmış, dünya turizminin baş aktörlerinden biri haline gelmiştir. Böylesine bir başarıyı ülkemizde çok az sayıda sektör elde etmiştir. Geçen kısa süre içerisinde ziyaretçi sayısında 2-2.5 milyondan 50 milyona, yatak sayısında ise 85 binden 1 milyon 700 bine ulaştık. Türkiye'nin 81 ili turizmle buluştu. Turizmde yaşanan birçok sıkıntıya rağmen dünyanın en fazla ziyaret edilen 10 ülkesi arasına girmeyi başardık. Şimdi hedefimiz ilk 5'e girmek. Pandemi sürecinin geride kaldığı bugünlerde yeniden dünya turizm sahnesine dönmüş olmanın mutluluğunu yaşarken, kamu-özel sektör birliğinde Türk turizminin yakaladığı bu başarısında TÜRSAB'ın da katkısının önemli olduğunu belirtmek isterim. Bugün 14 bini aşkın üyesiyle dünyanın en büyük ve köklü meslek örgütleri arasında yer alan bu güzide kurumumuz, kuruluşundan günümüze ülkemiz turizminin geleceğine adanmış bir misyonla faaliyetlerini sürdürmektedir. Pandemi süreciyle birlikte STK'ların ne kadar önemli olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır. Sektörün ve ülkemizin yararına dayanışma, mesleki güç birlikleri, ortak projeler turizmi bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da çok ileriye götürecektir. Üyelerinin hak ve menfaatlerini korumanın yanında tanıtım, pazarlama ve eğitim başta olmak üzere pek çok alandaki hizmetlerini yakından bildiğimiz TÜRSAB'ın kuruluşunun 50'nci yılını kutluyor, önümüzdeki dönemde de ülkemiz turizmi için çalışmalarını daha ileriye taşıyarak devam ettireceklerine inanıyorum.

NORBERT FIEBIG / ALMAN SEYAHAT BİRLİĞİ (DRV) BAŞKANI: YAKIN İLİŞKİLER TÜRKİYE'NİN NE KADAR ÖNEMLİ BİR DESTİNASYON OLDUĞUNUN GÖSTERGESİ

Türkiye, geride kalan 20-30 yılda Alman turistlerin gözde tatil destinasyonlarından biri haline geldi. Bu nedenle turizm endüstrisi için olağanüstü bir öneme sahip olan Türkiye, Almanya kaynak pazarından gelen tatilciler için merkezi konumda. Avrupa ile Asya'yı birbirine bağlayan konumuyla Türkiye, yılda ortalama 5 milyon Alman misafiri ağırlıyor. Türkiye Seyahat Acentaları Birliği ile Alman Seyahat Birliği arasında onlarca yıldır devam eden derin ve farklı bir dostluk ilişkisi var. Gerek DRV gerekse üyelerimiz Türkiye'deki turizm paydaşları ile uzun süredir iyi ve yapıcı bir ilişkiyi sürdürüyor. Alman turizm şirketleri ile Türk otelciler, TÜRSAB ve diğer hizmet sağlayıcıları arasında güvene dayalı güçlü bir işbirliği var. Bu ortaklık ilişkisi gerçek bir başarı hikayesi olarak tanımlanmalıdır. Türkiye aynı zamanda Alman tatilciler ve aileler açısından paralarının tam karşılığını alabildikleri bir tatil ülkesi. Ancak Türkiye'nin turizmde sahip olduğu şeyler bundan ibaret değil: Türkiye, Avrupa ve Asya kültürlerinin karışımından oluşan eşsiz kültür çeşitliliği, oryantal yeteneği, canlı şehirleri, Kapadokya gibi doğal güzellikleri, sahip olduğu tarihi mirasları ile büyüleyici bir ülke. Pek çok Alman tatilci Türkiye ile ilgili güzel duygulara sahip. Doğaya, insana ve ülkeye değer veriyorsunuz. Türk misafirperverliğinin atasözlerinden ibaret olmadığını tüm misafirlere gösteriyorsunuz. DRV, TÜRSAB ile arasındaki uzun soluklu, güçlü karşılıklı desteğe dayanan ilişkiden dolayı minnettar. Birlikte pek çok zorluğun üstesinden geldik. Gelecekteki zorlukları da birlikte aşacağımızdan eminim. Nice 50 yıllara.

LYSSANDROS TSİLİDES: FEDHATTA VE HATTA BAŞKANI: TÜRSAB İLE OLAN İLİŞKİMİZ BARIŞ VE SEYAHATİ TEŞVİK ETMEKTE ÖNEMLİ BİR FAKTÖR

Yunanistan ile Türkiye arasındaki turizm ilişkileri ve FedHatta ile HATTA'nın TÜRSAB ile olan ilişkileri on yıllarca geriye dayanıyor. Bu ilişkiler ortak etkinlik düzenlemekten üyeler için info gezileri yapmaya, iş birliği anlaşmalarından sektörel tartışmalara kadar geniş bir yelpazeyi kapsıyor. Yunan ve Türk seyahat acentaları karşılıklı saygıya dayanan, yapıcı ve yakın ilişki içerisinde iki ülke arasında turizm faaliyeti yürütüyor. HATTA veya FedHatta tarafından düzenlenen ve TÜRSAB'ın da davet edildiği Yunanistan'daki etkinlikler bir yandan Türk-Yunan iş birliğini ilerletmeyi bir yandan da iki ülke arasındaki turist akışını artırmayı amaçlıyor. Ülkelerimiz arasındaki coğrafi yakınlık, gelişmiş hava ve kara yolu ulaşım bağlantısı, kruvaziyer rotaları ve ortak tur programları oluşturulabilen olanakları sayesinde, iki ülke birliklerinin üyeleri arasında iş birliği olanakları kolaylaşmaktadır.

Turizm insanlar ve kültürler arasında köprüler kurabilme gücüne sahip. TÜRSAB ile olan ilişkimizin güzel ülkelerimiz arasında; Yunanlar, Türkler ve dünyanın her tarafından seyahatçiler için, barışı seyahati ve eğlenceyi tesis etmede önemli bir faktör olabileceğini takdir ediyoruz.

FRANK OOSTDAM / AVRUPA SEYAHAT ACENTALARI VE TUR OPERATÖRÜ DERNEKLERİ BİRLİĞİ (ECTAA) BAŞKANI: TÜRSAB 50 YILDIR TÜRK TURİZMİNİN GELİŞİMİNE AKTİF KATKIDA BULUNUYOR

34 üye organizasyon adına TÜRSAB'ın 50. yılını kutluyorum. Bir organizasyon için 50 yıl, geçmiş tüm başkanlar ve yönetim kurullarının örgüte bağlılığını gösteren önemli bir dönüm noktasıdır. TÜRSAB'ın pek çok başarısı içinde ben şunları sıralayacağım: En son yaşanan Covid pandemisinden bahsetmek istiyorum. Bu beklenmeyen ve öngörülemez kriz tüm dünyada seyahat sektörünü vurdu. Turizmin tamamen durduğu o dönemde TÜRSAB ve ECTAA gibi kuruluşlar yepyeni bir ortamda çeşitli paydaşlarla yoğun bir diyalog ve verimli iş birlikleri sürdürdü. Çoğu zaman çaresiz durumda kalan seyahat acentaları için de çözüm yolları bulmaya çalıştılar. TÜRSAB'ın Başkanı Firuz Bağlıkaya'nın ve yönetiminin bu zorlu dönemi başarı ile atlattığı göz ardı edilemez bir gerçek. Ancak daha genel olarak TÜRSAB, kurulduğu 1972 yılından bu yana Türk turizminin gelişimine aktif olarak katkıda bulunmaktadır. 2019 yılında İstanbul'un dünyanın en popüler 9. destinasyonu olması bunun en net göstergesi. Bu başarı modern, dinamik ve verimli çalışan seyahat acentaları ve tur operatörleri sayesinde mümkün oldu. Bu kısa mesajımı TÜRSAB'a nice 50 yıllık başarılar dileyerek bitiriyorum.

MAYA LOMİDZE / RUSYA TUR OPERATÖRLERİ BİRLİĞİ İCRA DİREKTÖRÜ: TÜRSAB TÜRK TURİZMİNİN TANINAN SESİ VE OTORİTESİ

Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinin 50. kuruluş yıl dönümünde sadece meslektaşlarımı tebrik etmekle kalmıyor aynı zamanda çıktıkları bu yolda daha nice 50 yıllar yürümelerini temenni ediyorum. Geride kalan yarım asırda TÜRSAB Türk turizm sektörünün tanınan sesi, otoritesi ve çıkarlarının savunucusu olmuştur. TÜRSAB, tatilini Türkiye'de geçiren milyonlarca Rus turist tarafından da takdir edilen, Türkiye turizmde üst standartları yerleştirmeyi ve bunu sürdürmeyi başarmış bir örgüt. Türkiye turizm alanında Rusya'nın en büyük partneri. Deniz-kum-güneş turizmi dünyanın dört bir yanındaki insanların ilgilerini çekmeye ve bir ihtiyaç olarak görülmeye devam edecek. Deniz turizmi, Rus turistler için belki de daha önemli. Türkiye destinasyonu pandemi öncesinde Rusya turizm pazarının üçte birini alıyordu. Pandemi döneminde Türkiye'nin Rusya turizm pazarındaki payı ve önemi daha da arttı. 2022'nin yaz aylarında, turizm amacıyla yurt dışına giden her 100 Rusya Federasyonu vatandaşından 60'ının adresi Türkiye oldu. Pandemi yılları, Türkiye-Rusya turizm ilişkilerinde iki ülkenin birbirine bağımlılığını gösterdi. 2021 yılında Türkiye'ye giden her 100 turistten 20'si Rusya Federasyonu vatandaşıydı. 2022 yılının eylül ayında, hava ulaşımındaki tüm zorluklara rağmen Ruslar Antalya'da ikinci büyük pazar durumuna geldi. Bu karşılıklı bağımlılık ilişkisi hem Rusya'nın hem de Türkiye'nin faydasına. Türkiye'ye giden tatilciler yüksek kalitede tatil yaparken, turizm endüstrisi de büyük satışlar ve karlar elde ediyor. Ayrıca hem TÜRSAB hem de ATOR üyesi olan ANEX Tour, PEGAS Touristik, Coral Travel gibi tur operatörlerinin Rusya'da kendilerini güvende ve rahat hissettiklerini de hatırlatmak isterim.

2022 yılında Rusya'nın Türkiye destinasyonunda 2021 rakamlarını geride bırakacağını tahmin ediyoruz. 2023 sezonu için ise hava ulaşımı kritik öneme sahip. Ama bizim açımızdan diğer önemli bir nokta Türkiye'nin Antalya, İstanbul ve Ege kıyıları dışında kalan yerlerini de Rusya pazarına açarak Rusların Türkiye'deki seyahat coğrafyasını genişletmek. Rusların gideceği destinasyon sayısının sınırlı olmasından dolayı, Türkiye'de sadece plaj tatili değil diğer turizm çeşitleri de başarılı olacaktır. Farklı turizm segmentlerine ivme kazandırmak da bizim elimizde.

İNGİLTERE SEYAHAT ACENTALARI CEO'SU / MARK TANZER: ÖNÜMÜZDEKİ 50 YILDA DA TÜRSAB'A BAŞARILAR DİLİYORUZ

İngiltere Seyahat Acentaları Birliği (ABTA) olarak TÜRSAB'ın 50. kuruluş yıl dönümünü kutluyoruz. TÜRSAB, Türkiye'nin İngiliz turistler için önemli bir destinasyon haline geldiği periyotta Türkiye ile İngiltere arasındaki turizm ilişkilerinin gelişmesinde önemli bir rol oynadı. ABTA olarak TÜRSAB'a önümüzdeki 50 yılda da başarılar diliyoruz ABTA ile TÜRSAB arasındaki güçlü ilişkilerin devamını temenni ediyoruz.

HAKAN EĞİNLİOĞLU / TUREB YÖNETİM KURULU BAŞKANI: TÜRSAB'IN MESLEKİ DİSİPLİN VE ETİK KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

Turizm sektörünün en önemli bileşenlerinden biri olan seyahat acentelerinin örgütlü yapısı TÜRSAB'ın 50. yılını kutluyorum. Bir mesleğin icra edilmesinde en büyük güvence ve önem meslek kuruluşlarıdır. Yasal korunmanın yanında mesleğin sorunlarının çözümünde, hak ve çıkarların hukuki düzlem üzerinde savunulmasında, mesleki disiplin ve etik anlayışın yerleşmesinde, kalitenin yükselmesinde bir meslek kuruluşu olarak TÜRSAB'ın çalışmalarının sürdüğünü görüyoruz. Turizm sektörünün bir başka bileşeni olarak biz profesyonel turist rehberleri de, üst birliklerimiz TUREB ve TÜRSAB da birbirinin haklarına saygı göstererek birlikte, diğer sektör bileşenlerinin de katkısı ile turizmimizi hak ettiği en iyi yerlere taşıyacağımıza inancım tam. 50. kuruluş yıl dönümü dolayısıyla TÜRSAB tekrar kutlar, başarılarının devamını dilerim.

TÜRSAB'da turizmin rotasını uzmanlar çiziyor!

İhtisas komitelerinin 50. yıl mesajları...

Turizmin farklı kulvarlarında uzmanlaşan seyahat acentaları TÜRSAB bünyesinde ihtisas alanlarına özel çalışma gruplarıyla faaliyetlerini sürdürüyor. Kendi segmentinde iş hacmini büyütmek isteyen seyahat acentaları 16 ihtisas başkanlığı ile birlik bünyesinde ülke turizmi için çabalıyor. Sağlık Turizmi, Dış Turizm, Alternatif Turizm, Gastronomi Turizmi, Incoming, Havayolu Bilet Satış ve IATA, İç Turizm, Karayolu Turizmi, Kruvaziyer Turizmi, Kültür Turizmi, MICE, Av Turizmi, TOAR, Spor Turizmi, Hac ve Umre ve Yat Turizmi başlıklarında çalışmalarını sürdüren TÜRSAB İhtisas Başkanlıkları son yıllarda teşkilatın öne çıkan bileşenleri arasında yer alıyor. The Voice of Travel, ihtisas komitelerinin başkanlarıyla 50. yılı konuştu.

HAVAYOLU BİLET SATIŞ VE IATA İHTİSAS BAŞKANI NUMAN OLCAR: TÜRSAB BİR OKUL VE SEKTÖRÜN ANA LOKOMOTİFİ

"TÜRSAB'ın 50. yılını kutlamanın haklı gururunu bu değerli kurumun bir üyesi olarak yürekten yaşıyorum. 50 yıllık bir yolun neredeyse 35 senesinde bizzat görevler alarak, sektörel paylaşımlar yaparak hem katkı koydum hem de diğer katkı koyanlardan yararlandım. TÜRSAB halen Türkiye Cumhuriyeti'nin en nadide ve fonksiyonel kurumlarından olup yıpratılma gayretlerine maruz kalsa da kuşkusuz sektörün ana lokomotifidir. Aslında bir okul olan TÜRSAB, özellikle ihtisaslaşmış çalışma grupları ile de her konuyu detaylıca irdeleyen, geliştiren ve sonuçlarını tüm sektörle paylaşan bir kurum konumundadır. Geçmiş 50 yılda gerek fiziki gerek eğitimsel örnekleri ve eserleri sadece ülkemizde değil içinde bulunduğum ve gözlemlediğim muhtelif uluslararası meslek örgütleri nezdinde de bir örnek teşkil etmektedir. Bugün ülkemizin turizmde gelmiş olduğu nokta TÜRSAB'ın bundan önceki 50 yıllık süresince inkâr edilemeyecek çaba ve mevcudiyetinin eseridir. TÜRSAB'ın uluslararası platformlarda mevcudiyeti, temsiliyeti ve tanıtımı bugün ülkemizin ilk 6 destinasyon arasında bulunmasında en önemli etkidir. Tüm bu süreçlerde bir üyesi olarak yararlandığım TÜRSAB'ın şahsıma ve firmama katkıları için müteşekkirim.. Nice 50 yıllara."

INCOMING TURİZMİ İHTİSAS BAŞKANI AYLİN ÖZSVAĞ: TÜRSAB'DAN ÇOK ŞEY ÖĞRENDİM

"TÜRSAB ile aynı zamanda 50. yaşımı kutluyor olmak ve özellikle bu dönemde Incoming İhtisas Başkanı olarak görev yapıyor olmak farklı bir duygu; bir gurur yaşattı bana. TÜRSAB'ımıza daha nice 50 yıllar diliyorum. El birliği ile bu güzide kurumu ayakta tutmak için çaba göstermeliyiz. 31 yıllık turizm hayatımın 15 yılını TÜRSAB çatısında farklı görevlerle geçirmiş biri olarak diyebilirim ki burada çok şey öğrendim ve halen öğrenmeye devam ediyorum. Bu mesleği sürdürdükçe de bu böyle devam edecek. Mesleğimizin o kadar çok derinlikleri ve detayları var ki her yeni gün yeni bir şey ile karşılaşıyor, çözüm bulmaya çalışıyoruz. Her zaman bunu istediğimiz seviyede başaramıyorsak da bu uğurda canla başla çalışma azmimizden vazgeçmiyoruz. Turizm hayat demek ve dolayısıyla hayatımız kadar da renklidir, çeşitlidir ve bir o kadar da zordur. Keşke tüm turizm paydaşları enerjilerini birbirleri ile kısır çekişmelere değil, el ele ülke turizmimizin daha ileriye taşımaya odaklansalar. Ama bu mesleğe gönül vermiş biri olarak ne bugün ne de yarın mesleğimden ve TÜRSAB'ımızdan asla vazgeçmeyeceğim."

ALTERNATİF TURİZM İHTİSAS BAŞKANI MUSTAFA DEMİR: BAŞARI İÇİN VAR GÜCÜMÜZLE ÇALIŞACAĞIZ

"50 yıllık bir çınarın dalı olmaktan onur duyuyoruz. Birlikten güç doğar mantığı ile 12 bin seyahat acentasının bir araya geldiği kurumumuzun ilelebet daim ve başarılı olması için var gücümüzle çalışacağız. Birliğimizin varlığını, önemini doğa ve macera turizminin gelişmesinin önünde engel olan mevzuatların kaldırılmasında gösterdiği desteklerle hissediyoruz. Pandemide artan doğa turizmi taleplerinin, günün koşullarına göre regüle edilmesinde, bakanlıklar ile yoğun temas kurulması gerekiyor ve bu konuda TÜRSAB'ın gayretlerini, takdirle ile karşılıyoruz."

TOAR İHTİSAS BAŞKANI BÜLENT BEK: 50 YIL TURİZME ADANMIŞ BİR ÖMRÜ İFADE EDER

“100 yıla gelmiş Cumhuriyet tarihimizde TÜRSAB’ın 50. yılı tamamlaması çok önemli bir değerdir. 50 yıllık süreyi söylemek bir çırpıda kolay fakat üzerinde biraz durup derinlemesine düşündüğümüzde hayli uzun bir süre olduğunu siz de anlayabilirsiniz. Bu 50 yıl, geçmişten günümüze TÜRSAB’a hizmet vermiş binlerce insanın emeklerini, çabalarını, hayallerini, milyonlarca mesai saatini, yapılanları, yapılamayanları kısacası turizme adanmış bir ömrü ifade eder. Ülkemizde şirketlerin ömrünün ortalama 5-15 yıl, aile şirketlerinin ise 25-30 yıl gibi süreler olduğunu, 50 yıl içinde 4 farklı kuşağın geçiş yaptığını düşündüğümüzde TÜRSAB’ın 50 yaşını kutlamasının ne kadar uzun bir süre olduğunu görebilirsiniz. Bu süre içerisinde üyelerinin büyük çoğunluğunun yenilendiğini, turizm sektörünün hızla gelişerek her 10-20 yıllık periyotlarda çağ atladığını da hesaba kattığımızda bu 50 yıl müthiş bir insan gücü ve tecrübe döngüsünü de ifade eder. TÜRSAB’ın 50 yıllık ömrü; aynı bir buzdağı gibi su üstünde görünün TÜRSAB’ın yönetimleri ve profesyonel kadrosunun birikimlerini, binlerce seyahat acentası üyesinin tecrübesini, birikimini, hayallerini taşımaktadır. Turizmin doğasında bulunan değişim, gelişim ve yenilenme arzusunun tecrübe ile harmanlanması gerekliliği nedeniyle; TÜRSAB, gençlik iksiriyle her yıl aşılana yaşlı bir çınar gibi ömrüne devam etmektedir. Daha nice 50 yaşlarını kutlamasını arzu ettiğimiz, bu köklü kurumun üyesi olan her seyahat acentası meslektaşımın da onur ve gurur duyduğuna eminim.”

KRUVAZİYER İHTİSAS BAŞKANI ERCAN ABİTAĞAOĞLU: 50 YILDA BİRLİKTE GÜÇLÜ OLMANIN ÖNEMİNİ GÖRDÜK

“Yarım asır önce kurulan ve Türk turizminin gelişimi için sayısız projeye imza atmış köklü meslek birliğimize bağlı tüm seyahat acentalarının gururla büyük bir mutluluk paylaştığına eminim. “Birlikten kuvvet doğar” cümlesinin ne kadar doğru olduğunu hep beraber gördük. Birliğe üye tüm acentaların ortak menfaatlerinin korunması, kaçak faaliyetlerin engellenmesi ve sektördeki hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik faaliyetleri ile birliğimizin ne kadar önemli bir kurum olduğunu geçen 50 yılda gördük ve yaşadık. Birliğimize sahip çıkmak ve nice 50 yıllara başarı ile taşımak en önemli görevimiz olacaktır. Doğru bilinen yanlışları düzeltmek, turizm ve turizmciyi doğru tanımak, sürdürülebilir turizmi anlatmak, ayrıca doğru hizmet vermek için eğitmek ve eğitilmek mesleğimiz için asıl olandır. Tek tek çözümler üretmek için çabalarken birlikte en doğrusuna karar vermek her zaman başarıyı getirmiştir.

TÜRSAB çatısı altında yaptığımız toplantılarda işte tam olarak bunu öğrendik. Gelecek yıllarda da bizi bekleyen olumsuzluklara karşı çaresiz olmayacağımızı çok iyi biliyorum. Çünkü biz birlikte güçlüyüz.”

SAĞLIK TURİZMİ İHTİSAS BAŞKANI ZEYNEP HALE YENİCE: ÖRGÜTÜMÜZ EN BÜYÜK GÜCÜMÜZ

“Biz seyahat acentalarının faaliyetlerini gerçekleştirilebilmesi için 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu çerçevesinde kurulmuş olan meslek örgütümüz TÜRSAB’ın 50. yılı tüm meslektaşlarımıza kutlu olsun. Üyelerine verdiği desteklerle yanında olan meslek örgütümüz en büyük gücümüz olup yarım asırlık süreçte turizm sektöründeki çalışmalarıyla ulusal ve uluslararası platformlarda bizlerin daha etkin ve güçlü bir rol almalarını sağlamıştır. Birliğimizden aldığımız güçle kendimize görev edindiğimiz ve alanımızda yaptığımız her türlü çalışmayla

ülkemi hem içeride hem de dünyada TÜRSAB’ın adına yakışır şekilde mücadelede canla başla yapıyoruz. Bir parçası olmaktan mutluluk duyduğum Birliğimizin, bulunduğu pozisyonda tüm yetkiye haiz ve söz sahibi olması açısından gelecekteki faaliyetlerinde yer almak ve bu faaliyetlere bizzat katkıda bulunmak benim için büyük bir kıvanç kaynağı. Sağlık Turizmi İhtisas Başkanı olarak ülkemizde tüm turizm çeşitlerinin tanınması ve geliştirilmesi, hizmet standartlarının yükseltilmesi adına yürütülen tüm çalışmalar için Başkanımız nezdinde tüm emek verenlere canı gönülden teşekkürlerimi iletmek isterim.”

KÜLTÜR TURİZMİ İHTİSAS BAŞKANI ÖZDEMİR SÖZMEN: BİRLİĞİMİZ SEKTÖRE LİDERLİK EDİYOR

1618 sayılı Yasa ile Türkiye Seyahat Acentaları Birliği’nin kurulmasından beri geçen 50 senenin sorumluluğu ve Türk turizmine hizmet verenlerin şerefine Kültür Turizmi İhtisas Başkanı olarak şunları aktarmak isterim: “Seyahat acentaları turizmin gelişmesinde, kültürel değerlerin ön plana çıkarılmasında, yurt içi ve yurt dışında ülkenin tanıtımında önemli rol oynuyor. Kültür turizminin önem kazanmasında, tanıtımda doğru bilginin turistlere iletilmesi, gerekli kriterlerin uygulanması, geniş kitlelere turizm bilincinin, kültür değerlerin aktarılması noktasında Türkiye Seyahat Acentaları Birliği sektöre liderlik ediyor. Birliğimiz kültürel turistik değerlerin korunması ve kültür turizminin geliştirilmesinde önemli misyonlar üstlenmiş durumda. Türkiye’ye yabancı turistlerin gelmesinde yaklaşık yüzde 80’lik pay seyahat acentalarına aittir. İşte bu kadar etkili olan birliğimizin resmi kuruluşunun 50. yıldönümünü içtenlikle kutluyorum.”

TÜRSAB çalışanları TÜRSAB'ı anlattı...

50 YILLIK KURUMUN PARÇASI OLDULAR

Turizmde 50 yıllık başarı hikayesi olan TÜRSAB'ın bugünlere gelmesinde 'Seyahat Acentaları' için üretkenlerin payı çok büyük. TÜRSAB'ın kadrosunda uzun yıllar çalışan da bir yıl önce görev alan da aynı heyecan ve tutkuyla ülke turizmini tanıtmak, büyütme için özveriyle çalışıyor. Peki 50 yıllık bir kurumun parçası olmak ne ifade ediyor? The Voice of Travel, yeni yaşını kutlayan yarım yüzyıllık meslek örgütünü bir de çalışanlarına sordu.

EROL BEŞE / DENETİM DİREKTÖRÜ

Uzun yıllar hizmet ettiğim kamu sektöründen 2019 yılı itibarıyla emekli olup TÜRSAB ailesine katıldım. Gönlü geniş bu ailenin ferdi olmaktan onur duymakla birlikte, ülke turizmine ve birlik üyelerine, kazandığım bilgi ve tecrübe birikimini aktarma heyecanımı destekleyen herkese müteşekkirim.

FATİH GÖNÜL / AR-GE MÜDÜRÜ

Türkiye'nin en köklü turizm meslek örgütü TÜRSAB'da, 10 yıla yakın süreden bu yana çalışıyor olmak benim için büyük gurur. Geçmiş yıllarda çok değerli isimlerin görev aldığı Ar-Ge Departmanı'nda ekip arkadaşlarımla birlikte üstlendiğimiz sorumluluğun bilincinde olarak çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Yaptığımız araştırmalar ve hazırladığımız raporlarla seyahat acentalarımızı ve turizm sektörümüzü aydınlatmayı, geleceğine ışık tutmayı amaçlıyoruz.

MERAL KÜLEKÇİ / TÜKETİCİ ŞİKAYETLERİ UZMANI

25 yıldır içinde bulunduğum TÜRSAB ailesinin bir parçası olmaktan her zaman onur duydum. Bu süre içerisinde kurumdan edindiğim eşsiz bilgi birikimi ve tecrübe, mesleki gelişimimin yanında yaşamımın da her alanına ışık tutan bir kılavuz oldu ve olmaya da devam ediyor. Buna katkı sağlayan değerli yöneticilerime ve çalışma arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

ENGİN EMANET / ASYA BTK UZMANI

50. yaşını kutlayan TÜRSAB'ın son 20 yılına eşlik etmenin gururunu yaşıyorum. TÜRSAB'da çalışmak, bilgi ve kültür düzeyimi artırdığı gibi özgüvenimi geliştirerek sosyal ilişkilerimin daha sağlıklı ve düzeyli hale gelmesine vesile oldu. Turizm sektörümüzün en önemli kurumlarından TÜRSAB'da çalışarak ülkemize de fayda sağladığımıza inanıyorum. Nice yıllara TÜRSAB. İyi ki varsın.

İBRAHİM ÜSTÜN / DENETİM BÖLGE YÖNETİCİSİ

Bundan 17 yıl önce kapısından girdiğim TÜRSAB ile bugünkü TÜRSAB arasında çok fark bulunuyor. Bugün kendimi bir parçası hissettiğim TÜRSAB, herkesin kendini geliştirebileceği ve gerçekleştirebileceği bir okul oldu. Böylesine yetenekli ve kendini işine adanmış profesyonellerle aynı çatı altında olmaktan büyük onur duyuyorum. Nice 50 yıllara.

ŞÜKRÜ ELMAS / İNSAN KAYNAKLARI YÖNETMENİ

20 yıl bilfiil aynı heves ve mutlulukla hizmet ettiğim TÜRSAB ailesinin çalışanı olmaktan mutluluk duyuyorum. TÜRSAB meşalesinin yeni nesillere ışık tutmaya devam edeceği inancıyla, sektörün öncü kurumu olan Birliğimizin nice güzel 50 yıllar geçirmesini diliyorum.

ÇAĞLA ELHAN / YÖNETİCİ AVUKAT

2012 yılından beri içinde bulunduğum TÜRSAB ailesinin bir parçası olmaktan her zaman onur duyduğum. Bu süreçte hukuk alanında tüm üyelerimize destek vermenin yanı sıra seyahat acentalığı mesleğini savunmanın da gururunu yaşıyorum. Yarım asrı geride bırakan Birliğimize katkı sağlayıp değer katabildiysem ne mutlu bana. Nice 50 yıllara...

EROL ÇULHACI / TÜRSAB TV MÜDÜRÜ

20 yıllık televizyon kariyerimden sonra 5 yıldır TÜRSAB'da çalışıyorum. Seyahat acentalarının görsel medyadaki güçlü sesi olması amacıyla kurulan TÜRSAB TV'nin kuruluş aşamasında görev almak gurur verici bir deneyim oldu. Dijitalleşen yeni dünyada, ekip olarak sektörümüzün bu sürece adapte olmasına katkı sunmaya çalışıyoruz. Birliğimizin 50. yaş kutlu olsun.

TUNA YILMAZTÜRK / ACENTA SİCİL DİREKTÖRÜ

Seyahat acentalığı mesleğinde 25 yılı geride bıraktıktan sonra TÜRSAB ailesine dahil oldum. 50'nci yaşına giren Birliğimizin yarattığı kültürün tüm sektöre etki etmesi beni de çok etkiledi. Bu kurumda yıllarca meslektaşım olan üyelerimize hizmet etmek ve sorunlarına çözüm geliştirmek benim için çok önemli bir deneyim oldu. TÜRSAB'da olmanın gururunu yaşıyorum.

SERKAN TAHMAZ / İLETİŞİM VE MEDYA MÜDÜRÜ

ATV Haber, Habertürk, Kanal D Haber gibi medya kuruluşlarının haber merkezlerinde 27 yıl çalıştım. 2021 yılında TÜRSAB ailesine, Bilgi Teknolojileri ve Medya İletişimi Grup Başkanlığı ekibine dahil oldum. Turizm sektörü açısından böylesine büyük ve etkin bir kurumda çalışmaktan mutluyum. Türkiye'nin turizm potansiyelini dünyaya tanıtan, ülkemize döviz kazandıran seyahat acentalarımızın çabalarını basına duyurmak bana gurur veriyor.

KAYHAN AKYÜZ / KURUMSAL İLİŞKİLER MÜDÜRÜ

2019 yılında bünyesine katıldığım ve çalışma hayatımın her anından keyif aldığım TÜRSAB'da 4 yılı geride bıraktım. Etkin ve saygın bir ekiple harika işler başardığımızı inandığım Kurumsal İlişkiler Departmanı'nda olmak ve 50'nci yaşını kutlayan köklü bir Birlik'te çalışmaktan son derece mutluluk duyuyorum.

MELİKE GÜRBÜZ / TRAKYA TEMSİL KURULU UZMANI

Turizmin en önemli kurumlarından biri olan TÜRSAB'da çalışmak benim için onur verici. Özellikle Bölge Temsil Kurulu çalışanı olarak bölgeye değer katan projelerde yer almaktan ve tanıtımına katkıda bulunmaktan dolayı mutluluk duyuyorum.

GÖKHAN ERSEN / SATINALMA DİREKTÖRÜ

Son derece dinamik ve inovatif bir sektör olan turizmin lider kuruluşu TÜRSAB'da çalışmak, biz çalışanların her an aktif, çevik ve yeniliklere açık olmasını beraberinde getiriyor. Çalışanlar için bazen zorlayıcı olabilen bu süreç, aynı zamanda TÜRSAB'da çalışmanın en keyifli yanlarından biri. Güçlü kurumsal yapısıyla 50 yılı geride bırakan Birliğimizin, nice 50 yılları kucaklaması dileğiyle.

CEMAL SERTDEMİR / MUHASEBE YÖNETMENİ

Uzun yıllar farklı seyahat acentalarında görev aldıktan sonra 2018 yılında bünyesine katıldığım TÜRSAB, bana çok şey kattı. Bu dört yıllık süreçte en üst kademesinden en alt kademesine kadar tüm TÜRSAB ekibinin büyük bir özveriyle sektörün gelişimi için nasıl çaba sarf ettiğini birebir gördüm. Ben de bu büyük ailenin parçası olmaktan büyük gurur ve mutluluk duyuyorum.

TÜRSAB AVANTAJ KART FIRSATLARIYLA SİZLERİ BEKLİYOR

TÜRSAB

Kart'ınızı Mobil
Cihazınızdan da
Kullanabileceğinizi
Biliyor Muydunuz?

50 TÜRSAB

Üyeleri ve sektörün gelişimi için çalışıyor

TÜRSAB'IN MOTTOSU HİZMET

Eğitimden araştırmaya, iletişimden dijital dönüşüme kadar tüm üyeleri ve turizm sektörünün gelişimi için önemli çalışmalara imza atan TÜRSAB, sorun çözmeye odaklı, şeffaf ve eşit hizmet anlayışıyla kaliteden ödün vermeden ilerliyor.

Çağın standartlarına uygun olarak kaliteye ve kurumsallaşmaya önem veren TÜRSAB, 50. yılda bu konuda hedeflerine ulaşmanın haklı gururunu yaşıyor. Bağımsız denetim kuruluşu olan Türk Loydu Vakfı tarafından yapılan ve birimlerin tamamını kapsayan dış denetimleri başarıyla tamamlayarak ISO 9001-2015 Sertifikası almaya hak kazanan Birlik, “Toplam Kalite Yönetimi” anlayışının sürekliliğini sağlamayı ve bu anlayışı yaygınlaştırmayı amaçlıyor.

Bünyesinde görev alan personelin seçiminde liyakati esas alan; tüm üyelerine şeffaf ve eşit hizmet anlayışıyla hareket eden TÜRSAB, mesleki eğitimden araştırma ve geliştirmeye (Ar-Ge) kadar gerçekleştirdiği çalışmalarla geleceğe emin adımlarla ilerliyor. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalardan öne çıkanlar ise şöyle:

TÜRSAB Akademi

Seyahat acentelerine donanımlı insan kaynağı sağlamak amacıyla 2016 yılından bu yana faaliyetlerini sürdüren TÜRSAB Akademi, turizm seyahat işletmelerini, çalışanları, okulları ve öğrencilerini tek bir çatı altında birleştirerek, tüm acentelerin iş gücü kaynağını geliştirmeyi hedefliyor. Bu çerçevede Türkiye'nin önemli üniversitelerinin turizm akademisyenlerinin yer aldığı TÜRSAB Akademik Kurulu ile birlikte sektörü ve mesleği yakından ilgilendiren

konulardan oluşan e-egitim programları hazırlandı. Biletme İşlemleri, Destinasyon Oluşturma ve Destinasyon Pazarlaması, Etkili ve Kurumsal İletişim, İş Hayatında Farklı Kuşakların Yönetimi, Turizmde Dijital Dönüşüm ve Teknolojik Yenilik

Yönetimi, Turizm İşletmelerinde Finansal Yönetim, Turizm Muhasebesi, Turizm Pazarlaması, Turizmde Yeni Trendler, TÜRSAB & UNDP İş Birliği Çerçevesinde “Sürdürülebilir Turizm Giriş”, Vize Hizmetleri Yönetimi, eğitim başlıklarından sadece birkaçı. Ayrıca Enformasyon Memurluğu Sınavı ve Yabancı Dil Sınavı için online hazırlık eğitimlerini adayların erişimine açan TÜRSAB Akademi’de bu sınavlarla ilgili konu özetleri, konu anlatımlı videoların yanı sıra deneme sınavları online görüntülenebiliyor.

TÜRSAB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Turizm meslek liselerini Türkiye genelinde yaygınlaştırmak, sektörün gereksinim duyduğu nitelikli personeli yetiştirmek için 2005 yılında Ankara’da kurulan Özel TÜRSAB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nde Konaklama ve Seyahat Hizmetleri ile Yiyecek ve İçecek Hizmetleri olmak üzere iki bölümde eğitimler veriliyor. Alanında uzman öğretmen kadrosunun yanı sıra derslerde üst düzeyde mesleki bilgilerin öğrencilere aktarıldığı lisede, ileri düzeyde yabancı dil öğretiliyor. Lisede okurken Türkiye’nin önde gelen otelleri, restoranları ve seyahat acentalarında staj yapma fırsatı elde eden öğrenciler, okulun düzenlediği mesleki inceleme gezileri sırasında da uygulamayı yerinde görerek, teknik becerilerini geliştirme olanağına sahip oluyorlar.

TÜRSAB Sınav ve Belgelendirme Merkezi

Turizmde teknik ve mesleki alanlarda ulusal yeterliliklerin esaslarını belirlemek; denetim, ölçme ve değerlendirme, belgelendirme ve sertifikalandırmaya ilişkin faaliyetleri yürütmek amacıyla kurulan TÜRSAB Sınav ve Belgelendirme Merkezi (SBM), turizmin her alanında sertifika sınavlarıyla binlerce genç turizmciyi sektöre kazandırıyor. Türkiye Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) ve Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından Sınav ve Belgelendirme Kurulu olarak akredite edilip yetkilendirilen TÜRSAB SBM'de, seyahat acentalarında çalışan ve çalışmak isteyen personelde aranan "Mesleki Yeterlilik Belgesi"nin alınmasını sağlayan sınav da gerçekleştiriliyor.

TÜRSAB Rota

Hızla değişen ve gelişen dünyada Türkiye'nin ve turizm sektörünün büyümesine yönelik dev bir dijital dönüşüm projesi olarak hayata geçirilen TÜRSAB ROTA'da sisteme dahil olan tüm üyeler, tek tıkla binlerce acentanın tur paketine ulaşabildiği gibi kendi ürünlerini bu platforma kolayca yükleyebiliyorlar. İç turizm dinamiklerini canlandırmak ve 12 aya yaymak adına önemli bir adım olan platformla, hem üye seyahat acentaları kendi aralarındaki iş birliği olanaklarını artırırken hem de tüketicilere acentalar aracılığıyla yepyeni turizm rotaları sunuluyor.

TÜRSAB TV

Ağırlıklı olarak seyahat acentacılığı mesleğine özel yayın yapan, turizmle ilgili güncel gelişmelerin yer aldığı TÜRSAB TV, Youtube kanalı üzerinden ve TÜRSAB'ın resmi sitesi tursab.org.tr üzerinden izlenebiliyor. TÜRSAB TV'de yayımlanan yüzlerce program ve oturum, 4,5 milyonu aşkın tekil izlenme sayısına ulaşırken, tüketicileri seyahatlerini, TÜRSAB belgeli seyahat acentalarından satın almalarını teşvik etmeye yönelik hazırlanan videolar da dijital mecralar üzerinden 1 milyondan fazla kişiye ulaştırıldı.

TÜRSAB Yazılımı

TÜRSAB, seyahat acentalarının rezervasyon, raporlama ve müşteri bilgileri gibi işlemlerini rahatlıkla sürdürebilmelerini sağlayacak yeni bir yazılım programı geliştirdi. Birçok seyahat acentası program maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle Excel, Word gibi ofis uygulamaları üzerinden işlerini yürütmeye çalışırken online veri bankası,

satış raporlama gibi verilere kolaylıkla ulaşamamakta. Bu sorunu çözmek için hayata geçirilen TÜRSAB Acenta Yazılımı'na TÜRSAB Online üzerinden acenta kodu alınarak www.tursabyazilim.org adresinden ulaşılabilir. Yazılım aynı zamanda tüm cep telefonlarıyla da uyumlu çalışıyor.

TÜRSAB Ar-Ge Birimi

Turizm sektörünün gelişmesine yönelik girişimleriyle öne çıkan TÜRSAB, gerek ulusal gerekse de uluslararası düzeyde sektörün geleceğini ortaya koyan araştırmalar yapıyor ve raporlar hazırlıyor. TÜRSAB yönetimi ve üyelerin yanı sıra resmi kurumlardan, akademik camiadan ve medya kuruluşlarından gelen talep ve öneriler doğrultusunda Ar-Ge Birimi tarafından kısa sürede oluşturulan veriler sayesinde sektöre yönelik doğru kaynağa kolayca ulaşılabilir.

50 YILDA KİMLER GELDİ, KİMLER GEÇTİ...

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği, kuruluşundan bu yana 25 tane olağan, 2 tane de olağanüstü genel kurul yaptı. Bu genel kurullarda 27 yönetim kurulu oluştu. Birliğin ilk başkanı Ergun Göksan, son başkanı ise Firuz Bağlıkaya oldu.

TÜR SAB tarihinde en uzun başkanlık yapan isim 10 dönemle Başaran Ulusoy olurken, onu 6 dönemle Talha Çamaş, üçer dönemle de Bahattin Yücel, Özcan Yuvalı ve Firuz Bağlıkaya takip etti. Ferit Epikmen'in ise pek çok defa yönetim kuruluna girdiği dikkatlerden kaçmadı. İşte kuruluşundan bu yana TÜR SAB'da görev yapan yönetim kurulu üyeleri ve başkanları:

03.07.1973

1. Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Ergun Göksan - Başkan
Fikret Ervardar - II. Başkan
Ferit Epikmen - Sayman Üye
Çetin Kayra - Üye
Gencer Koyuncuoğlu - Üye
Haluk Durukal - Üye
Ziya Algar - Üye
Metin Sayalı - Üye
Cemal Özcivelek - Genel Sekreter

24.02.1975

1. Olağanüstü Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Metin Sayalı - Başkan
Özcan Yuvalı - II. Başkan
Ferit Epikmen - Sayman Üye
Jak Kasar - Üye
Bogaç Yar - Üye
Orhan Sulayıcı - Üye
Halit Cura - Üye
Çetin Saraç - Üye
Çetin Kayra - Genel Sekreter

29.10.1975

2. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Metin Sayalı - Başkan
Özcan Yuvalı - II. Başkan
Ferit Epikmen - Sayman Üye
Çetin Saraç - Üye
Halit Cura - Üye
Orhan Sulayıcı - Üye
Jak Kasar - Üye
Ersan Atsür - Üye
Çetin Kayra - Genel Sekreter

20.02.1977

2. Olağanüstü Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Aydın Turaman - Başkan
Cemal Özcivelek - II. Başkan
Yusuf Duru - Sayman Üye

Selahattin İrdelp - Üye
Özcan Yuvalı - Üye
Yasan Sobutay - Üye
Erol Doktoroglu - Üye
Safa Akter - Üye
Somer Özkök - Genel Sekreter

04.12.1977

3. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Özcan Yuvalı - Başkan
Güng.r Su - II. Başkan
Mete Kuranel - Sayman Üye
Kazım Keser - Üye
Halit Cura - Üye
Ömer Balkan - Üye
Oktay Nalçaoglu - Üye
Ertugrul Cura - Üye

03.12.1979

4. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Özcan Yuvalı - Başkan
Kazım Keser - II. Başkan
Bülent Öktem - Sayman Üye
Özden .zibilün - Üye
Galip Onay - Üye
Bahattin Yücel - Üye
Oktay Alpin - Üye
Selahattin İrdelp - Üye
Erhan Atsür - Genel Sekreter Erhan
Atsür - Genel Sekreter

07.12.1981

5. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Özcan Yuvalı - Başkan
Kazım Keser - II. Başkan
Bülent Öktem - Sayman Üye
Özden .zibilün - Üye
Yusuf Duru - Üye
Başaran Ulusoy - Üye
Bahattin Yücel - Üye
Abdurrahman Çevik - Üye
Oktay Alpin - Genel Sekreter

27.02.1984

6. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Bahattin Yücel - Başkan
Oktay Isıl - II. Başkan
Ali Korur - Sayman Üye
Ferit Epikmen - Üye
Süleyman Esen - Üye
Yusuf Duru - Üye
Muktedir Ballı - Üye
Karel Dutilh - Üye
Caner Saka - Genel Sekreter

16.11.1985

7. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Bahattin Yücel - Başkan
Ferit Epikmen - II. Başkan
Ali Korur - Sayman Üye
Karel Dutilh - Üye
Muktedir Ballı - Üye
Yusuf Duru - Üye
Süleyman Esen - Üye
Sülha Uyar - Üye
Caner Saka - Genel Sekreter

19.10.1987

8. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Ferit Epikmen - Başkan
Yusuf Duru - II. Başkan
Sülha Uyar - Sayman Üye
Ahmet Bozkurt - Üye
Süleyman Esen - Üye
Muktedir Ballı - Üye
Karel Dutilh - Üye
Hüseyin Kurtogulları - Üye
Caner Saka - Genel Sekreter

28.10.1989

9. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Bahattin Yücel - Başkan
Muktedir Ballı - II. Başkan
Safa Akter - Sayman Üye
Karel Dutilh - Üye
Ferit Epikmen - Üye
Hüseyin Kurtogulları - Üye
Yasar Sobutay - Üye
Sinan Kocapınar - Üye
.mür Çağlar - Genel Sekreter

16.10.1991

10. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Başaran Ulusoy - Başkan
Muktedir Ballı - II. Başkan
Sinan Kocapınar - Sayman Üye
Karel Dutilh - Üye
Ferit Epikmen - Üye
Hüseyin Kurtogulları - Üye
Süleyman Esen - Üye
Sülha Uyar - Üye
Talha Çamas - Genel Sekreter

05.12.1993

11. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Talha Çamas - Başkan
Karel Dutilh - II. Başkan
Çetin Gürcün - Sayman Üye
Başaran Ulusoy - Üye
Süleyman Esen - Üye
İhsan Mahmutogulları - Üye
Demir Ünsal - Üye
Sinan Kocapınar - Üye
Sülha Uyar - Genel Sekreter

06.12.1995

12. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Talha Çamas - Başkan
İhsan Mahmutogulları - II. Başkan
Çetin Gürcün - Sayman Üye
Nuri Uygun - Üye
Ahmet Deger - Üye
Sülha Uyar - Üye
Nizamettin Sen - Üye
Levent Demiraglı - Üye
Cemil Baykal - Genel Sekreter

07.12.1997

13. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Talha Çamas - Başkan
Cenap Aybay - II. Başkan
İhsan Mahmutogulları - Sayman Üye
Nizamettin Sen - Üye
Nuri Uygun - Üye
Erdogan Özogul - Üye
Ahmet İhsan Özatacan - Üye
Cihat Peker - Üye
Çetin Gürcün - Genel Sekreter

04.12.1999

14. Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Başaran Ulusoy - Başkan
Hülya Aslantas - II. Başkan
Halit Tekin - Üye
Talha G.rgülü - Üye
Semih Selimoğlu - Genel Sekreter
Mustafa Altıparmak - Üye
Rıza T. Epikmen - Üye
Inci Tan - Üye
Mustafa Kutluoğlu - Sayman Üye

10.11.2001

15. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Başaran Ulusoy - Başkan
Hülya Aslantaş - II. Başkan
Mustafa Kutluoğlu - Sayman Üye
Mustafa Altıparmak - Üye
Inci Tan - Üye
Talha Görgülü - Üye
Semih Selimoğlu - Üye
Halit Tekin - Üye
Rıza T. Epikmen - Genel Sekreter

06.12.2003

16. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Başaran Ulusoy - Başkan
Rıza Tr. Epikmen - II. Başkan
Mustafa Kutluoglu - Sayman Üye
Feyyaz Yalçın - Üye
A. Serdar Kırım - Üye
Günnur Özalp - Üye
Seref Sevi - Üye
Ertugrul Karaoglu - Üye
Firuz B. Bağlıkaya - Genel Sekreter

TÜRSAB'ın kuruluşunda ve ilk yönetimlerinde görev alan üyelerin bir bölümü: Ayaktakiler soldan sağa, Boğaç Yar, Jak Kasar, Metin Sayalı, Halit Cura, Orhan Sulayıcı, Erdogan Tuncer, Özcan Yuvalı. Önde oturanlar soldan sağa, Çetin Saraç, Çetin Kayra, Ferit Epikmen

19.11.2005

17. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Başaran Ulusoy - Başkan
T. Rıza Epikmen - II. Başkan
Feyyaz Yalçın - Sayman Üye
Ertugrul Karaoglu - Üye
Serhad Uslan - Üye
Seref Sevi - Üye
Bülent Katkık - Üye
Günnur Özalp - Üye
Firuz B. Bağlıkaya - Genel Sekreter

04.12.2011

20. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Başaran Ulusoy - Başkan
Firuz B. Bağlıkaya - II. Başkan
Sinan Haliç - Sayman Üye
Bülent Katkık - Üye
Ertugrul Karaoglu - Üye
Mehmet Hikmet Selçuk - Üye
Burak Tonbul - Üye
Muammer Güner - Üye
Günnur Özalp - Genel Sekreter

24.02.2018

23. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Firuz B. Bağlıkaya - Başkan
Selçuk Boynuegri - Başkan Yrd.
Bedirhan Bayka - Başkan Yrd.
İbrahim Halil Kalay - Sayman Üye
Ahmet Özden - Üye
Ali Bilir - Üye
Hacı İbrahim Canatan - Üye
Mehmet N. Hacıalioglu - Üye
Hasan Erdem - Üye

10.11.2007

18. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Başaran Ulusoy - Başkan
Talha G.rgülü - II. Başkan
Feyyaz Yalçın - Sayman Üye
Bülent Katkık - Üye
Burak Tonbul - Üye
Alper Maçkan - Üye
Mehmet Hikmet Selçuk - Üye
Nesrin Göçhan - Üye
Günnur Özalp - Genel Sekreter

30.11.2013

21. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Başaran Ulusoy - Başkan
Bülent Katkık - II. Başkan
Muammer Güner - Sayman Üye
Burak Tonbul - Üye
Hande Arslanalp - Üye
Beste Emre Güng.r - Üye
Hakan Sönmezöz - Üye
İsmail Hakkı Yüksel - Üye
Çetin Gürcün - Genel Sekreter

01.12.2019

24. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Firuz B. Bağlıkaya - Başkan
Hasan Eker - Sayman Üye
Abdulhamit Kuk - Üye
Ceren Anadol - Üye
Diyaeddin Sahin - Üye
Nalan Yesilyurt - Üye
Osman Tolga Gencer - Üye
Soner Bacaksız - Üye
Ali Bilir - Üye

06.12.2009

19. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Başaran Ulusoy - Başkan
Talha G.rgülü - II. Başkan
Feyyaz Yalçın - Sayman Üye
Cem Çağlayan - Üye
Bülent Katkık - Üye
Alper Maçkan - Üye
Hikmet Selçuk - Üye
Burak Tonbul - Üye
Günnur Özalp - Genel Sekreter

05.12.2015

22. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Başaran Ulusoy - Başkan
Bülent Katkık - II. Başkan
Numan Olcar - Sayman Üye
Davut Günaydın - Üye
Ercan Mahmut Durmus - Üye
Kerim Çavusoglu - Üye
Rıza Gençay - Üye
Burak Tonbul - Üye
Çetin Gürcün - Genel Sekreter

27.11.2022

25. Olağan Genel Kurul
Yönetim Kurulu Asil Üyeleri
Firuz Barbaros Bağlıkaya - Başkan
Davut Günaydın - Üye
Hasan Eker - Üye
Yıldırım Taş - Üye
Mehmet Akyıl - Üye
Mehmet Hasan Güneysu - Üye
Talip Aldemir - Üye
Elif Ural - Üye
A. Fethullah Aşkın - Üye

TÜRSAB MOBİL UYGULAMAMIZ YAYINDA

Birliğimizin dijital dönüşümünün bir parçası olarak hayata geçirilen, TÜRSAB hizmetlerimize en kolay ve en hızlı şekilde ulaşmanızı sağlayacak TÜRSAB Mobil Uygulamamız yayında!

**TÜRSAB ONLINE,
TÜRSAB KART,
PLAKA SORGULAMA,
PLAKA DURUM BİLDİRİMİ,
DİJİTAL DOĞRULAMA
SİSTEMİ, QR KOD İLE
DOĞRULAMA VE
ÜYE AGENTA SORGULAMA
GİBİ, ÜYELERİMİZE VE
TÜKETİCİLERE YÖNELİK
BİRÇOK HİZMETİMİZE,
MOBİL CİHAZLARINIZ
ÜZERİNDEN KOLAYLIKLA
ERİŞİM SAĞLAYABİLİR,
İŞLEMLERİNİZİ
PRATİK BİR ŞEKİLDE
GERÇEKLEŞTİREBİLİRSİNİZ.**

50 TÜRSAB

TÜRKİYE SEYAHAT ACENTALARI BİRLİĞİ 50 YAŞINDA

Türkiye'nin en köklü turizm meslek örgütü TÜRSAB olarak yarım asrı geride bırakıyoruz. Tarihi, kültürü, doğal güzellikleri ve misafirperverliği ile eşsiz bir deneyim sunan ülkemizde 50 yıldan bu yana misafirlerimizi ağırlamanın büyük gururunu yaşıyoruz. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da dünyanın dört bir yanından misafirlerimizi Türkiye'de en güzel şekilde ağırlamak için sabırsızlanıyoruz.

FIRUZ B. BAĞLIKAYA
TÜRSAB YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Firuz Bağlıkaya

